

Reactie: 1**Antwoord op vraag 1**

Behoorlijk bestuur houdt in dat regelgeving redelijk en billijk dient te zijn. De regelgeving dat op een belasting vordering rentekosten worden meegenomen is an sich niet in strijd met deze beginselen. Maar de hoogte van de rente dient te voldoen aan de vigerende rente zoals die in de markt door banken aan corporate entities worden doorbelast. Eventuele rente spreads dienen redelijk en billijk te zijn. Waar het echter geheel fout gaat is dat een vordering van de fiscus op de belastingplichtige wel rente dragend is maar andersom niet. De fiscus heeft de neiging om belastingaangiften tot 5 jaar in de kast te leggen. Dit kan gigantische gevolgen hebben door de mismatch in behandeling.

Antwoord op vraag 2

Zeker weten. Is in strijd met alle regels voor zover dat boven de te billijken basis rente voet ligt.

Antwoord op vraag 3

Zie antwoord 2

Reactie: 2**Antwoord op vraag 1**

Vooraf het zorgvuldigheidsbeginsel en als vervolg daarop het evenredigheidsbeginsel is aan de orde. De belastingdienst int geld voor de financiering van de samenleving. Dat moet zorgvuldig. Het opleggen van hoge rentes bij latere aanslagen past daar niet bij. Een 1 procent hogere rente dan de marktrente die geldt voor spaarrekeningen zou passend zijn.

Antwoord op vraag 2

Wellicht wel, afhankelijk van de invalshoek.

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 3

Antwoord op vraag 1

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Ik denk, dat de rechtbank terecht de twee stappen heeft gevolgd, die de Hoge Raad in zijn arrest van 12 juli 2024 heeft uitgewerkt bij de exceptieve toetsing van lagere wetgeving (niet zijnde wetten in formele zin) in fiscale zaken. Stap 1. Het hanteren van een hoger rentepercentage voor Vpb plichtigen is destijds gemotiveerd door erop te wijzen, dat het voornamelijk ondernemers zijn, zodat het logisch is om aan te sluiten bij de gedachte achter de wettelijke rente die geldt in het handelsverkeer, waar een hoger rentepercentage geldt dan in het niet-handelsverkeer. Stap 2. De gedachte is, dat in het handelsverkeer een hoger rentepercentage geldt dan in het niet-handelsverkeer. De rechtbank overweegt dat een nog niet geformaliseerde, materiële belastingschuld niet is aan te merken als een handelsvordering en daarmee ook niet vergelijkbaar is. Het gaat immers om een schuld die de belastingplichtige ondernemer heeft aan de overheid uit hoofde van een belastingwet en niet uit hoofde van een contract of een handelsrelatie. Met andere woorden: de schuldverhouding is van een volstrekt andere aard (publiekrechtelijk versus privaatrechtelijk). De wet- en regelgever heeft in wezen alleen min of meer impliciet gesuggereerd, dat het logisch is om VPB-belastingplichtigen vanuit de overheid bezien te behandelen als waren zij mede-ondernemers met wie in het handelsverkeer transacties worden aangegaan, en dat al voordat die overheid een 'factuur' heeft verzonden (de belastingaanslag), waarvan (dus) de betalingstermijn nog niet is verstreken. Een sluitende toelichting waarom dat zo logisch is, ontbreekt echter. Dat doet de rechtbank niet, maar ik zou een stap verder zijn gegaan. Als een sluitende toelichting in stap 2 volgens de rechtbank ontbreekt, waarom er sprake is van een handelsvordering vanuit de overheid bezien, dan lijkt mij daardoor de grond te ontbreken in stap 1 om uit te gaan van een hoger rentepercentage. Ricky Turpijn

Reactie: 4

Antwoord op vraag 1

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Ik denk, dat de rechtbank terecht de twee stappen heeft gevolgd, die de Hoge Raad in zijn arrest van 12 juli 2024 heeft uitgewerkt bij de exceptieve toetsing van lagere wetgeving (niet zijnde wetten in formele zin) in fiscale zaken. Stap 1. Het hanteren van een hoger rentepercentage voor Vpb plichtigen is destijds gemotiveerd door erop te wijzen, dat het voornamelijk ondernemers zijn, zodat het logisch is om aan te sluiten bij de gedachte achter de wettelijke rente die geldt in het handelsverkeer, waar een hoger rentepercentage geldt dan in het niet-handelsverkeer. Stap 2. De gedachte is, dat in het handelsverkeer een hoger rentepercentage geldt dan in het niet-handelsverkeer. De rechtbank overweegt dat een nog niet geformaliseerde, materiële belastingschuld niet is aan te merken als een handelsvordering en daarmee ook niet vergelijkbaar is. Het gaat immers om een schuld die de belastingplichtige ondernemer heeft aan de overheid uit hoofde van een belastingwet en niet uit hoofde van een contract of een handelsrelatie. Met andere woorden: de schuldverhouding is van een volstrekt andere aard (publiekrechtelijk versus privaatrechtelijk). De wet- en regelgever heeft in wezen alleen min of meer impliciet gesuggereerd, dat het logisch is om VPB-belastingplichtigen vanuit de overheid bezien te behandelen als waren zij mede-ondernemers met wie in het handelsverkeer transacties worden aangegaan, en dat al voordat die overheid een 'factuur' heeft verzonden (de belastingaanslag), waarvan (dus) de betalingstermijn nog niet is verstreken. Een sluitende toelichting waarom dat zo logisch is, ontbreekt echter. Dat doet de rechtbank niet, maar ik zou een stap verder zijn gegaan. Als een sluitende toelichting in stap 2 volgens de rechtbank ontbreekt, waarom er sprake is van een handelsvordering vanuit de overheid bezien, dan lijkt mij daardoor de grond te ontbreken in stap 1 om uit te gaan van een hoger rentepercentage. Ricky Turpijn

Reactie: 5

Antwoord op vraag 1

De overheid heeft een zeer groot “freies ermessen” bij het in rekening brengen van rente en het bepalen van de hoogte van het rente percentage. Naar ik meen, is er echter een grens. Het percentage mag niet ervaren worden als een straf voor het niet tijdig betalen van belasting. Dit zou tot “detournement de pouvoir” leiden. Nu de belastingrente voor alle andere rijksbelastingen lager is dan voor de VPB, zit er m.i. een ontoelaatbaar straf karakter in het rentepercentage van de belastingrente voor de VPB. Los daar van, dient een zorgvuldige overheid geen maatregelen te nemen die de belastingmoraal van belastingplichtigen in negatief kunnen beïnvloeden. 8% rente kan in deze tijd met de huidige marktrente door ondernemers ervaren worden als “legale diefstal”. Maar daar kan de HR niet veel mee lijkt me.

Antwoord op vraag 2

Neen

Antwoord op vraag 3

Neen

Reactie: 6

Antwoord op vraag 1

Ja, met het verbod op willekeur. De overheid gebruikt de rente als verkapte belasting. Ook willekeur omdat het daartegenover vergoeden van belastingrente aan zoveel extra eisen moet voldoen dat het niet vaak voorkomt. Zie echter ook 2.

Antwoord op vraag 2

Ja, het gaat uit boven een normale rente. Men kan het invorderen van het meerdere i.p.v. "belastingheffing" ook "diefstal" noemen, omdat voor belastingheffing een wet nodig is die het invorderen van dit meerdere een "belasting" noemt. En die wet is er niet.

Antwoord op vraag 3

Nee, volgens mij is er hier geen sprake van een straf.

Reactie: 7

Antwoord op vraag 1

Ja. De belastingrente is niet redelijk, billijk en rechtvaardig. In juli 2018 is aan beide Kamers der Staten-Generaal een onderzoek gezonden over de redelijkheid, billijkheid en rechtvaardigheid van de regeling belastingrente. In dat onderzoek is ingegaan op de vraag of de rentepercentages die bij de belastingrente worden gehanteerd, marktconform zijn. Deze vraag liet zich niet eenvoudig beantwoorden. In het onderzoek zijn de bij de belastingrente gehanteerde rentepercentages vergeleken met de kapitaalmarktrente (destijds 0,69 procent, in september 2019 -0,43 procent), de bancaire rente op consumptief krediet en overige leningen aan huishoudens (destijds 4,15 procent, in augustus 2019 3,78 procent), de situatie waarin een consument rood staat bij een bank (tussen de 8 en 14 procent) en de rente die creditcardmaatschappijen hanteren (gemiddeld 14 procent). Zowel ten tijde van het onderzoek als nu bestaan grote verschillen tussen percentages die in verschillende markten worden gehanteerd. Een eenduidige conclusie over de marktconformiteit van de rentepercentages in de regeling belastingrente is op basis van een dergelijke vergelijking dan ook niet te geven. De discrepantie tussen de kapitaalmarktrente en de rentepercentages in de regeling belastingrente is substantieel, maar het verschil tussen de rente die banken en creditcardmaatschappijen hanteren op uitstaande leningen en de belastingrentepercentages valt juist positief uit voor de belastingrentepercentages. (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 303, nr. 6, p. 30-31.). Het onderzoek laat expliciet zien dat niet duidelijk te zeggen is of het percentage van de belastingrente marktconform is. Ondanks deze uitkomst, heeft de wetgever bewust gekozen voor een rentepercentage dat veel hoger ligt dan de kapitaalmarktrente. Hiermee heeft de wetgever niet gekeken naar redelijkheid, billijkheid en rechtvaardigheid, maar heeft blijkbaar andere gronden belangrijker gevonden op basis waarvan ze heeft gekozen voor deze percentages. Hiermee is de wettelijke regeling in strijd met het evenredigheidsbeginsel van artikel 3:4 lid 2 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Naar onze mening is er geen evenredigheid tussen en doel en middel ten aanzien van de hoogte van de belastingrente en het doel dat de wetgever hiermee tracht te bereiken. De wetgever heeft erkend dat de belastingrenteregeling niet is bedoeld om de kosten van de Belastingdienst/de staat te compenseren, maar dat het als sanctie bedoeld is op het niet tijdig doen van de juiste aangifte. Hiervoor kennen we reeds een ander wetsartikel, namelijk de artikelen over de verzuimboete (artikel 67a e.v. Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR)). Boetebepalingen zijn omgeven met waarborgen, hiervoor bestaan diverse wettelijke regelingen. Een inspecteur zal bij een boete in alle gevallen moeten beoordelen of oplegging van een boete niet in strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Met name het proportionaliteitsbeginsel en evenredigheidsbeginsel zijn hierbij van belang. Door de belastingrente op deze wijze te heffen, is feitelijk sprake van een

vermomde sanctie waarvoor de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zouden moeten gelden.

Antwoord op vraag 2

Strijd met artikel 1 Protocol I EVRM Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) neemt bij toetsing van nationale maatregelen aan art. 1 Protocol I EVRM drie stappen. Eerst wordt onderzocht of het om 'eigendom' gaat; vervolgens of die eigendom is aangetast; en tot slot of die aantasting is geoorloofd. De laatste stap omvat op zijn beurt drie tests: de aantasting moet (i) lawful zijn, (ii) een legitieme aim dienen en (iii) een fair balance slaan tussen publiek en privaat belang. Het gaat er om of de berekening van belastingrente lawful is, een legitieme aim dient en een fair balance in acht neemt tussen het belang van de Staat en dat van de belasting/renteplichtige. De belastingrente is in detail geregeld in een formele wet waarover het parlement heeft beslist, zodat aan haar lawfulness niet getwijfeld hoeft te worden. De berekening van belastingrente heeft drie doelen: ((i) minimaliseren van het aantal belastingplichtigen waarvoor belastingrente uitgerekend moet worden; (ii) afschaffing van het sparen bij de fiscus; en (iii) (daardoor) genereren van € 400 miljoen meer publiek budget ten opzichte van de situatie onder het heffingsrenteregime) lijken alle drie legitieme, zodat het aankomt op de fair balance. Hiervoor geldt dat financiële sanctionering van verzuimen van de belastingplichtige die leiden tot kosten voor de belastingheffer, in redelijke verhouding moeten staan tot het verzuim en tot de werkelijke voor de Staat ontstane kosten. Die redelijke verhouding mist hier. De kosten voor de staat zijn niet vergelijkbaar met de kosten die de belastingplichtige betaalt, in de vorm van belastingrente. Tevens is er geen sprake van fair balance als belastingrente wordt gebruikt als punitieve maatregel, terwijl geen rente wordt vergoed als voor belastingplichtigen een te hoge voorlopige aanslag is vastgesteld en zij recht hebben op belastingteruggave. De aanzienlijk teveel betaalde belasting legt onder andere een beslag op de liquiditeit/werkkapitaal van de onderneming. In het kader van fair-balance zou een belastingrente overeen moeten komen met marktrente, zodat dit kosten neutraal is voor de belastingplichtige. In de verhouding tussen de belastingdienst en de belastingplichtige is er een ongelijkheid door de manier waarop de regelingen van de belastingrente momenteel zijn vormgegeven. De belastingplichtige heeft een veel nadeliger positie. Hier mist duidelijk de fair balance tussen publiek en privaat belang.

Antwoord op vraag 3

Belastingrente voorkomen Ter verdediging van de hoge belastingrente wordt aangevoerd door de wetgever dat belastingplichtige de mogelijkheid heeft om de belastingrente te voorkomen. Dat is zeker niet voor alle belastingplichtigen het geval. Er zijn omstandigheden waarbij het voor belastingplichtigen niet voor 1 juli (feitelijk al op 1 mei nodig) van het opvolgende jaar duidelijk is wat de belaste winst voor de vennootschapsbelasting is over het voorgaande jaar. Een reden kan zijn dat bepaalde

inkomsten en kosten niet eenvoudig toerekenbaar zijn, omdat bijvoorbeeld de structuur van de onderneming omvangrijk en internationaal is. Een tweede reden kan zijn dat de winst onderhevig is aan bepaalde fiscale regelingen die door belastingplichtige (en haar adviseur) niet eenvoudig binnen de gestelde termijn, kunnen worden toegepast door de complexiteit hiervan. De rente is zo hoogte dat het als een vermomde sanctie kan worden beschouwd. Door een voorlopige aanslag te vragen, die op dat moment goed onderzocht is, maar die lager te laag blijkt, is belastingrente verschuldigd. Er wordt hiervoor dus een sanctie opgelegd. Hier is vanzelfsprekend geen sprake van een strafbaar feit. Dit is dus een strijdigheid met artikel 7 EVRM.

Reactie: 8

Antwoord op vraag 1

Ja, het rente percentage dient een vergoeding te zijn voor het niet tijdig ontvangen van inkomsten. Het thans gehanteerde percentage zou om die reden in overeenstemming moeten zijn met de rente die de Nederlandse Staat ontvangt als zij het geld tijdig ontvangt dan wel gebruikt om rentedragende schulden af te lossen. Het huidige rente percentage is daarmee tenminste 2 keer zo hoog dan het hiervoor benoemde %. Het heeft daarmee (deels) het karakter van een boete dan wel een aanvullende heffing van belasting.

Antwoord op vraag 2

Ja, het rente percentage dient een vergoeding te zijn voor het niet tijdig ontvangen van inkomsten. Het thans gehanteerde percentage zou om die reden in overeenstemming moeten zijn met de rente die de Nederlandse Staat ontvangt als zij het geld tijdig ontvangt dan wel gebruikt om rentedragende schulden af te lossen. Het huidige rente percentage is daarmee tenminste 2 keer zo hoog dan het hiervoor benoemde %. Het heeft daarmee (deels) het karakter van een boete dan wel een aanvullende heffing van belasting, en valt daarmee buiten de ruime marge die de wetgever heeft. Ik zie overigens geen argumenten voor het aannemen van discriminatie

Antwoord op vraag 3

Reactie: 9

Antwoord op vraag 1

Belastingrente is, zo wordt betoogd, geen boete. Zij is bedoeld als compensatie voor het rentegemis, doordat de overheid de verschuldigde belasting later ontvangt. Niet valt in te zien waarom het rentegemis uit hoofde van vennootschapsbelasting hoger is, dan uit hoofde van (bijv.) inkomstenbelasting. Aldus bezien worden gelijke gevallen ongelijk behandeld, hetgeen in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Ook komt dit in strijd met het evenredigheidsbeginsel, omdat een vpb-belastingplichtige onevenwichtig veel meer belastingrente is verschuldigd dan een IB-belastingplichtige.

Antwoord op vraag 2

Zie antwoord vraag 1. Maar ook valt niet in te zien waarom het rentegemis in het kader van belastingrente hoger is, dan het rentegemis in het kader van de invorderingsrente. Ook is het belastingrentetarief voor een vpb-belastingplichtige veel hoger, dan de marktrente. Oftewel de overheid vraagt een disproportionele hoge rente. Dat is in strijd met het eigendomsrecht in art. 1 Eerste Protocol bij EVRM.

Antwoord op vraag 3

In strijd met evenredigheidsbeginsel, zie antwoord vraag 1.

Reactie: 10

Antwoord op vraag 1

De hoogte van de rente is vastgesteld bij amvb, terwijl daarvoor de grondslag in de formele wet was opgenomen. De hoogte van de rente bij belastingen is te beschouwen als een wezenlijk onderdeel van de belastingnorm en dient om die reden in de (formele) wet zelf te worden opgenomen. Deze legaliteitseis is een concept dat in het algemeen in de rechtsstaat geldt maar in het belastingrecht steeds extra gewicht krijgt en van wezenlijke betekenis is. Het parlement dient daarbij als mede-wetgever betrokken te zijn en niet slechts als controleur achteraf. Daarbij moet worden opgemerkt dat het zgn. legaliteitsbeginsel als een wezenlijk element van het concept rechtsstaat wordt beschouwd. In de tweede plaats is in dit geval sprake van een algemeen verbindende regeling (bij amvb) die niet het (zorgvuldige) proces van de formele wetgeving heeft doorlopen en dus het parlement (noch de samenleving) een medebepalende inbreng heeft gehad bij de totstandkoming. Aldus is de regeling in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel, in het bijzonder het beginsel van zorgvuldige voorbereiding, tot stand gekomen. In de derde plaats valt het op dat voor bedrijven (voor zover vennootschapsrechtelijke belastingplichtig een dubbele rente in rekening wordt gebracht (of wordt terugontvangen) zonder dat voor deze vorm en aanpak overtuigende argumenten worden aangevoerd in de nota van toelichting bij de amvb. In wezen zijn het twee redenen die worden genoemd: a. de overheid heeft geld nodig, b. de bedrijven hebben goede adviseurs in dienst en kunnen dat wel betalen. Beide redenen zonder een verdere meer gedetailleerde uitwerking kunnen niet worden beschouwd worden als een dragende motivering en dus strijdig zijn met het motiveringsbeginsel. In de vierde plaats is er sprake van een ongelijke behandeling tussen bedrijven en burgers alsmede tussen bedrijven die wel en bedrijven die niet vennootschapsrechtelijk gezien belastingplichtig zijn. Ook dat is niet voldoende uitgewerkt en om die reden is er sprake van - in ieder geval - ongelijke behandeling van bedrijven. In de vijfde plaats is er sprake van onevenredigheid waar bij burgers een percentage van 4% en bij vennootschapsrechtelijk belastingplichtige bedrijven het percentage van 8% wordt gebruikt. Is het doel, financiering van overheidsuitgaven, en het middel wel evenredig ten opzichte van elkaar. Dat lijkt toch niet het geval omdat de vraag is of deze vorm wel geschikt en noodzakelijk is en bovendien voor betrokken bedrijven buitensporig. Kortom, er is sprake van schending van het evenredigheidsbeginsel. Met het bovenstaande baseer ik mij op de huidige Nederlandse (bestuurs)rechtspraak die sterk wordt beïnvloed door EU- en EVRM-rechtspraak. Wat betreft de literatuur wijs ik op het proefschrift van Melanie van Zanten, het boek "Proportionality" van Aharon Barak en het boek Algemene beginselen van bestuursrecht waarover ik afgelopen september een gastcollege bij de Hoge Raad heb gehouden. De schriftelijke versie van de door mij toen uitgesproken tekst voeg ik hierbij. Als mede andere relevante relevante stukken. Sheet 1 Presentatie Hoge Raad 5 september 2024 ALGEMENE BEGINSELEN VAN

BESTUURSRECHT: THEORIE EN TOEPASSING Presentatie van het boek “Algemene beginselen van bestuursrecht” op donderdag 5 september 2024 bij de Hoge Raad te Den Haag. Aanleiding van deze bijeenkomst is het verschijnen van het boek “Algemene beginselen van bestuursrecht”, de presentatie bij de Hoge Raad, de aanbieding aan de president van de Hoge Raad, mw. Dineke de Groot, en de procureur generaal, hoofd van het Parket, bij de Hoge Raad dhr. Edwin Bleichrodt, en het gesprek over “Algemene beginselen van bestuursrecht”. Het programma: 15.30:15.40: welkom; 15.40-16.15: presentatie door Henk Addink; 16.15-16.25: aanbieding van het boek aan mw. Dineke de Groot en dhr. Edwin Bleichrodt; 16.25-16.55: vragen en discussie; 16.55-17.00: afsluiting van de bijeenkomst. Introductie centrale thema's van het boek (Henk Addink). Hartelijke dank voor de gelegenheid om hier bij de Hoge Raad over mijn boek “Algemene beginselen van bestuursrecht” te mogen vertellen en dank ook voor uw komst. Mijn naam is Henk Addink (hoogleraar emeritus bestuursrecht en goed bestuur Universiteit Utrecht. Wellicht kennen sommigen van u wel mijn naam maar minder mijn achtergrond, en daarom enkele daarover enkele relevante aspecten. Sheet 2 -studie rechten Universiteit Utrecht, verschillende afstudeerrichtingen; -wetgevingsjurist (toenmalig) Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne; -proefschrift normstelling in het milieurecht; u(h)d staats- en bestuursrecht; hgl bestuursrecht en goed bestuur (em); -diverse publikaties waaronder drie (hand)boeken op het gebied van publiek beginselenrecht: algemene beginselen van bestuursrecht (Deventer 1999), Good Governance: Concept and Context (Oxford 2019) en Algemene beginselen van bestuursrecht (Deventer 2023); -rechtsontwikkelingen en maatschappelijke actualiteit: algemene beginselen van bestuursrecht. Naast de drie handboeken op het gebied van het publiek beginselenrecht heb ik bestuursrechtelijk onderwijs en onderzoek, ook rechtsvergelijkend, gegeven en verricht in Nederland, maar ook elders in Europa en andere werelddelen waaronder Midden-Amerika, Oostelijk Afrika en diverse Aziatische landen. Dat heeft mij in staat gesteld een goed, inhoudelijk beeld van de belangrijkste rechtsstelsels in de wereld en dan in het bijzonder op het gebied van algemene publiekrechtelijke rechtsbeginselen. Sheet 3 Onderwerpen van de lezing: - karakter, structuur en hoofdlijnen van het boek; - begrip algemene rechtsbeginselen; - toepassing algemene rechtsbeginselen (algemeen); - algemene beginselen van bestuursrecht en het privaatrecht; - algemene beginselen van bestuursrecht en het fiscaal recht; - algemene beginselen van bestuursrecht en het strafrecht; - conclusies. Inleidende opmerkingen onderwerpen lezing: mijn boek gaat over de juridische (in het bijzonder de bestuursrechtelijke) aspecten terzake van maatschappelijke problemen in de verhouding tussen overheid en burger, maar ook tussen overheidsonderdelen, en het gaat mij dan met name om de betekenis van algemene beginselen van bestuursrecht daarbij. Het eerste deel van mijn presentatie betreft vooral de hoofdlijnen van het boek terzake van de algemene beginselen van bestuursrecht (grondslagen en begripsmatige aspecten) maar allengs ga ik over op het constitutionele kader en de toepassing van die algemene

beginselen door de verschillende staatsmachten – wetgever, uitvoerder en rechter - in het algemeen en een verbijzondering terzake van twee algemene beginselen van bestuursrecht: het evenredigheidsbeginsel als beginsel van behoorlijk bestuur en het participatiebeginsel als beginsel van goed bestuur. De toepassing van de algemene beginselen van bestuursrecht in relatie tot de Hoge Raad komt aan de orde als ik in de loop van het tweede deel (te) kort ontwikkelingen bespreek op het grensvlak van de algemene beginselen van bestuursrecht en respectievelijk het (civiele) privaatrecht, het fiscale recht en het strafrecht. Ik sluit af met enkele concluderende opmerkingen.

Centrale thema's van het boek: karakter, structuur en hoofdlijnen; uitwerking 3 groepen abb. Sheet 4 Karakter, structuur en hoofdlijnen van het boek: - aanleiding en ontwikkeling van het boek; - karakterisering: fundamenteel, geïntegreerd en brede toepassing; - algemene beginselen niet slechts en pas aan de achterkant (bij rechter en ombudsman) maar ook aan de voorkant bij wetgeving en bestuur, kortom vanaf het begin een beginselgerichte benadering; - boek bestaat uit 3 delen: algemene aspecten, grondslagen en algemene beginselen (in een bestuursrechtelijke context), algemene beginselen van behoorlijk bestuur en algemene beginselen van goed bestuur; - 3 groepen algemene beginselen van bestuursrecht onderscheiden: algemene rechtsbeginselen in bestuursrechtelijke context, algemene beginselen van behoorlijk bestuur en algemene beginselen van goed bestuur. Aanleiding van het boek; karakter: fundamenteel, geïntegreerd en brede toepassing -Aanleiding: behoefte (theorie/praktijk) aan een ruime, fundamentele, moderne, op doorwerking gerichte bestuursrechtelijke benadering van ontstaan, ontwikkeling en werking van algemene rechtsbeginselen. -Dit boek kan worden gekarakteriseerd als het in dat kader verricht fundamenteel, geïntegreerd en op brede toepassing gericht onderzoek: - fundamenteel: het gaat over rechtsgrondslagen in een moderne staat; - geïntegreerd: doorwerking zowel van staatsrecht als van Europees en internationaal recht; - brede toepassing: 1.toetsende bestuursrechter en ombudsman; 2.codificerende en harmoniserende wetgever en afdeling advisering RvS en de Algemene Rekenkamer; 3.instrumentele bestuur. Betekenis algemene beginselen van bestuursrecht: kloppend hart bestuursrecht betreffende relaties tussen burger en bestuur alsmede binnen en tussen bestuurs-onderdelen -Algemene beginselen vormen het kloppend hart van het bestuursrecht en zijn de maat voor de werkzaamheden van het openbaar bestuur. Voor bestuur en burger vloeien uit die beginselen onder meer rechten, plichten en bevoegdheden voort. Uitvoering gegeven aan recentelijk aan begin van Grondwet opgenomen algemene bepaling: de Grondwet beschermt de rechtsstaat, democratie en grondrechten. -Er is veel aandacht, kennis en begrip van de algemene beginselen van bestuursrecht nodig, zeker in de huidige tijd van grote maatschappelijke vraagstukken: digitalisering, informatisering en schaalvergroting. Dit zien we bij vele taken en zaken op het gebied van het openbaar bestuur waar ingrijpende maatregelen nodig zijn. -De afstand tussen burger en bestuur is groot en de verharding van standpunten vindt op vrijwel alle

beleidsterreinen plaats. De grote maatschappelijke problemen waarvoor de overheid zich ziet gesteld dienen meer op een andere wijze, langs de lijnen van rechtsbeginselen, te worden benaderd. Niet defensief of rechtlijnig en met de rug naar de samenleving, maar daadkrachtig in een open en rechtvaardige houding naar de burgers. Daarvoor is de overheid in het leven geroepen. Derde boek in serie van drie over algemene beginselen Zoals gezegd, dit is mijn derde boek met betrekking tot algemene rechtsbeginselen in het bestuursrecht. -1. Het eerste boek gaf (in 1999) een actueel overzicht van ontstaan en ontwikkeling van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur als toetsingsbeginselen en de verbijzonderingen in rechtspraak. -2. Daarna heeft zich een verbreding (rechtsvergelijkend) en verdieping (langs de concepten van rechtsstaat en democratie) van de kennis en het inzicht in algemene beginselen van behoorlijk bestuur voorgedaan: zie oratie Goed Bestuur, Deventer 2010. Zie het in Oxford in 2019 verschenen boek: Good Governance: Concept and Context (OUP), waar ik twee jaar een gasthoogleraarschap heb vervuld, dat als tweede boek is verschenen. - 3. In het derde boek – “Algemene beginselen van bestuursrecht” – breng ik de lijnen van 1. Grondslagen, 2. Beginselen, 3. Toepassing van drie groepen algemene beginselen van bestuursrecht bij elkaar, en aldus de samenhang tussen de theorie van de grondslagen en de diverse praktische uitwerkingen. Veranderde positie openbaar bestuur en de juridische consequenties. Het openbaar bestuur is al lang niet meer slechts uitvoerder van de door de wetgever gestelde normen, maar is steeds meer wetgever-plaatsvervanger geworden en dat heeft nogal wat gevolgen. -1. In de eerste plaats ontstaat er een groot legitimiteitsgat omdat het parlement in veruit de meeste zaken niet langer medeopsteller van de wet- en regelgeving is en veelal pas achteraf bij de uitvoering haar controlerende taak kan uitoefenen en aan de bel kan trekken. -2. In de tweede plaats komt in toenemende mate aandacht voor de (bestuursrechtelijke) handhaving waar in het verleden nogal eens sprake was van bestuurlijk gedogen. Maar geleidelijk aan en steeds vaker daadwerkelijk bestuurlijke sanctionering. -3. In de derde plaats zien we dat steeds meer louter de instrumentele kant bij het bestuurlijk optreden centraal staat en steeds minder rekening wordt gehouden met de gevolgen van dit instrumentarium voor de burger, de positie van de burger komt steeds meer in het gedrang. Het leidt tot een overvloedig beroep op de rechter waarbij vaak blijkt dat daar burger en openbaar bestuur elkaars tegenstander zijn geworden. Er is te zeer sprake van een bestuurlijk-instrumentele en te weinig van een meer op beginselen en burger gerichte benadering. Er is behoefte en noodzaak aan meer “principle-based” en niet uitsluitend “rule-based” bestuursoptreden, dat vereist: kennis en begrip van inhoud van beginselen. Het brengt het gesprek tussen openbaar bestuur en burger weer op gang en geeft daar richting aan. Wat betreft de inhoud van de drie delen van het boek. Deel I geeft grondslagen, begrippen en ontwikkeling in bestuurspraktijk van algemene rechtsbeginselen van bestuursrecht; groep I: algemene rechtsbeginselen in een bestuursrechtelijke context. Deel II bevat groep II; oorsprong, creatie en inhoud van acht

algemene beginselen van behoorlijk bestuur in wetgeving, rechtspraak en literatuur en recente ontwikkelingen in de rechtspraak. Deel III verschaft beeld van groep III: het breder blikveld van het Nederlands bestuursrecht en de doorwerking van het staatsrecht en het Europees en internationaal bestuursrecht (en bestuursmoraal en -ethiek) bij de inhoud en vormgeving van algemene beginselen van goed bestuur. Ik ga nu nader in op enkele belangrijke thema's uit ieder van de drie delen van het boek. Nu eerst, verschillende aspecten die verband houden met het begrip algemene rechtsbeginselen.

Sheet 5 Begrip algemene rechtsbeginselen (I): - begrippen idee, concept, beginsel, principe (hfd 3 Abb); - rechtsstaat en democratie als concepten; en ook grondrechten/good governance (Gw, HEU; hfdst 5 en 6 Good Governance: Concept and Context, hfdst 3 Abb); - algemene rechtsbeginselen: algemeen (begrip en reikwijdte), bestuursrechtelijke betekenis beginsel: 1. grondslag en 2. uitvoering; van abbb naar abb; - beginselen omvatten (mensen)rechten (zie overzichten Abb, p.492, 732) maar ook plichten (en bevoegdheden); Alkema/Meeuwissen, 1995); Addink / Schlössels hfdst 3 Beginselen Europees en internationaal bestuursrecht, 2021; - rechtsgeldigheid van beginselen: gangbare benaderingen: natuurrechtelijk en/of rechtspositivistisch; begrippen- en belangen- benaderingen; dualiteit algemene rechtsbeginselen; - beïnvloeding vanuit bestuursmoraal en -ethiek en vanuit staats-, Europees en internationaal recht; - beginselen bieden openingen voor het gesprek tussen burger en bestuur in een verstoorde verhouding. Het is erg belangrijk om stil te staan bij het begrip "algemene rechtsbeginselen", anderen spreken alleen van "rechtsbeginselen" zonder de toevoeging van "algemene". Ik meen dat de toevoeging helder aangeeft de brede benadering van rechtsvragen; bovendien maken we in het bestuursrecht het onderscheid tussen het algemeen bestuursrecht en de bijzondere delen van het bestuursrecht. We zien dat in een tijd van "instrumentalisme" in het openbaar bestuur, het zicht op de vraag "wat verstaan we precies onder recht, welke bronnen zijn te onderscheiden en hoe is de onderlinge verhouding", kortom de rechtsvragen, af en toe op de achtergrond raken en in mijn opvatting – ook in het bestuursrecht - te weinig aandacht krijgen. Dat is ten aanzien van het begrip "algemene rechtsbeginselen" ook het geval. Naast het meer taalkundig onderscheid met aan het woord "beginsel" verwante begrippen, is vooral ook de positionering van begrippen in ons huidige rechtssysteem van democratische rechtsstaat en decentralistische eenheidsstaat van belang. Ook de rechtsgeldigheid van beginselen en de beïnvloeding vanuit andere rechtsgebieden en vanuit moraal en ethiek. Enkele begrippen die onderling samenhangen maar wel moeten worden onderscheiden: idee, concept, beginsel, principe en zede Een idee is een enkel denkbeeld en in concepten komen meestal meerdere denkbeelden en ideeën samen (Plato: uit de rede; Aristoteles: empirisme uit zintuigelijke waarneming). Er is een fundamenteel verschil tussen een idee en een concept. Een idee is een in woord of beeld vastgelegde gedachte of mening; ideeën zijn persoonlijk maar hebben in het algemeen maar weinig waarde en zonder samenhang

verdwijnt het weer. Gecombineerd met andere ideeën wordt een idee al wat gewichtiger. Een concept is niet hetzelfde als een idee, maar kan er wel (deels) mee samenvallen. Een concept is ook een denkbeeldige voorstelling van een zaak of toestand met bepaalde vastliggende kenmerken. Bij het begrip concept gaat het om een term die betrekking heeft op een algemeen idee of notie met een normatieve inhoud, waarbij een idee een te beperkte omschrijving is van het begrip concept omdat aldus het element van samenhang bij het begrip concept niet voldoende wordt weergegeven. We spreken in de context van vandaag over concepten als we het hebben over “rechtsstaat”, “democratie”, “grondrechten” en “goed bestuur”. Dit zijn allemaal juridische concepten. Een beginsel is een begin-sel: een stelling waarvan men vertrekt om andere normen, waarden of regels te bedenken en uit te werken. Een beginsel is een grondregel is, vaak abstract, die als fundering dient voor een filosofie of denkkader, en waaraan alle nieuwe regels, processen, handelingen of uitspraken moeten worden getest. Beginselen zijn vast, ze kunnen niet zomaar gewijzigd worden. Ze vormen de kern, de essentie van een denkwijze, filosofie, rechtsstelsel of moraal. Het begrip beginsel heeft - dus ook rechtens - al een meer vastomlijnde inhoud dan het begrip concept. In de Van Dale worden de volgende twee betekenissen bij het begrip beginsel vermeld. In de eerste plaats is het de eenvoudigste eigenschap of grondslag; de beginselen zijn de voornaamste regels van een vak of een vaardigheid. In de tweede plaats wordt het woord beginsel ook wel gebruikt in de betekenis van een overtuiging of een principe waar je je altijd en overal aan wilt houden. Voor mij is bij deze tweede betekenis sprake van principe. We spreken hier over “algemene rechtsbeginselen”, “algemene beginselen van bestuursrecht”, “algemene beginselen van behoorlijk bestuur” en “algemene beginselen van goed bestuur”. Zeden zijn al die gedragsregels die niet behoren tot het terrein van recht, moraal en religie; het fungeert als een restcategorie terzake van de gedragsregels. Naast de zede als verplichting, wordt de zede als term wel gehanteerd om een bepaald gebruik of gewoonte in een kring aan te duiden. Het geheel van zeden is moraal. De ontwikkeling van algemene beginselen van bestuursrecht vindt plaats in de sleutel van rechtsstaat, democratie en good governance. Natuurlijk omdat onze staat is nog steeds inhoudelijk een democratische rechtsstaat (naast het kenmerk van de gedecentraliseerde eenheidsstaat – structuur). Zie ook nieuwe bepaling in de Grondwet: de Grondwet waarborgt de rechtsstaat, de democratie en de grondrechten (waarbij de volgorde van de Grondwet is aangehouden in plaats van de historische ontwikkeling van deze concepten). Hoe dan ook in mijn boek leg ik een verband tussen deze drie concepten, waarbij het concept van grondrechten vervang door good governance of goed bestuur, en de drie groepen van algemene beginselen van bestuursrecht. In deel I bespreek ik voorts drie onderwerpen in verband met de ontwikkelingslijnen van de algemene beginselen van bestuursrecht: grondslagen, doorwerking en verbreding. -1. In de eerste plaats gaat het om rechtstheoretische concepten met betrekking tot de rechtsgeldigheid van die rechtsbeginselen en de daarmee verband houdende begrippen

en concepten en bronnen bestuursmoraal en bestuursethiek. Bij de concepten gaat het om de discussies van 1. natuurrecht naar positief recht, 2. overgang van begrippen-naar belangenbenadering; let op: dualiteit bij het begrip recht. -2. In de tweede plaats een toenemende doorwerking in het bestuursrecht vanuit enerzijds bestuursmoraal en -ethiek en anderzijds vanuit het staats-, Europees en internationaal recht. Denk bij de eerste categorie aan integriteit en bij de tweede categorie aan codificatie van de democratische rechtsstaat en grondrechten in Grondwet en doorwerking van de in de Europese verdragen gecodificeerde beginselen. Sheet 6 Begrip algemene rechtsbeginselen (II): - algemene rechtsbeginselen; 3/4 staatsmachten: wetgever, bestuur, rechtspraak + constitutionele advisering (RvS/advisering, AR en N0): ontwikkeling van scheiding naar meer evenwicht tussen staatsmachten; - overheid (staatsmachten); openbaar bestuur(sorgaan); rechtspersoon Staat en andere overheidsrechtspersonen; - staatsmachten/beginselen: algemene beginselen van behoorlijke (goede) wetgeving, algemene beginselen in een bestuursrechtelijke context, algemene beginselen van behoorlijk (goed) bestuur en algemene beginselen van behoorlijke (goede) rechtspleging (deel I, hoofdstukken 3 en 4); - deel I, hoofdstuk 5, samenhang algemene rechtsbeginselen; - delen II en III hebben betrekking op algemene beginselen van behoorlijk / goed bestuur. -3. In de derde plaats de verbreding van de toepassing van de algemene rechtsbeginselen in de bestuursrechtpraktijk waarbij bij de overheid een onderscheid naar taken en functies wordt gemaakt tussen: toetsende rechter en controlerende en adviserende vierde macht instellingen (adviserende Raad van State, Algemene Rekenkamer en Nationale ombudsman), instrumentele (de)centrale en functionele bestuur en harmoniserende en codificerende wet- en regelgever. Ik sluit deel I af met drie groepen algemene beginselen van bestuursrecht: 1. de universele, algemene rechtsbeginselen in een bestuursrechtelijke context, 2. de algemene rechtsbeginselen van behoorlijk bestuur en 3. de algemene rechtsbeginselen van goed bestuur; alsmede de samenhang tussen deze drie groepen algemene bestuursrechtelijke rechtsbeginselen. Samenvattend deel I: rechtstheoretische en fundamentele grondslagenbenaderingen (dus natuurrecht-positiefrecht alsmede begrippen-belangen in combinatie met de fundamentele van rechtsstaat, democratie en goed bestuur) zijn van belang voor de rechtsgeldigheid van algemene beginselen in het bestuursrecht; het geeft het beeld van een dualistisch rechtsbegrip; bovendien zijn zowel moreel-ethische als staats-, Europees- en internationaalrechtelijke doorwerkingsaspecten daarbij van belang; tenslotte gaat het bij de context van beginselen om de toepassing door alle staatsmachten en niet alleen om de toepassing door de (bestuurs)rechter. Sheet 7 Toepassing algemene rechtsbeginselen (algemeen): - formele rechtsbronnen (dwingend/gezaghebbend); normenhierarchie, alg. rechtsbeginselen hoog; - nadere invulling door de 3/4 staatsmachten; - wetgever: codificatie algemene beginselen van bestuursrecht (concept): geconditioneerde voorrang- positie evenredigheidsbeginsel t.o.v. wet

(concept); - bestuur: nadere invulling via (beleids)regels; - rechters: lagere regelgeving (bij exceptie), formele wet (contra legem bijzondere omstandigheden strijd met rechtsbeginselen of ongeschreven recht; dus geen fundamentele rechtsbeginselen!); - constitutionele adviseurs: AA (in “verhouding tot hoger recht” als laatste “toetsing algemene rechtsbeginselen”), AR (“toetsing goed bestuur”) en No (behoorlijkheid de facto “goed bestuur”). Formele rechtsbronnen: dwingend van aard of gezaghebbend van aard. Er zijn vijf categorieën formele rechtsbronnen (daarmee wordt de herkomst van concrete rechtsregels of rechtsnormen aangeduid), drie categorieën zijn van dwingende aard – de wet, het gewoonterecht en de algemene rechtsbeginselen –, de twee andere categorieën zijn niet dwingend maar louter gezaghebbend: het betreft de rechtspraak en de rechtsleer. Bij de formele rechtsbronnen worden algemene rechtsbeginselen soms als eerste genoemd en soms als derde. In andere overzichten worden ook de rechtspraak en de rechtsleer (doctrine) tot de formele rechtsbronnen gerekend. Afhankelijk van de context worden bepaalde rechtsbronnen hoger gewaardeerd dan andere. In het algemeen gaat het geschreven recht boven het ongeschreven recht, maar niet altijd. Vervolgens wordt ook in ons land wel de formele rechtsbronnen verdeeld in bronnen met formele gelding en bronnen die formele gelding ontberen. Een rechter is niet verplicht een informele rechtsbron te volgen en dat zijn: jurisprudentie, ongeschreven recht, gewoonte en rechtsleer. De wet is de belangrijkste formele rechtsbron, de algemene rechtsbeginselen worden ook tot de formele rechtsbronnen gerekend. Hiërarchie van normen. De hiërarchie van de normen heeft betrekking op het idee dat er in een rechtsstelsel een verticale volgorde van rechtshandelingen is, waarbij de rechtshandelingen in de lagere niveaus van de hiërarchie gebonden zijn aan die op een hoger niveau. Het is daarbij de vraag waar de algemene rechtsbeginselen tegenwoordig in die hiërarchie zou moeten worden geplaatst. Er zijn opvattingen waarbij die rechtsbeginselen hoog worden gepositioneerd, anderen menen dat er onderaan de ladder zouden moeten worden geplaatst. Het zal u niet verbazen dat ik in mijn boek de algemene beginselen naar mijn mening vrij hoog gepositioneerd zou moeten worden. Ik ben mij ervan bewust dat ik ook de gecodificeerde in de (Grond)wet algemene beginselen nog steeds algemene beginselen blijf noemen. Nadere invulling door de 3/4 staatsmachten; -wetgever: codificatie enkele algemene beginselen van bestuursrecht vanaf het begin van de totstandkoming van de Awb als bij latere toevoegingen; zojuist is een wetsvoorstel wijziging Awb bescherming in consultatie geweest: daarin verschillende aspecten van algemene beginselen van bestuursrecht en in het bijzonder de geconditioneerde voorrangspositie evenredigheidsbeginsel t.o.v. wet. -bestuur: nadere invulling van algemene beginselen van bestuursrecht via diverse (beleids)regels en de daaruit voortvloeiende binding op grond van art. 4:84 Awb; tegengesteld is de ontwikkeling van digitalisering en met name de verdere ontwikkeling van AI, tegenover de ruimte biedende benadering van beginselen wordt de ruimte beperkt door AI. Zie mijn bijdrage eind vorig jaar bij een congres in Jakarta. -rechters: lagere regelgeving (bij

exceptie), formele wet (contra legem bijzondere omstandigheden strijd met rechtsbeginselen of ongeschreven recht; dus niet alleen fundamentele rechtsbeginselen!); Toetsing: formele wetgeving, lagere regelgeving, individuele besluiten; (in)directe toetsing. ABRvS: 1 maart 2023 uitspraken: bij huidige stand van rechtsontwikkeling nog niet formele wetten inhoudelijk toetsen tenzij er bijzondere omstandigheden zijn die de wetgever bij het vaststellen van de wet niet heeft voorzien. Nieuwe lijnen: constitutionele toetsing (hoofdpijnenbrief 1 juli 2022) en evenredigheidsbeginsel ook bij gebonden bevoegdheden (art.3:4, tweede lid, consultatie 1 februari 2024). -constitutionele adviseurs: Afdeling advisering RvS: in het Beoordelingskader van de Afdeling advisering van de Raad van Staat lijkt het onderwerp “algemene rechtsbeginselen” geen prioriteit te hebben gezien de plaats van algemene rechtsbeginselen in het Beoordelingskader, het staat namelijk in de paragraaf II Constitutionele en juridische analyse in onderdeel “verhouding tot hoger recht” als laatste in de rij van aandachtspunten vermeld: “toetsing algemene rechtsbeginselen”, verder is er geen afzonderlijke aandacht voor de drie hier onderscheiden groepen algemene beginselen van bestuursrecht. Algemene Rekenkamer: in het verleden heeft de Algemene Rekenkamer de toetsing aan goed bestuur expliciet in het meerjarenprogramma vermeld en getoetst, maar enkele jaren geleden is dat verdwenen; uit recent onderzoek blijkt dat het wenselijk is de aan toetsing goed bestuur weer opnieuw ter hand te nemen. Nationale ombudsman: door de Nationale ombudsman is het ruime criterium van behoorlijkheid verder ingevuld en dat komt in wezen neer op de toepassing van de algemene rechtsbeginselen en de algemene beginselen van goed bestuur. (behoorlijkheid de facto “goed bestuur”) Sheet 8 Toepassing algemene rechtsbeginselen (a.r.) (in een bestuursrechtelijke context): - I. algemene rechtsbeginselen universele toepassing - II. algemene rechtsbeginselen in bestuursrechtelijke context; - III. rechtszekerheidsbeginsel: 1. formeel (kenbare rechten en plichten); 2. materieel (duurzaamheid van regels, regels moeten worden nageleefd / gehand- haafd, geen inbreuk rechten zonder wettelijke basis; - IV. gelijkheidsbeginsel: 1. gelijkheid voor de wet; 2. gelijkheid bij bestuursoptreden: geen vooringenomenheid, geen negatieve of positieve discriminatie; 3. gelijkheid bij verdeling van lasten algemeen belang; - V. zorgvuldigheidsbeginsel: 1. materieel (belangenafweging); 2. formeel (procedure). Groep I: Algemene beginselen in een bestuursrechtelijke context. Dit is de eerste van drie categorieën algemene beginselen van bestuursrecht die in het boek worden onderscheiden. In dit verband worden deze beginselen soms ook wel aangeduid als constitutionele beginselen (hoewel niet allemaal in de Grondwet gecodificeerd). Deze categorie is het meest abstract en heeft daardoor een grote reikwijdte. Men kan stellen dat algemene rechtsbeginselen in alle algemene rechtsgebieden voorkomen en hebben aldus – in zekere zin – een universeel karakter en worden deze in principe in bedoelde rechtsgebieden toepassing aan gegeven. Het zou op zichzelf een uitgebreide studie vergen om al die algemene rechtsbeginselen in kaart te brengen en nader aan te

duiden. In dit boek mij beperkt tot algemene rechtsbeginselen voor zover die in een bestuursrechtelijke context invulling krijgen. Aan de volgende drie algemene rechtsbeginselen zou men kunnen denken: het rechtszekerheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Men zou bij deze drie algemene rechtsbeginselen nog een onderscheid kunnen maken tussen de betekenis in de context van de algemene rechtsbeginselen en de betekenis in de context van de algemene beginselen van behoorlijk c.q. goed bestuur. In deze tweede betekenis krijgt het betreffende beginsel een meer concrete inhoud. Groep II: Algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Over welke algemene beginselen van behoorlijk bestuur hebben we het precies en welke varianten qua uitwerking van de afzonderlijke abbb komen we in het geldende recht tegen? Sheet 9 (deel II boek) Toepassing abbb: I. VERBOD VAN DDP / GEBOD SPECIALITEITSBEGINSEL, Awb: art.3:3; 1. IN STRIJD MET DOEL, 2. ONZUIVER DOEL, 3. PASSEND GEBRUIK, 4. GEBRUIK OVEREENKOMSTIG DOEL. II. VERBOD VAN WILLEKEUR / GEBOD REDELIJKHEIDSBEGINSEL, Awb. Artt. 3:4 en 5:13: 1. WILLEKEUR = APERT ONREDELIJK (VOLSTREKTE STELSELLOOSHEID), 2. KENNELIJK ONREDELIJK (WEL BELANGENAFWEGING, NIET ACCEPTABEL), 3. NIET IN REDELIJKHEID KOMEN TOT (MARGINALE BELEIDSTOETSING), 4. REDELIJKERWIJS. III. RECHTSZEKERHEIDSBEGINSEL, Awb. Artt. 4:23 en 5:22: 1. FORMEEL (KENBARE RECHTEN EN PLICHTEN), 2. MATERIEEL (DUURZAAMHEID VAN REGELS; BESLUIT MOET WORDEN NAGELEEFD; GEEN INBREUK RECHTEN ZONDER WET. GRONDSLAG, VGL. VERBOD TERUGWERKENDE KRACHT. IV. VERTROUWENSBEGINSEL, Awb. Afdeling 4.2.6 terzake van subsidies: 1. ALGEMEEN VIA BELEIDSREGELS, RICHTLIJNEN OF CIRCULAIRES, 2. CONCREET VIA INDIVIDUEEL OPGEWEKT VERTROUWEN; RELEVANTE ELEMENTEN BIJ 1. EN 2. ZIJN: A. WIE WEKT VERTROUWEN, B. OP WELKE WIJZE, C. WELKE HANDELINGEN, D. WELKE FACTOREN VERZETTEN ZICHT TEGEN HONOREREN VERTROUWEN. V. GELIJKHEIDSBEGINSEL, Awb. Artt. 2:4 en 4:84: 1. GELIJKHEID VOOR DE WET, 2. GELIJKHEID BIJ BESTUURSOPTREDEN: A. GEEN VOORINGENOMENHEID, B. GEEN NEGATIEVE DISCRIMINATIE, C. GEEN POSITIEVE DISCRIMINATIE, 3. GELIJKHEID BIJ VERDELING LASTEN ALGEMEEN BELANG. VI. EVENREDIGHEIDSBEGINSEL, Awb. Art. 3:4, tweede lid: 1. BESTUURLIJKE SANCTIES (INDIVIDUEEL EN BELEID BIJ SANCTIES), 2. OVERIG VIA EIS VAN JUISTE VERHOUDING TUSSEN MIDDEL - DOEL. VII. ZORGVULDIGHEIDSBEGINSEL, Awb: artt. 2:3, 3:2 en 3:4; afd. 3.4, 3.6, 4.1.2 en 4.1.3: 1. MATERIEEL (ZORGVULDIGE BELANGENAFWEGING), 2. FORMEEL (PROCES BESLUITVORMING), IN DE FASE VAN A. BEJEGENEN, B. ONDERZOEKEN, C. HOREN EN D. BEKENDMAKEN. VIII. MOTIVERINGSBEGINSEL, Awb: afd. 3.7: 1. MATERIEEL (DRAAGKRACHTIGE MOTIVERING) TERZAKE VAN A. FEITEN, B. BELANGEN EN C. REGELINGEN, 2. FORMEEL (KENBARE MOTIVERING) VIA KENNISGEVEN BESTUURSMOTIEVEN. Het gaat om de acht algemene beginselen

van behoorlijk bestuur die deels in de Awb zijn gecodificeerd en deel in de rechtspraak zich aldus hebben ontwikkeld. Ik heb destijds de uitwerking van de afzonderlijke abbb op de volgende systematische wijze verricht: de (taalkundige) inhoud, vervolgens het ontstaan en de ontwikkeling, de rechtspraak in het pre-Awb stadium, de codificatie in de Awb en tenslotte de Awb-

Antwoord op vraag 2

Breukelen, 26-05-2025 Geachte leden van de Hoge Raad, Met veel belangstelling heb ik het recente nieuws van de Hoge Raad op 23 mei jl. gelezen waarbij informatie van derden (iedereen) wordt gevraagd in een cassatieprocedure over de hoogte van het belastingrentepercentage vennootschapsbelasting. Dit naar aanleiding van de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland van 7 november 2024 waarbij de rechtbank concludeert dat artikel 1, onderdeel b, van het Besluit belasting- en invorderingsrente (*% belastingrente) onverbindend moet worden verklaard. Algemene opmerkingen Er zijn bij deze uitspraak zoals die nu bij de Hoge Raad aan de orde is, drie belangrijke thema's aan de orde. In de eerste plaats de manier waarop de Hoge Raad invulling geeft aan het amicus curiae concept zoals dat nu in de wet is verankerd, in de tweede plaats de strijd van de betreffende algemene regeling met een hogere regeling in het bijzonder algemene rechtsbeginselen en in de derde plaats de mogelijke onverbindendverklaring van bedoelde algemene regeling wegens strijd met algemene rechtsbeginselen terzake van strijd met bepaalde rechten, plichten of bevoegdheden. Over ieder van deze vraagstukken (of onderdelen daarvan) kan een of meerdere boeken (met inbegrip van proefschriften en andere wetenschappelijke publikaties) worden geschreven. Op diverse aspecten van deze vraagstukken heb ik de afgelopen jaren gepubliceerd en (gast)colleges verzorgd waaronder bij de Raad van State en de Hoge Raad. Het is haast ondoenlijk om dit alles in dit schrijven nog eens kort samen te vatten en om die reden verwijs ik naar de betreffende publicaties en voeg ik de op schrift gestelde colleges (al dan niet voorzien van bijbehorende PP-presentaties). Het geheel wordt vooral, maar niet uitsluitend, vanuit een rechtsbeginselenperspectief benaderd en dat is het perspectief dat ik hier bij ieder van de drie thema's volg. In mijn presentatie heb ik voor wat betreft de rechtspraak terzake van algemene rechtsbeginselen een tweeledige interne rechtsvergelijking namelijk die tussen de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de Hoge Raad, en voorts binnen de Hoge Raad heb ik – vanwege de beschikbare tijd fragmentarisch – een interne rechtsvergelijking verricht tussen de drie kamers van de Hoge Raad. Het concept amicus curiae en algemene beginselen van goede rechtspraak In de eerste plaats de invulling van het concept amicus curiae. Deze figuur is inmiddels ook in het bestuursrecht bekend en wettelijke verankerd en via artikel 8:12b Awb is er sprake van een basisregeling die verder experimenteren ook door de hoogste bestuursrechters wettelijke mogelijk is gemaakt. Een interessant punt is de positionering van het artikel in de Awb waardoor het lijkt alsof het ten dienste staat van de rechtseenheid (het speelt

wel een rol), maar de bedoeling is toch meer het verkrijgen van informatie. Vanuit dat perspectief had het op een andere plaats (rond artikel 8:45 e.v. Awb) meer voor de hand gelegen. Een ander punt is van wie het initiatief zou moeten uitgaan (de rechter of de samenleving), kortom vanuit de samenleving zelf zouden aspecten aan de betreffende rechter kunnen worden voorgelegd. Een volgend punt is of de samenleving ook kennis moeten kunnen nemen van alle onderliggende stukken. Collega's Barkhuysen en Jak zijn daarop en op andere punten in verschillende publicaties ingegaan waaronder NTB 2020/171, afl. 7 september 2020, pp.367-373. Zelf ben ik ingegaan in een artikel "Beginselen van goede bestuursrechtspraak" in de afscheidsbundel voor Boudewijn de Waard "Behoorlijk bestuursprocesrecht" pp.251 – 265. De achtergrond vanuit beginselen perspectief, althans in het bestuursrecht, is de ontwikkeling van "principles of good administration" naar "principles of good governance". Daarmee bedoel ik de ontwikkelingen in vooral de Europese rechtspraak te duiden waarbij de rechter bij de beoordeling van het bestuursoptreden niet alleen de beginselen van goed bestuur in acht neemt maar ook de beginselen van goede rechtspraak – in het belang van de burger - voor zichzelf in acht neemt. Dat betekent dat men bij de invulling van amicus cureau concept ook beginselen van zorgvuldigheid, transparantie en participatie in acht neemt. (vgl. par. 3.3 Algemene beginselen van bestuursrecht en hoofdstuk 2 van Good Governance. Het participatiebeginsel zoals de Hoge Raad hier voor het eerst inhoud geeft aan het amicus curiae concept is dus informatievergaring in het kader van de zorgvuldige voorbereiding van de behandeling van het cassatieberoep. Op verzoek van de rechtbank Rotterdam heb ik daar vorig jaar – naar aanleiding van de evenvermelde publicatie in de afscheidsbundel van Boudewijn de Waard in een gastcollege nader inhoud aan gegeven. Algemene rechtsbeginselen: begrip en uitwerking In de tweede plaats de strijd van de betreffende algemene regeling met algemene rechtsbeginselen waarbij wordt gesproken van algemene rechtsbeginselen of algemene beginselen van behoorlijk bestuur (zoals het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel of het motiveringsbeginsel). In mijn presentatie op 6 september 2024 bij de Hoge Raad waarbij ik aan zowel mevrouw Dineke de Groot als de heer Bleichrodt een exemplaar van het door mij geschreven handboek "Algemene beginselen van bestuursrecht" (Deventer, 2023) heb aangeboden, ben ik ingegaan op de volgende onderwerpen. Eerst het karakter, de structuur en de hoofdlijnen van het boek, daarna het begrip algemene rechtsbeginselen, vervolgens de toepassing van algemene rechtsbeginselen, gevolgd door een bespreking vanuit het perspectief van de algemene beginselen van bestuursrecht van de conclusies van AG's en PG en de HR-rechtspraak van achtereenvolgens het privaatrecht, het fiscaal recht en het strafrecht. De toen door mij uitgesproken tekst heb ik schriftelijk in een bijlage bij dit commentaar gevoegd. Ik volsta met het vermelden hier van enkele belangrijke punten in de context van het belastingrecht. Het begrip algemene rechtsbeginselen als zodanig maar ook de verhouding tussen dit begrip en – vanwege het rechtskarakter - de verschillende

rechten, plichten en bevoegdheden die daaruit kunnen voortvloeien. Vanwege de brede benadering van rechtsvragen geef ik er de voorkeur aan om van algemene rechtsbeginselen te spreken. Voorts maak ik, ook in mijn boek, voor de helderheid een onderscheid tussen rechtsconcepten en rechtsbeginselen. Concepten hebben daarbij een abstracter en meer voorlopige juridische betekenis dan beginselen. Ik verwijs hier verder naar hoofdstuk 2 van het boek Algemene beginselen. We zien in het belastingrecht, misschien in nog sterkere mate dan bij andere bijzondere delen van het bestuursrecht, een groot legitimiteitsgat omdat het parlement in veruit de meeste onderwerpen van het belastingrecht niet langer medeopsteller is van wet- en regelgeving en pas achteraf – en vaak met veel moeite – bij de uitvoering haar controlerende taak kan vervullen. De instrumentele kant staat bij het fiscale bestuur centraal en steeds minder wordt rekening gehouden met de positie van burger en bedrijfsleven met de gevolgen van het instrumentarium voor de burger. Er is behoefte aan meer “principle-based” en niet uitsluitend “rule-based” optreden van het fiscale bestuur. Die meer “principle-based” benadering zien wij ook terug in het wetsontwerp tot wijziging van de Awb waaronder artikel 3-4, tweede lid, terzake van de positie van het evenredigheidsbeginsel. Dit fundamentele punt, het toekennen van meer betekenis en gewicht van algemene rechtsbeginselen heb ik deel I van het boek Algemene beginselen verder uitgewerkt en toegelicht. Verder is het constitutionele kader en toetsing door de rechter van belang. In mijn presentatie bij de Hoge Raad ben ik ingegaan op de conclusies van de AG’s Widdershoven/Wattel van juli 2021 ingegaan alsmede de conclusie van AG Snijder 2022 die terecht tot voorzichtigheid maant maar tegelijkertijd op een overtuigende wijze komt drie concrete richtlijnen voor de contra legem toepassing van algemene rechtsbeginselen en ongeschreven recht: meer dan alleen fundamentele rechtsbeginselen, de ruimte is contextafhankelijk en is mogelijk niet alleen in een individueel geval maar evenzeer bij een hele categorie van gevallen niet onder ogen heeft gezien. Het lijkt er verder op dat AG Pauwels in zijn conclusie van 12 mei 2023 niet zozeer het eerder door mij gesignaleerde legitimiteitsgebrek (het bestuur - de belastingdienst - als wetgever) ziet en evenmin de eigenstandige positie van algemene rechtsbeginselen ten opzichte van regelgeving (en de regelgever). De ruime beoordelingsvrijheid bij een regeling laat in mijn opvatting onverlet dat algemene rechtsbeginselen zwaarder (kunnen) wegen en om die reden – ook in het kader van exceptieve toetsing – de conclusie is dat de betreffende regeling onverbindend zou moeten worden verklaard. In een andere dan de zojuist vermelde conclusie van AG Snijder, het ging over het rechtszekerheidsbeginsel, viel mij op dat hij bewust of onbewust aansloot bij de door mij gehanteerde driedeling van algemene rechtsbeginselen in het boek Algemene beginselen van bestuursrecht: algemene rechtsbeginselen in een bestuursrechtelijke context, algemene rechtsbeginselen van goed bestuur en algemene rechtsbeginselen van goed bestuur. Wat betreft de afzonderlijke algemene rechtsbeginselen heb ik in mijn presentatie bij de Hoge Raad

twee algemene beginselen in het bijzonder besproken: het evenredigheidsbeginsel en het participatiebeginsel. Bij het evenredigheidsbeginsel besteed ik aandacht aan de rechtsontwikkelingen bij de wetgever, het bestuur en de rechter. Ik schenk daarna in het bijzonder aandacht aan: 1. ruime of beperkte opvatting van algemeen rechtsbeginsel en ik besteed aan Nederlandse en buitenlandse literatuur (Barak, Proportionality en de sterke doorwerking van de EU-rechtspraak en de betekenis die dat heeft voor de huidige invulling van het evenredigheidsbeginsel waarbij ik ook ben ingegaan op de verhouding tot het gelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het transparantiebeginsel). Ik heb als bijlage bijgevoegd een gastcollege dat ik bij BZK en Justitie heb gegeven over het boek van Barak). Ik wijs verder op het proefschrift van Melanie van Zaten “Indirecte toetsing door de bestuursrechter van algemeen verbindende voorschriften aan evenredigheid (prft. UU 2024). Het evenredigheidsbeginsel wordt in het boek Algemene beginselen in hoofdstuk 11 uitgebreid besproken waarbij ook de verhouding tot algemene beginselen aan de orde komt. Onverbindendverklaring, eenieder verbindend en algemene rechtsbeginselen In de derde plaats de mogelijke onverbindendverklaring van de regeling wegens strijd met algemene rechtsbeginselen. Met name waar het gaat om algemene rechtsbeginselen in het bijzonder civiele of sociale mensenrechten die in internationale verdragen of Europese regelingen staan. Voor het onverbindend verklaren van een regeling moet dan wel vaststaan dat het gaat om “eenieder verbindend” uit artikel 93 en 94 Grondwet. Daarover is eerder dit jaar een proefschrift door Max Vetzo verdedigd “Constitutioneel procesrecht. Over Nederlandse constitutionele rechtspraak, rechterlijke grensbepaling en procesrechtelijke modificatie” (prft 2025, Deventer 2025). Zie ook zijn recent verschenen artikel in het Tijdschrift voor Constitutioneel Recht (2025 nr. 1, p.6 – 36. Hij heeft daarin de verruimde toetsingsbevoegdheid geïllustreerd en gedetailleerd uitgewerkt en wijst daarbij op de veranderende constitutionele rol van de rechter. Interessant is wat hij schrijft over de effectuering van positieve verdragsverplichtingen, de afname van de ruimte voor politieke staatsmachten om zelf te bepalen of zijn verdragsverplichtingen op juiste wijze nakomen. De ontwikkeling in de richting van een cultuur van rechtvaardiging in plaats van vaak oppervlakkige politieke rechtvaardiging en het belang van samenwerking tussen rechter en wetgever terzake van eenieder verbindendheid. Met het voorgaande wordt bedoeld dat het niet louter de betekenis van de afzonderlijke algemene rechtsbeginselen (dus rechten en/of plichten) bepalend zijn voor het algemeen verbindend zijn en de mogelijke onverbindendverklaring. En op dat gebied zijn er belangrijke rechtsontwikkelingen aan de gang die evenzeer voor de Hoge Raad van belang zijn. Een ander punt dat hier aandacht verdient is de zelfstandige juridische betekenis van algemene rechtsbeginselen zoals die met name in de zgn. algemene rechtsbeginselen contra-legem jurisprudentie van de Hoge Raad in de belastingrechtspraak in het verleden doorklonk maar die thans minder nadrukkelijk in die rechtspraak wordt vermeld. Interessant is in dit verband is het artikel van collega Zwart in het NJB naar aanleiding

van de toeslagen-jurisprudentie heeft geopperd dat de Afdeling bestuursrechtspraak op een veel directe wijze tot een rechtens aanvaardbare was gekomen wanneer de Afdeling bedoelde lijn van de jurisprudentie van de Hoge Raad uit het verleden. Ik ben het graag met hem eens dat daarmee juridisch een veel duidelijker lijn zou zijn gekomen dan waarmee de Afdeling uiteindelijk is gekomen. Afsluitend Nogmaals dank voor de gelegenheid om u van (mijn) commentaar te voorzien ten aanzien van de drie gestelde vragen. Ik hoop met het bovenstaande in combinatie de bijgevoegde bijlagen te hebben voldaan aan de verwachtingen die u ten aanzien van deze vorm van amicus curiae had. Mocht daaraan behoefte bestaan, dan ben ik uiteraard raag bereid om een nadere toelichting te geven op het bovenstaande. Met hartelijke groet, Prof dr Henk Addink (em.) Hgl. Em. Bestuursrecht en Goed Bestuur Universiteit Utrecht g.h.addink@uu.nl

Bijlagen: -een exemplaar van het kleine boekje Algemene beginselen van bestuursrecht (2023) - schriftelijke versie van de door mij uitgesproken tekst tijdens presentatie handboek Algemene beginselen van bestuursrecht (+ PPP) bij de Hoge Raad op 6 september 2024 - overzicht van het gastcollege (PPP) dat ik bij BZK en Justitie op 18 april 2023 heb gegeven over het boek van Barak Proportionality

Antwoord op vraag 3

Reactie: 11

Antwoord op vraag 1

zie vraag 2

Antwoord op vraag 2

Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ziet niet op belastinggeschillen. Het onderhavige geschil valt onder de exclusieve bevoegdheid van het Hof van Justitie. Artikel 1 EP EVRM is niet aan de orde, idem voor artikel 14 EVRM, idem voor 26 IVBPR. Het geschil wordt beheerst door het recht van de Unie. De heffing van Vpb, BTW en b.v. BPM en MRB is onderworpen aan het recht van de Unie. Met de heffing wordt uitvoering gegeven aan het recht van de Unie, ex. artikel 51, lid 1 Handvest. Uw Raad wordt een vraag van Unierecht voorgelegd, die uitlegging behoeft, namelijk is het in rekening brengen van rente bij het opleggen van een belastingaanslag (vennootschapsbelasting) a priori in strijd met artikel 17, lid 1 Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie en zo nee, is het in rekening brengen van een percentage zoals dat geldt volgens de nationale bepalingen van artikel 30hb AWR in strijd met artikel 17, lid 1 Handvest. Uw Raad is kennelijk onbevoegd om uitlegging te geven over de draagwijdte en de betekenis van het recht van de Unie, nu het Hof van Justitie exclusief en bij uitsluiting bevoegd is het Unierecht bindend en rechtsgeldig uit te leggen (artikel 267, eerste alinea, letter a VWEU, vergelijk ook Hof van Justitie, 22 februari 2022, RS, EU:C:2022:99, r.o. 52 en 72). Uw Raad is dus kennelijk onbevoegd om uitlegging te geven over de rechtmatigheid van de renteheffing alsook over de hoogte/percentage. De rol van het Hof van Justitie in een prejudiciële procedure is om de nationale rechters ex ante richtsnoeren te geven voor de toepassing van het Unierecht en niet om ex post te bepalen of in een bepaald geval sprake is van een schending, zoals het geval is bij het EHRM. Uw Raad kan en mag geen uitlegging geven. Doet Uw Raad dat toch, zoals doorgaans het geval is, is sprake van misbruik van recht en misbruik van bevoegdheid, nu Uw Raad kennelijk niet bevoegd is bindend en rechtsgeldig uitlegging te geven over de draagwijdte en de betekenis van het recht van de Unie (Zie arrest RS (punt 52 en 72), en arrest van 5 juni 2023, Commissie/Polen (Onafhankelijkheid en privéleven van rechters) (C-204/21, EU:C:2023:442, punt 79). Ook mag Uw Raad niet uitleggen dat het geschil beslecht moet worden via het EVRM, waardoor de nationale bepaling buiten het gezichtsveld van het Hof wordt gehouden. Uw Raad begeeft zich dan immers met misbruik van bevoegdheid op het exclusieve domein van de Unierechter. Er is maar 1 oplossing, vragen voorleggen aan de exclusief bevoegde rechter, de Unierechter, met de vraag of het in rekening brengen van rente bij (laattijdige) invordering aan belastingplichtigen, volgens verschillende tarieven voor verschillende belastingsoorten, zich verhoudt tot het recht van de Unie, meer bepaald artikel 63 VWEU en/of artikel 17, lid 1 Handvest en of enige andere Unierechtelijke bepaling. Zo simpel is het. Artikel 17, lid 1 Handvest werkt gelukkig ook heel anders dan

artikel 1 EP EVRM en artikel 1 EP kan per definitie niet aan de orde zijn, nu de vraag of er sprake is van een schending nog beantwoord moet worden door het Hof van Justitie en het een belastinggeschil betreft. Ik merk op dat de wetteksten van artikel 1 EP en artikel 17, lid 1 Handvest fors afwijken en het EVRM feitelijk een algemene, zelfstandige grondrechtencatalogus bevat, terwijl in het Unierecht het Handvest een deel uitmaakt van de autonome rechtsorde van de Unie, dat moet worden gewaarborgd door Uw Raad, middels een wettelijke verplichting door ondubbelzinnige en onomkeerbare overdracht van bevoegdheden. Volgens artikel 17 Handvest kan alleen het algemeen belang het reguleren van eigendom bij wet rechtvaardigen terwijl het EHRM ten aanzien van de rechtvaardiging van de inbreuk op het recht op eigendom drie elementen toetst waarvan het algemeen belang (legitimate aim) er slechts één is. En dat element is nou juist het element waarover het EHRM nagenoeg nooit een oordeel heeft gezien de beoordelingsruimte c.q. de 'wide margin of appreciation' die het EHRM de lidstaten laat omdat zij zich niet wil mengen in de beoordeling of een bepaalde maatregel al dan niet goed is voor een lidstaat. Uw Raad moet aldus toekomen aan zijn wettelijke verplichtingen, hoe ingrijpend en hoe moeilijk ook voor Uw Raad. Doet Uw Raad dat niet, zoals categorisch en grootschalig het geval is, en voorrang geeft aan nationale bepalingen op het recht van de Unie, schendt Uw Raad alle denkbare fundamentele rechtsstaatbeginselen. Het is maar zeer de vraag, Uw Raad had dat natuurlijk al jaren voorheen aan het Hof moeten voorleggen, maar het is Uw Raad kennelijk niet gegeven om toe te komen aan zijn uit het Unierecht zelf voortkomende wettelijke verplichtingen (zie Hof van Justitie, Cilfit, Consorzio, Kubera, Remling), of de laattijdige inning van belastingen door de heffende autoriteit vermeerderd mag worden met rente, nu die rentevergoeding een inbreuk impliceert op artikel 17 Handvest (mogelijk ook op artikel 63 VWEU?) en het langs de weg van het algemeen belang maar zeer de vraag is of die noodzaak tot een inbreuk bestaat en gedragen wordt door het Hof en even evident is voor rechters in andere lidstaten. Het kan werkelijk onmogelijk anders dan dat Uw Raad die vragen wettelijk moet voorleggen aan het Hof van Justitie ter uitlegging en ter waarborging van de fundamentele rechtsstaatbeginselen van het recht van de Unie. Het belang is enorm, nu een uitspraak van het Hof terugwerkende kracht heeft tot het moment van instellen van de litigieuze nationale bepaling. Uw Raad kan door blijk te geven van 'onafhankelijkheid en 'onpartijdigheid', bedoeld om de rechtsstaat en de scheiding der machten te beschermen, het vertrouwen van het publiek in de rechterlijke macht waarborgen. Immers, wanneer het Hof uitlegt dat de heffende autoriteit geen rente in rekening mag brengen bij (laattijdige) heffing heeft dit enorme budgettaire gevolgen, nu alle aanslagen die vermeerderd zijn met rente vanaf het moment van het instellen van de nationale regeling, in kennelijke strijd met het recht van de Unie zijn en ongedaan gemaakt moeten worden, dan wel leiden tot aansprakelijkheid van de Staat met terugwerkende kracht. Ik verneem graag de vraagstelling aan het Hof van Uw Raad ter waarborging van de voorrang en volle werking van het recht van de Unie.

Antwoord op vraag 3

Het EVRM is kennelijk niet van toepassing op belastinggeschillen dus hoeft/kan de oplossing niet gezocht (te) worden in artikel 6 EVRM, maar in artikel 47 Handvest. Uw Raad is kennelijk niet bevoegd om rechtsgeldig en bindend uitlegging te geven, nu het Hof van Justitie exclusief en bij uitsluiting bevoegd is.

Reactie: 12

Antwoord op vraag 1

Ja, dit is in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De wetgever c.q. de belastingdienst heeft in de loop der jaren de belastingrente steeds verder in haar voordeel door-ontwikkeld. Een koppeling met bijvoorbeeld de wettelijke rente zou veel meer voor de hand hebben gelegen. Daarmee wordt de belastingrente door veel belastingplichtigen als een boete gezien. Te meer daar de wetgever c.q. de belastingdienst steeds minder vaak belastingrente vergoedt en als dan is dat een lager percentage dan in rekening wordt gebracht. Dat belastingplichtigen gebruik maakten van het belastingrenteregime, daarin kan geen enkele rechtvaardiging worden gevonden voor het in het voordeel van de wetgever c.q. belastingdienst verder ontwikkelde regime van belastingrente.

Antwoord op vraag 2

Ja, immers het voordeel dat een belastingplichtige heeft gehad door de verschuldigde belasting uit te stellen is aanzienlijk lager dan de rente die de belastingplichtige moet vergoeden voor dat uitstel.

Antwoord op vraag 3

Ja, in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Het evenredigheidsbeginsel houdt in dat de nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding met het beoogde doel van dat besluit. Doordat de belastingdienst aanslagen veelal te laat oplegd c.q. de doorlooptijden aanzienlijk kunnen zijn, zijn de gevolgen van de belastingrente vaak onevenredig ten opzichte van het doel: de te late betaling van de verschuldigde belasting kan ook het gevolg zijn van overheidshandelen.

Reactie: 13

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 14

Antwoord op vraag 1

Bij vraag 1 vindt u mijn complete bijdrage omdat ik dat logischer vind. Amicus Curiae-bijdrage aan de Hoge Raad der Nederlanden Betreft: Cassatieprocedure over het belastingrentepercentage vennootschapsbelasting Datum: 27 mei 2025 Indiener: Hans Broekhuizen --- I. Inleiding Ondergetekende wenst middels deze bijdrage als amicus curiae de Hoge Raad te voorzien van juridische en economische overwegingen ten aanzien van het geldende belastingrentepercentage van 8% voor de vennootschapsbelasting. Deze rente, vastgesteld op grond van artikel 30hb AWR en het Besluit belasting- en invorderingsrente, is sinds 1 januari 2022 in werking en vormt het onderwerp van de onderhavige cassatieprocedure. Vraag 1: Is het belastingrentepercentage van 8% op regelniveau in strijd met algemene rechtsbeginselen? a) Evenredigheidsbeginsel Het belastingrentepercentage van 8% is aanzienlijk hoger dan de actuele marktrente die de Staat der Nederlanden zelf betaalt bij kapitaalontlening (gemiddeld ca. 2-3% over de afgelopen jaren). Hierdoor ontstaat een situatie waarin de belastingplichtige rente betaalt die de Staat niet daadwerkelijk misloopt. Dit levert een wanverhouding op tussen doel en middel. Een belastingrente dient primair compenserend te zijn en niet punitief. Indien deze rente niet proportioneel is in relatie tot het werkelijke nadeel van de overheid, is sprake van strijd met het evenredigheidsbeginsel zoals neergelegd in artikel 3:4 lid 2 Awb en artikel 1 Eerste Protocol EVRM. b) Gelijkheidsbeginsel Het verschil in rentepercentages tussen de inkomstenbelasting (4%) en de vennootschapsbelasting (8%) is niet evident gerechtvaardigd. Hoewel de koppeling aan de wettelijke rente voor handelstransacties formeel verdedigbaar lijkt, ontbreekt een diepgaandere beleidsmatige onderbouwing voor het verschil. Dit druist in tegen het gelijkheidsbeginsel (artikel 1 Grondwet, artikel 14 EVRM) indien geen objectieve en redelijke rechtvaardiging wordt gegeven. c) Zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel Er ontbreekt een concrete, transparante beleidsmatige onderbouwing van de renteverhoging naar 8% per 2022. Noch in de toelichting op het besluit, noch in parlementaire stukken is een deugdelijke afweging van belangen en effecten te vinden. Dit vormt een schending van artikel 3:2 en 3:46 Awb. Vraag 2: Is het belastingrentepercentage in strijd met supranationale regelgeving zoals artikel 1 EP EVRM of artikel 14 EVRM? a) Artikel 1 EP EVRM (eigendomsrecht) De opgelegde belastingrente vormt een inmenging in het eigendomsrecht. Deze inmenging vereist een legitiem doel en een "fair balance" tussen het algemeen belang en de last voor het individu. Door belastingplichtigen met een rente van 8% te belasten bij administratieve vertragingen of onduidelijkheid over voorlopige aanslagen, zonder mogelijkheid tot matiging of toetsing op individuele omstandigheden, wordt de "fair balance" verstoord. Het eigendomsrecht is derhalve onevenredig geraakt. b) Artikel 14 EVRM en artikel 26 IVBPR (discriminatieverbod) Zoals hierboven gesteld, is er sprake van ongelijke behandeling van belastingplichtigen in de inkomstenbelasting ten opzichte

van die in de vennootschapsbelasting. Zonder objectieve, proportionele en redelijke rechtvaardiging is dit onderscheid in strijd met het discriminatieverbod. Vraag 3: Is het belastingrentepercentage in strijd met andere supranationale bepalingen? a) Artikel 6 EVRM (eerlijk proces) Indien het belastingrentepercentage zodanig hoog is dat het een feitelijk punitief karakter krijgt, kan sprake zijn van schending van het recht op een eerlijk proces. Zeker als de belastingplichtige geen of slechts beperkte rechtsmiddelen heeft om tegen de opgelegde rente op te komen, terwijl deze in de praktijk werkt als een financiële sanctie. b) Artikel 7 EVRM en artikel 49 EU-Handvest (legaliteitsbeginsel en evenredigheid in sancties) Een rente die (door hoogte en automatische toepassing) als strafmaatregel werkt, zonder expliciete strafrechtelijke kwalificatie of procedure, kan in strijd komen met het legaliteitsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel zoals bedoeld in deze bepalingen. De verhoging tot 8% lijkt deze toetsing niet te kunnen doorstaan zonder nadere motivering. c) Artikel 50 EU-Handvest en artikel 4 Zevende Protocol EVRM (ne bis in idem) Deze bepalingen zijn in beginsel niet van toepassing, tenzij belastingrente samen met een bestuurlijke boete wordt opgelegd voor hetzelfde feitencomplex, hetgeen tot cumulatie van sancties kan leiden. Voorstel voor redelijke rente Gelet op het bovenstaande adviseert ondergetekende de volgende benadering: Koppel het belastingrentepercentage aan de gemiddelde effectieve rente die de Staat der Nederlanden betaalt op staatsobligaties met een looptijd van 10 jaar, eventueel verhoogd met een beperkte opslag (bijvoorbeeld 0,5 tot 1 procentpunt) ter dekking van administratie- en vertragskosten. - Differentiaties op individuele gronden (bijv. bij grove schuld of opzettelijk trainen) mogelijk, mits deze worden gemotiveerd en toetsbaar zijn. - Jaarlijkse automatische herijking van het rentepercentage**, gebaseerd op een objectieve en transparante benchmark, zoals gepubliceerd door het CBS of DNB. Deze benadering bevordert rechtsgelijkheid, proportionaliteit en rechtszekerheid, en voorkomt dat belastingrente wordt gebruikt als verborgen strafmiddel of ondoorzichtige inkomstenbron. Conclusie Het belastingrentepercentage van 8% voor de vennootschapsbelasting is op meerdere gronden strijdig met nationale en internationale rechtsbeginselen. De huidige regeling ontbeert proportionaliteit, motivering en gelijke behandeling. Er is sprake van een reëel risico op schending van fundamentele rechten, waaronder het eigendomsrecht en het discriminatieverbod. Een gematigde, objectief gekoppelde en transparante rente is juridisch en maatschappelijk beter verdedigbaar. Ondergetekende verzoekt de Hoge Raad deze elementen te betrekken in haar overwegingen. Hans Broekhuisen Utrecht, 27-mei-2025

Antwoord op vraag 2

Zie vraag 1

Antwoord op vraag 3

Zie vraag 1

Reactie: 15

Antwoord op vraag 1

Ja indien de overheid het percentage hoger vaststelt dan wat at arms length gangbaar is in de maatschappij bij te late betaling. Een hoog rente perxentage mag niet worden gebruikt als een indirect boetemiddel. Daar is al andere wetgeving voor beschikbaar. Het percentage is redelijk indien gebaseerd op 3 maands eurobor + een opslag van 0,25%

Antwoord op vraag 2

Ja zie boven

Antwoord op vraag 3

Ja zie boven

Reactie: 16

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

ja, te hoog en te eenzijdig

Antwoord op vraag 3

ja, te hoog en te eenzijdig

Reactie: 17

Antwoord op vraag 1

Alvorens uw vragen te beantwoorden, geef ik een algemene toelichting op mijn zienswijze voor de belastingrente in algemene zin. Dit vereenvoudigt de beantwoording van de vragen. INLEIDENDE ZIENSWIJZE Rente is een vergoeding voor het verschuldigd zijn van een geldbedrag. Ten aanzien van aanslagbelastingen over een tijdvak, zoals de vennootschaps- en inkomstenbelasting, wordt de belastingschuld geacht te ontstaan aan het einde van het tijdvak. Dat bij een latere betaling van deze materiële belastingschuld rente in rekening wordt gebracht is dan ook terecht. De belastingrente bevat echter, naast een element voor de vertraagde betaling van de belastingschuld, ook een verkapte sanctie voor het te laat aangeven daarvan, ongeacht of er rechtmatig uitstel is verleend. Zie daarvoor de onderstaande motivering. Indien een aangifte wordt ingediend binnen de wettelijke termijn, dan wordt op grond van artikel 30f lid 4 van de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen geen belastingrente in rekening gebracht. Wordt een aangifte echter later ingediend, dan wordt de belastingrente berekend over een bij te betalen bedrag. Dit valt in beginsel te verklaren. Immers, door het later indienen van de aangifte volgt een latere aanslag en dus een latere betaling. Dat er rente wordt berekend is terecht. Indien de aanslag volgt dan geldt, nadat deze invorderbaar is geworden, de invorderingsrente. De belastingschuld is geformaliseerd en er resteert slechts een zuivere verhouding tussen schuldeiser en schuldenaar. Klaarblijkelijk acht de besluitgever de invorderingsrente de juiste rente voor het zuiver verschuldigd zijn van een belastingschuld. In het verschil tussen de belastingrente en de invorderingsrente zit dan ook een ander element verdisconteerd. Gelet op het feit dat de belastingrente (1) niet verschuldigd is bij het indienen binnen de wettelijke termijn van de aangifte; en (2) begint te lopen een half jaar na het aflopen van het belastingtijdvak (wat ongeveer de termijn is voor het indienen van de aangifte); kan slechts worden geconcludeerd dat in de belastingrente een sanctie zit verscholen voor het aangeven van belasting buiten de wettelijke termijn. Bij deze verkapte sanctie wordt geen rekening gehouden met het feit dat er mogelijk uitstel is verleend voor het indienen van de aangifte. Tevens geldt dat voor het te laat indienen van een aangifte (zonder of na het uitstel) reeds een sanctiesysteem bestaat in de sfeer van de verzuimboete. Kijkend na het zuiver verschuldigd zijn van een belastingbedrag zou een belastingrente gelijk aan de invorderingsrente in beginsel juist zijn. Mijns inziens dient de belastingrente voor de vennootschapsbelasting (althans; voor alle belastingmiddelen) gelijk te zijn aan de invorderingsrente. Dezelfde argumentatie gaat overigens ook op voor de inkomstenbelasting. Mede op basis van het bovenstaande, zijn de vragen te beantwoorden. EVENREDIGHEIDSBEGINSEL De hoogte van de belastingrente vennootschapsbelasting is mijns inziens in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Het evenredigheidsbeginsel stelt dat de nadelige gevolgen van een besluit (de hogere rente) niet onevenredig mag zijn met het doel (tijdige aangifte). Het doel van de hogere rente is

het tijdig laten indienen van aangiften. Er zijn andere middelen om dit af te dwingen, zoals de regels omtrent de verzuimboete. Ook de belastingplichtige die via uitstel tot het doen van aangifte tijdig aangifte doet wordt geconfronteerd met de hogere rente. Dit is te voorkomen door een voorlopige aanslag aan te vragen. Echter, het is denkbaar dat nog niet voldoende duidelijk is hoe hoog het belastbaar bedrag over het afgelopen tijdvak zal zijn. Bijvoorbeeld omdat de jaarcijfers nog niet zijn afgerond (de aandeelhouders hebben hier immers uitstel voor kunnen verlenen). Derhalve kan de aangevraagde voorlopige aanslag mogelijk te laag zijn. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid dat een belastingplichtige een onzeker maar pleitbaar standpunt in haar aangifte vennootschapsbelasting opneemt. Indien dit standpunt op een later moment toch wordt verworpen volgt een hogere (navorderings)aanslag. Ook deze belastingplichtige wordt, ondanks het tijdig indienen van de vereiste aangifte, geconfronteerd met de hoge rente. Ten slotte moet worden opgemerkt dat de periode waarover de belastingrente wordt berekend eindigt op de dag dat de aanslag uiterlijk invorderbaar is. Bij een reguliere aanslag is dit zes weken. Deze periode kan niet meer zien op het vertraagd indienen van de aangifte. De aanslag is immers reeds opgelegd. Het berekenen van de hogere rente in deze periode dient niet langer het doel, zijnde het aanmoedigen om tijdig aangifte te doen. Ten aanzien van motivering van de besluitgever en de strijdigheid met het evenredigheidsbeginsel verwijs ik naar de uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland in onderhavige zaak, ECLI:NL:RBNNE:2024:4361, welke ik onderschrijf. GELIJKHEIDSBEGINSEL Ten aanzien van de vennootschapsbelasting: de rente is in strijd met het gelijkheidsbeginsel. Hierbij moet worden opgemerkt dat de strijd met het gelijkheidsbeginsel ziet op de vergelijking met de lagere belastingrente ten opzichte van overige belastingmiddelen (met name de inkomstenbelasting), en niet zo zeer op de vergelijking met de invorderingsrente. De hogere belastingrente voor de vennootschapsbelasting is slechts van toepassing voor vennootschapsbelastingplichtigen. Dit kan deels worden verklaard doordat in zakelijke relaties een hoger risico gelopen wordt, wat een hogere rente rechtvaardigt. Dit is ook de motivering van de besluitgever, die aansluit bij de wettelijke handelsrente. Echter volgt deze motivering de gekozen handelswijze niet. Er is immers niet gekozen om voor alle zakelijke belastingen een hogere rente te rekenen, maar uitsluitend voor entiteiten die naar hun aard vennootschapsbelastingplichtig zijn. De omzetbelasting, die bij uitstek zakelijk is, wordt bijvoorbeeld niet door deze hogere rente getroffen. Ook concurrerende ondernemingen die worden belast via de winst uit onderneming in de inkomstenbelasting krijgen niet met de hogere rente te maken. Anderzijds kunnen vennootschapsbelastingplichtigen die geen onderneming drijven wel te maken krijgen met de hogere rente. Denk bijvoorbeeld aan woningcorporaties die bij uitstek een maatschappelijke functie vervullen. Een hoger risico voor zakelijke heffingen zou potentieel een rechtvaardiging kunnen zijn. Hier wordt echter geen uitvoering aan gegeven – in plaats daarvan worden vennootschapsbelastingplichtige rechtsvormen

naar hun aard geconfronteerd met een hogere rente. MOTIVERINGSBEGINSEL
Hiervoor verwijs ik naar het gelijkheidsbeginsel en evenredigheidsbeginsel, en de mate waarin de besluitgever inbreuken hierop heeft gemotiveerd.

ZORGVULDIGHEIDSBEGINSEL De hoogte van de rente is mijns inziens niet direct in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. De wet biedt thans voldoende nodige waarborgen, met name artikel 30f lid 3 Algemene Wet inzake Rijksbelastingen, waarin de te berekenen rente in tijd wordt gemaximeerd bij late oplegging van de aanslag.

Antwoord op vraag 2

Ten aanzien van de discriminatieverboden verwijs ik naar het bovenstaande inzake het gelijkheidsbeginsel. Ten aanzien van het eigendomsrecht moet worden opgemerkt dat de rente vermijdbaar is door een (hoge) voorlopige aanslag aan te vragen, in dat kader is niet direct strijd met het eigendomsrecht te herkennen.

Antwoord op vraag 3

Ten aanzien van met name 6 EVRM en het ne bis in idem beginsel merk ik kort het navolgende op: Zoals reeds behandeld in de inleidende zienswijze is de belastingrente, voor zover deze hoger is dan een rentevergoeding voor een vertraagde betaling, feitelijk een verkapte sanctie voor het later indienen van de aangifte. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt of er al dan niet uitstel tot het doen van aangifte is verleend. Tevens is de verkapte sanctie afhankelijk van de hoogte van de verschuldigde belasting. Indien de aangifte te laat wordt ingediend, zonder dat hier voor uitstel is verleend, dan kan dit reeds wordt bestraft met een verzuimboete. Het berekenen van een hogere rente is in die gevallen daarmee defacto een dubbele bestraffing.

Reactie: 18

Antwoord op vraag 1

Ja percentage is te hoog op dit moment 7,5 of zelfs 10% bij BV's

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

als men belasting moet betalen heft men de voorgaande hoge rente . Maar als je belasting terug moet krijgen duurt dat tegenwoordig veel langer voordat men uit uitbetaald,..... en krijg je 0 Rente vergoed. voor evt vragen Tel nr 0527253447

Reactie: 19

Antwoord op vraag 1

behoorlijk bestuur buiten de schuld van de plichtige zou niet meer dan bankrente en beter nog inflatie mogen bestemd krijgen.

Antwoord op vraag 2

weet ik niet.

Antwoord op vraag 3

Als alle EU-Ru burgers 1,5 miljoen betalen krijgt Ursule von der Leyen haar zin, n.b. Maar anders dan inflatoir of bankrente rekenen buiten de schuld van de betaal plichtige lijkt mij delinquent. De overheid kan toch richting geven i.p.v bestemmen!

Reactie: 20

Antwoord op vraag 1

Het belastingrentepercentage kan als disproportioneel worden beschouwd, aangezien het aanzienlijk hoger ligt dan de marktrente. Dit kan in strijd zijn met de beginselen, waardoor belastingplichtigen onredelijk worden belast. Evenredigheidsbeginsel – Dit beginsel vereist dat een maatregel in verhouding staat tot het beoogde doel. Aangezien het belastingpercentage aanzienlijk hoger ligt dan de marktrente, kan dit leiden tot buitensporige lasten bij belastingplichtigen die het beoogde doel van de belastingrente voorbij schieten. Rechtszekerheidsbeginsel – Dit beginsel houdt in dat burgers moeten kunnen vertrouwen op stabiele en voorspelbare regelgeving. Een plotselinge verhoging van het belastingrentepercentage zonder duidelijke rechtvaardiging kan de rechtszekerheid aantasten. Zorgvuldigheidsbeginsel – De overheid moet zorgvuldig handelen en rekening houden met de belangen van belastingplichtigen. Een belastingrentepercentage dat niet marktconform is en zonder voldoende onderbouwing wordt vastgesteld, kan mijns inziens als onzorgvuldig worden beschouwd. Motiveringsbeginsel – Overheidsbesluiten moeten goed worden onderbouwd. Indien de verhoging van het belastingrentepercentage onvoldoende is gemotiveerd, kan dit in strijd zijn met het motiveringsbeginsel. Het percentage van 8% is onvoldoende gemotiveerd, het percentage is niet gekwantificeerd en gekalibreerd om het beoogde doel te motiveren. Al met al lijkt het erop dat in dit geval voldoende overtuigend kan worden bevestigd dat de hoogte van 8% belastingrente voor de vennootschapsbelasting in strijd is met de beginselen.

Antwoord op vraag 2

Het eigendomsrecht beschermt belastingplichtigen tegen onevenredige inbreuken op hun vermogen. De belastingrente van 8% kan als een excessieve last worden beschouwd, vooral wanneer de marktrente veel lager is. Volgens een uitspraak van de Rechtbank Den Haag is een belastingrente die boven de wettelijke rente ligt niet per definitie in strijd met het eigendomsrecht, zolang er een redelijke verhouding bestaat tussen het algemeen belang en de individuele belastingplichtige. Echter, als de belastingrente structureel veel hoger is dan de marktrente, kan dit leiden tot een disproportionele inbreuk op het eigendomsrecht. De werkelijke marktrente kan worden afgeleid uit de rente op Nederlandse staatsobligaties, aangezien deze een belangrijke indicator zijn voor de kapitaalmarktrente. Op dit moment liggen de 5- en 10-jaars staatsrentes in Nederland rond de 3-4%, wat aanzienlijk lager is dan de belastingrente van 8%. De Staat der Nederlanden kan staatsobligaties uitgeven om een financieringstekort op te vangen, ontstaan uit de opgelegde aanslagen vennootschapsbelasting minus reeds betaalde bedragen vennootschapsbelasting. Dit betekent dat de overheid geld kan lenen tegen een veel lagere rente dan de belastingrente die zij oplegt aan belastingplichtigen. Dit roept de vraag op waarom

belastingplichtigen 8% rente moeten betalen, terwijl de overheid zelf tegen 3-4% kan lenen. Belastingplichtigen worden onnodig zwaar belast door een rente die niet in lijn is met de werkelijke financieringskosten. De belastingrente lijkt meer een budgettaire functie te hebben dan een rechtvaardige compensatie voor te late belastingbetaling. Mijns inziens is de belastingrente van 8% in strijd met artikel 1 van het Eerste Protocol EVRM. Het advies is dan ook om de rente aan te passen tot de hoogte van de marktrente. De Staat der Nederlanden heeft hiervoor al een passende oplossing waar aansluiting bij gevonden kan worden, namelijk op dezelfde manier waarop DUO het percentage van de studielening voor onderwijs vaststelt met de koppeling aan de eenjarig gemiddelde couponrente van de 5-jaars staatsobligatie. Op deze manier kan ieder jaar de rente op een transparante wijze vastgesteld worden.

Antwoord op vraag 3

De belastingrente van 8% kan problematisch zijn als belastingplichtigen geen effectieve rechtsmiddelen hebben om bezwaar te maken tegen de hoogte van de rente. Indien de belastingrente automatisch wordt opgelegd zonder een redelijke mogelijkheid tot aanpassing op basis van individuele omstandigheden, kan dit een schending van artikel 6 EVRM vormen. In dit geval is het mogelijk om bezwaar te maken tegen de hoogte van de belastingrente, dus lijkt van een schending van artikel 6 EVRM geen sprake. Het legaliteitsbeginsel vereist dat sancties en heffingen duidelijk en voorzienbaar zijn. Dit betekent dat belastingplichtigen vooraf moeten kunnen inschatten welke financiële gevolgen zij kunnen verwachten. De belastingrente wordt tijdig aangekondigd dus van een schending lijkt geen sprake te zijn. Evenredigheidsbeginsel – Dit beginsel vereist dat een maatregel in verhouding staat tot het beoogde doel. Aangezien het belastingpercentage aanzienlijk hoger ligt dan de daadwerkelijke marktrente, kan dit leiden tot buitensporige lasten bij belastingplichtigen die het beoogde doel voorbij schieten. Belastingrente is geen sanctie voor een overtreding, maar een compensatie voor het renteverlies dat de Staat der Nederlanden lijdt doordat een belastingaanslag later wordt betaald. Dit betekent dat belastingrente niet onder het ne bis in idem-beginsel valt, omdat het geen strafrechtelijke of bestuurlijke boete is. Hoewel belastingrente formeel geen boete is, kan een excessief hoog percentage ervoor zorgen dat het feitelijk als een sanctie werkt, aangezien het niet langer een zuivere compensatie is voor het renteverlies. In dat geval moet gekeken worden of bij de aanslag ook nog een andere bestuurlijke boete is opgelegd, opdat dit leidt tot tweemaal een sanctie voor dezelfde fout.

Reactie: 21

Antwoord op vraag 1

De fiscus hanteert voor ondernemers altijd de marktrente. De reële rente. Dat is het meest eerlijke doet niemand teveel of de kort.

Antwoord op vraag 2

Als de staat meer rente rekent dan dat zij vergoed is er zeker sprake van disbalans.

Antwoord op vraag 3

Reactie: 22

Antwoord op vraag 1

Ja mi wel. Het percentage is niet zorgvuldig en zeker is strijdt met algemene beginselen van bestuur. Zeker in combinatie met het feit dat als de belastingdienst moet betalen de rente 0% bedraagt.

Antwoord op vraag 2

Ik zie geen connectie met art 1 evrm. Dus m.i. niet.

Antwoord op vraag 3

Als het antwoord bij 1 ja is dan zal het hier ook ja moeten zijn ivm strijdt met evenredigheids beginsel.

Reactie: 23

Antwoord op vraag 1

Ja, is niet in verhouding met de marktrente

Antwoord op vraag 2

Ja, is niet in verhouding met de marktrente

Antwoord op vraag 3

Ja, is niet in verhouding met de marktrente

Reactie: 24

Antwoord op vraag 1

Ja, de rente is extreem hoog en in mist alle redelijkheid.

Antwoord op vraag 2

Ja, je eigendom wordt onevenredig uitgehold

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 25

Antwoord op vraag 1

Het is in strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur omdat niet de rechtvaardige hoogte van de belastingrente centraal staat bij de besluitvorming over de rente (de overheid kan tegen een aanzienlijk lagere rente haar tekoren financieren dus een hoge rente is puur 'marge' voor de overheid) maar de opbrengst voor de schatkist. De besluitvorming is derhalve vooral opportunistisch.

Antwoord op vraag 2

Het is in strijd met het eigendomsrecht. Belastingplichtigen spreken veelzeggend over 'boeterente' waaruit blijkt dat de rente (wegens de exorbitante hoogte) niet als redelijke vergoeding voor later betalen maar als boete wordt ervaren. Een boete die wordt opgelegd zonder dat er een regel wordt overschreden, en zonder behoorlijk proces. Een hogere rente zou kunnen worden opgelegd indien termijnen worden overschreden (maar zouden dan in plaats moeten komen van de ook exorbitante verzuimboetes die daarvoor al worden opgelegd).

Antwoord op vraag 3

Zie het vorige antwoord m.b.t. 'boeterente'. Tot slot (niet gevraagd): de belastingrente (als ook hoge verzuimboetes) zijn contraproductief uit hoofde van het bevorderen van een goede belastingmoraal. Dat betekent dat het risico dreigt dat belastingplichtigen onjuist (naar te laag inkomen of winst) aangifte gaan doen waarbij handhaving door de belastingdienst niet meer mogelijk is en procedures de werking van de rechtstaat (met een rechtsgang met redelijke termijnen) frustreert. Een samenleving kan niet functioneren indien rechtshaving vooral afhankelijk is van de capaciteit van het rechtshavende systeem.

Reactie: 26

Antwoord op vraag 1

Belastingrente is een nogal vreemd verschijnsel: Het mag niet zo zijn dat een bank een ander percentage vergoedt voor spaargeld dan de Belastingdienst vraagt. Ander uitgangspunt: Belastingrente zou niet hoger mogen zijn dan de rente op (risicoloze) staatsobligaties van gelijke looptijd.

Antwoord op vraag 2

Het percentage lijkt nogal willekeurig gekozen en gericht op het binnenhalen van extra belastinginkomsten. Zelfs als je als goed huisvader geld reserveert op een aparte spaarrekening, zul je er bij in schieten. Dit zou nooit het geval mogen zijn.

Antwoord op vraag 3

Alleen indien de Belastingdienst aan belastingbetalers de mogelijkheid biedt om gereserveerd geld bij haar (BD) te stallen tegen hetzelfde percentage als dat men (BD) heft zou een dergelijk willekeurig percentage te overwegen zijn.

Reactie: 27

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 28

Antwoord op vraag 1

Ja. Belastingheffing is in 1e instantie het uitvoeren van de taak BELASTINGHEFFING en niet een circuit er achteraan met renteheffing. In principe zou er eigenlijk geen plaats moeten zijn voor renteheffing. Als er toch renteheffing plaats moet vinden dan in volledig spiegelbeeld voor de belastingbetaler. Gelijke termijnen; gelijke percentages; niet afhankelijk van correcties in de aanslag. Er zou uitgegaan moeten worden van een actueel (evt. per jaar gemiddelde vaststellen) van rente op een spaarrekening; looptijd 3 maanden tot max. 1 jaar.

Antwoord op vraag 2

Ja; zie antwoord hierboven. Bovendien vindt ik dat dit een nationaal vast te stellen percentage zou moeten zijn; zo laag mogelijk. Rente moet geen substantiële bron van inkomsten zijn.

Antwoord op vraag 3

pm

Reactie: 29

Antwoord op vraag 1

naar mijn mening wel, de overheid dient zich ook te houden aan morele aspecten en een dergelijke extreem hoge rente is op geen enkele wijze te zien als moreel juist.

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 30

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Nee

Antwoord op vraag 3

Nee

Reactie: 31

Antwoord op vraag 1

Ja, in lijn met de uitspraak van Rechtbank Noord-Nederland is er geen rechtvaardigingsgrond te onderkennen waaruit blijkt dat een afwijkend (hogere) rentetarief, zijnde het tarief voor handelstransactie, toepassing zou kunnen hebben. De argumentatielijn van de wetgever is lichtzinnig en heeft een 'zo is het nu eenmaal' karakter. De gevolgen voor een (vpb) belastingplichtige zijn evenwel onevenredig groot. Indachtig dat de termijn voor het vaststellen van een aanslag in beginsel drie jaren is, zou de component belastingrente kunnen oplopen tot circa 20 procent van de enkelvoudige belasting, nog afgezien hogere rentecomponent bij een verlenging van de aanslagtermijn als gevolg van uitstel. Belastingplichtigen hebben geen mogelijkheid om hierop te anticiperen (zie mijn voorbeeld hierna). Het evenredigheidsbeginsel noopt daarom tot onverbindend verklaren van de regeling voor belastingrente. Dit geldt mijns inziens ook voor de regeling zoals deze per 1 januari 2024 geldt. Het per 1 januari 2024 gewijzigde Besluit belasting- en invorderingsrente, maakt opnieuw een onderscheid in rentetarieven voor de diverse soorten belastingmiddelen en is voor, onder meer, de vennootschapsbelasting opnieuw gebaseerd op een vermeende rechtvaardiging dat de belastingrente hoger mag zijn dan bij andere belastingmiddelen omdat in het handelsverkeer een hogere rente geldt dan in het niet-handelsverkeer. Ik verwijs in dit kader naar de tekst onder het kopje 'Systematiek belastingrente' op pagina 40 van het 'Besluit van 20 december 2023 tot wijziging van enige uitvoeringsbesluiten op het gebied van de belastingen en enige andere besluiten (Eindejaarsbesluit 2023)', Staatsblad 2023 511. De gevolgen zijn bovendien niet te voorkomen door de belastingplichtige. Hierbij speelt een rol dat een belastingplichtige niet kan anticiperen op het voorkomen van belastingrente. Ik illustreer dit graag met een voorbeeld: Een aangifte wordt stellig en zonder voorbehoud ingediend vóór 1 juni volgend op het kalenderjaar waarover aangifte wordt gedaan. De belastingplichtige ontvangt een voorlopige aanslag o.b.v. de ingediende aangifte. Op de voorlopige aanslag wordt geen belastingrente berekend. Stel dat er in de aangifte een positie is ingenomen die (jaren) later wordt bestreden door de Belastingdienst, dan leidt dit tot het in rekening brengen van belastingrente, indien de Belastingdienst de ingenomen positie corrigeert. Een anticiperende belastingplichtige zou vanuit risicomanagement kunnen denken aan het aanvragen van een nadere voorlopige aanslag zodat belastingrente wordt beperkt / voorkomen (hangende de standpuntbepaling van de Belastingdienst), echter na het indienen van een aangifte kan belastingplichtige niet meer verzoeken om het verhogen van een voorlopige aanslag! Hiermee is belastingplichtige volledig afhankelijk van het tempo waarin de belastingdienst de aanslag vaststelt. Dit is een onevenredig grote aantasting van de positie van de belastingplichtige (evenredigheidsbeginsel). Ik kan mij voorstellen dat ook het zorgvuldigheidsbeginsel in de weg staat aan het in rekening brengen van belastingrente aan belastingplichtigen die pas na een correctie door de

Belastingdienst en welke correctie het gevolg was van een nette discussie (zijnde een discussie over een op zichzelf pleitbaar standpunt), worden geconfronteerd met belastingrente. Derhalve ongeacht het belastingmiddel en het van toepassing zijnde rentepercentage.

Antwoord op vraag 2

Ja, het percentage belastingrente wordt onterecht opgehangen aan het tarief voor handelstransacties, dat bijvoorbeeld aan de orde is indien de ene partij jegens de andere partij in verzuim is. Van verzuim van een belastingplichtige is echter geen sprake indien de Belastingdienst een aanslag vaststelt. Een rentepercentage dat aansluit bij - bijvoorbeeld - de actuele rente voor spaartegoeden met een kleine risico-opslag zou veel passender zijn. Er is dan een incentive voor de belastingplichtige om tijdig te zorgen voor het betalen van belastingen, maar er is dan geen sprake van afstraffing indien de Belastingdienst bij het vaststellen van de aanslag afwijkt van de ingediende aangifte. Het ontbreken van verzuim en daarmee het innen van teveel belastingrente is in strijd met het ongestoorde recht op eigendom. Hiermee is ook de wet zoals deze gold vóór de periode dat sprake van het Besluit Belasting- en Invorderingsrente, onverbindend.

Antwoord op vraag 3

Ja, door het extreem hoge belastingrentepercentage gaat het defacto als een strafmaatregel (boete) gelden, terwijl zich geen beboetbare gedraging heeft voorgedaan. Het is daarbij goed mogelijk (zie mijn antwoord op vraag 1) dat een belastingplichtige uberhaupt niet debet is aan het in rekening brengen van belastingrente, maar dat het in rekening brengen van belastingrente het loutere gevolg is van het tempo waarin de Belastingdienst een aanslag vaststelt. Het onttrekken van gelden aan een belastingplichtige in de vorm van een te hoge belastingrente is in strijd met het recht op ongestoord eigendom. Er kan zich een situatie voordoen dat na een - langlopend conflict met de Belastingdienst - er een aanslag wordt opgelegd waarop zowel belastingrente als een boete wordt vastgesteld. Hiermee wordt een belastingplichtige voor hetzelfde feit, namelijk een correctie beboet.

Reactie: 32

Antwoord op vraag 1

Ik vind het van belang om vast te stellen dat de te late aanslag in principe is terug te voeren op capaciteitsproblemen bij de belastingdienst en derhalve in de risicosfeer van de belastingdienst ligt. Vanuit een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur mag de rechtspersoon hier geen verdere schade door ondervinden. In concreto is dit als gevolg van het hoge percentage wel het geval. De rechtspersoon heeft weliswaar langer de beschikking over de liquiditeit en kan hier rendement op maken, maar het is niet realistisch om te veronderstellen dat de rechtspersoon een rendement gelijk aan de belastingrente kan maken. Hierdoor wordt het beginsel van behoorlijk bestuur geschaad.

Antwoord op vraag 2

Omdat de rechtspersoon een belastingrente moet betalen die substantieel hoger ligt dan bijvoorbeeld een depositorente wordt zijn eigendomsrecht aangetast. Het feit dat de aanslag te laat wordt opgelegd ligt in de risicosfeer van de belastingdienst. De rechtspersoon heeft niet keuze om eerder te betalen en wordt geconfronteerd met een rentepercentage dat substantieel hoger ligt dan het rendement dat hij kan maken.

Antwoord op vraag 3

Reactie: 33

Antwoord op vraag 1

Ja. De belastingrente is op dit moment zodanig hoog dat er de facto sprake is van additionele belastinginkomsten wat in strijd is met de wet. Immers, in het berekenen van belastingrente sluit de Belastingdienst aan bij de wettelijke handelsrente. Deze rente mogen zakelijke partijen die een handelstransactie zijn aangegaan, bij elkaar in rekening brengen als de partij die de goederen en/of diensten heeft geleverd, de schuldeiser, hiervoor niet tijdig wordt betaald door de afnemer van deze goederen en/of diensten, de schuldenaar. Los van de discussie of de relatie tussen de Belastingdienst en belastingplichtigen, zijnde natuurlijke privépersonen, dezelfde kenmerken heeft als die tussen twee handelspartijen, wens ik hier vooral te betogen dat dat in het concept handelsrente een (schade)vergoeding voor extra gemaakt kosten dan wel inkomstenderving in de periode waarover de betaling nog niet heeft plaatsgevonden, ligt besloten. De te vergoeden extra gemaakte kosten zijn typisch de rente die de schuldeiser zelf dient te betalen over geleend geld zolang hij de betaling van de schuldenaar niet ontvangen heeft. De (schade)vergoeding bij gedeelde inkomsten bestaat typisch uit rente die de schuldeiser anders had ontvangen over deze gelden als hij deze eerder van de schuldenaar had ontvangen. De wettelijke handelsrente is een uniform tarief dat het rentetarief weerspiegelt dat op dat moment gangbaar is in de markt, dus dat schuldeisers bij lening zelf zouden moeten betalen, dan wel bij sparen/investeren mislopen. Als de Belastingdienst het concept van de wettelijke handelsrente toepast, stelt zij zich daarmee dus op het standpunt dat de belastingrente een (schade)vergoeding is voor gemaakte rentekosten dan wel gedeelde rente-inkomsten. In dat geval kan de Belastingdienst alleen belastingrente in rekening brengen ter hoogte van de werkelijk gemaakte rentekosten dan wel de werkelijke gedeelde rente-inkomsten. Immers, een hogere (schade)vergoeding schiet dan haar doel voorbij. Welnu, de marktrente die de Nederlandse staat betaalt en/of ontvangt, is niet hetzelfde rentetarief als de handelsrente, omdat zij haar gelden van een andere financiële markt betreft, namelijk de kapitaalmarkt. De kapitaalmarktrente is dus de juiste soort rente om als maatstaf te hanteren voor het bepalen van de belastingrente. De kapitaalmarktrente op Nederlandse staatsobligaties fluctueert, maar ligt doorgaans tussen de 2% en 3,5%. In zoverre de Belastingdienst zou willen betogen dat de belastingrente (tevens) bedoeld is als een tegemoetkoming in de administratieve kosten inzake de behandeling van aanslagen, bezwaren, ed. en/of de inning van belastingen in het algemeen, dan slaagt zij niet in dat betoog. Immers, dan moeten de met een dergelijke tegemoetkoming gemoeide bedragen als zodanig geoormerkt worden, en mogen dan niet als rente aangeduid worden. Tevens dient de Belastingdienst dan een onderbouwing aan te leveren voor de hoogte van de in rekening te brengen/ gebrachte kosten. Daarnaast laat een wettelijk vastgelegd percentage voor het opleggen van rente zich moeilijk verenigen met de zelfstandige bevoegdheden van de belastinginspecteur. Hoewel het

maatschappelijk aanvaardbaar is dat – om overwegend administratieve redenen – in de geautomatiseerde verwerking van belastingaanslagen gebruik gemaakt wordt van een standaard rentepercentage, dienen belastinginspecteurs de wettelijke vrijheid te hebben om in de individuele casussen die zij beoordelen, af te mogen wijken van de in rekening te brengen rente, zulks ten voordele van de belastingplichtige. Het is daarom alleen juist als er in de wettelijke bepalingen inzake belastingrente gesproken wordt over een maximum percentage. Uit het bovenstaande vloeit automatisch voort dat de huidige hoogte van de belastingrente in strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Antwoord op vraag 2

Uit het feit dat de huidige hoogte van de belastingrente in strijd is met de Nederlandse algemene beginselen van behoorlijk bestuur vloeit automatisch voort dat deze ook in strijd is met diverse supranationale regelgeving.

Antwoord op vraag 3

Uit het feit dat de huidige hoogte van de belastingrente in strijd is met de Nederlandse algemene beginselen van behoorlijk bestuur vloeit automatisch voort dat deze ook in strijd is met diverse supranationale bepalingen.

Reactie: 34

Antwoord op vraag 1

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Ik vind de vragen niet zo interessant, ik ben geen jurist. Wat het vooral laat zien hoe complex wet en regelgeving is, is geworden. Vanuit logica: Het lijkt me niet de voorkeur hebben dat bedrijven voordeel behalen uit het later, laat, te laat doorgeven van aangifte. Het rente % moet dus altijd hoog zijn. In eerste instantie dacht ik als particulier aan 2 maal de NHG hypotheekrente 10 jaar vast. Echter korte termijn leningen voor bedrijven gaan wel tot 10% bij slechte kredietwaardigheid en cashflow. De belasting dienst is er niet om als bank noch crediteur te gebruiken. Zo hoog moet de rente zijn. Als dat niet past met bovenstaande vragen, perspectieven dan is het denk ik logisch om die regels, wetten aan te passen. Eerder 8% dan 4%. En bij onjuiste inschattingen vooraf van particulieren geen debet rente en/of een maximaal bedrag daaraan verbinden van €2.000. Belastingaangifte is niet om mee te speculeren, noch om aan te verdienen. Rekenkracht van onder andere AI maakt van iedere accountant en fiscalist een slimmerik met handigheden. Dit mag ten alle tijde ontmoedigd worden. Geld verschuldigd zijn, te laat zijn kost geld dat is en mag de basis blijven.

Reactie: 35

Antwoord op vraag 1

Nee die is daarmee niet in strijd maar onlosmakelijk verbonden met behoorlijk bestuur. Indien een bestuurder verzaakt tegenover een crediteur moet dezelfde regel gelden als tegenover de belastingdienst. Ook de overheid levert een prestatie aan de ondernemer waardoor hij zijn bedrijfsvoering kan leveren.

Antwoord op vraag 2

Rente beginsel is terecht maar niet hoger dan wat het de staat kost gemiddeld genomen over dezelfde periode. Het discriminatie beginsel is van toepassing althans voor gelijkwaardige overtredingen jegens de belastingdienst vind ik als particulier en ondernemer dat dezelfde rente regel moet gelden. Wat kost het de overheid om in te vorderen plus welke rente verlies op geleend kapitaal is van toepassing door toedoen van alle partijen die te laat zijn met betalen.

Antwoord op vraag 3

Ja gezien elke overtreding in beginsel hetzelfde is namelijk het niet op tijd nakomen van een belastingverplichting dient de hoogte van de rente gelijk zijn aan de schade die de overheid heeft doordat zij hierdoor zowel echt of fictief geld moet lenen op de kapitaalmarkt. Hierboven op komen invorderingskosten die kunnen oplopen tot wat het de overheid kost uiteindelijk om de vordering in te vorderen (brief x aanmaning y incasso z rechtzaak r) dus de som van deze elementen plus de kapitaalsrente over de gegeven periode niet meer en niet minder

Reactie: 36

Antwoord op vraag 1

Mijn inbreng valt het best te rangschikken in deze categorie. Als het percentage van de belastingrente hoger is dan een markt gerelateerde rente is dat een inbreuk op de beginselen van behoorlijk bestuur omdat elementen van evenredigheid, billijkheid en redelijkheid ontbreken, waarmee indirect ook inbreuk gedaan wordt op het eigendomsrecht. Wat de juiste belastingrente is hangt in elk geval af van de vraag welk doel het heffen van belastingrente dient. Als het uitsluitend een vergoeding is vanwege renteverlies doordat later betaald wordt dan dat men verschuldigd is, dus in feite omdat er “geleend” wordt van de staat, dan is een rente vergelijkbaar bij een korte termijn lening voor de hand liggend en passend. Zo’n rente zou dan flexibel moeten zijn, d.w.z. de markt volgend. Een koppeling aan de ECB tarieven is dan redelijk en evenredig. Als de automatisering van de belastingdienst dat toelaat zou elke wijziging van dat (basis) tarief gevolgd moeten worden. Of en in hoeverre sprake moet zijn van een opslag op dat tarief kan dan afhankelijk gemaakt worden van de opslagen die de banken hanteren bij ECB gekoppelde leentarieven. Als de belastingrente ook een element van boete beoogt in te houden omdat de verschuldigde belasting te laat betaald wordt ontstaat een complexere situatie. Als te late betaling een bewust beleid is (opzet) ligt het wel wat anders dan dat het een onvoorzien element in zich heeft, in elk geval geen opzet, mogelijk zelf een gebrek aan verwijtbare schuld. Opzet, indien bewijsbaar, mag tot een boete leiden. Dat zou dan wel buiten het rentetarief geregeld moeten op basis van de ernst van de nalatigheid. Via een renteopslag is dat veel te grof en dus niet evenredig en billijk. Bij gebrek aan opzet en/of schuld wordt de rechtvaardiging van een boete al moeilijker, al helemaal als er sprake is van een renteopslag, nog los van de bewijsproblemen die dan kunnen ontstaan. Opzettelijk te laat aangifte doen om zodoende later te kunnen betalen en daardoor rentewinst te boeken hoeft ook niet via het rentetarief bestreden te worden. Dat kan ook via een boetebeschikking mits e.e.a. bewezen kan worden. Daartoe zijn normen op te stellen, bijvoorbeeld het bedrag van de (bij)betaling, eventueel afhankelijk van de omvang van de onderneming of het inkomen en de voorzienbaarheid op basis van een normale gang van zaken (kunnen weten dat er belaste inkomsten zijn zonder voorheffing of bij een resultaatsontwikkeling bij bedrijven die op basis van normale bedrijfsinformatie toch nog onverwacht is). Een boete-element in de heffingsrente is dan te generiek en dus in strijd met de algemene bestuursbeginselen omdat ook andere gerichtere en evenredigere middelen ter beschikking staan. E.e.a. Is niet los te zien van de rente die de fiscus vergoedt over gelden die ten onrechte teveel/te vroeg zijn betaald. Ook hier is aansluiting bij de markt een vereiste, laat staan dat er een boete element bij betrokken zou moeten worden. Als de belastingdienst willens en wetens te laat terugbetaalt, bijvoorbeeld omdat termijnen niet in acht zijn genomen kan dat opgelost worden buiten het rentetarief om. Aansluiting met de markt is logisch als ook de debetrente dat doet. Een zaak van consequent zijn.

Omdat elk element van rentearbitrage zoveel mogelijk uitgesloten moet worden zouden de credit en de debetrente weinig afwijking moeten hebben, tenzij in de markt gebruikelijk. Mocht de automatisering van de fiscus een variabel tarief niet aankunnen kan als minst slechte alternatief een jaarlijkse tariefvaststelling plaatsvinden op basis van de grondprincipes: koppeling aan ECB met vaste opslagen. Ter toelichting: Ik ben fiscaal jurist, in 1977 afgestudeerd aan de Radboud Universiteit in Nijmegen met als hoofdvak belastingrecht en oefen sinds 1990 een zelfstandige belastingadviespraktijk uit in Maastricht.

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 37

Antwoord op vraag 1

Ja, algemene beginselen van behoorlijk bestuur zouden een lager percentage rechtvaardigen.

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Reactie: 38

Antwoord op vraag 1

Ja, het is onredelijk en onbillijk om bedrijven een dermate hoog belastingpercentage te laten betalen en dit bij belastingteruggaven aan dezelfde bedrijven niet te doen. Om misbruik tegen te gaan zou een lager percentage vergelijkbaar met marktrente wenselijk zijn.

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Ja, zie vraag 1.

Reactie: 39

Antwoord op vraag 1

Ja, hier zou marktrente gehanteerd moeten worden, ook al omdat in veel gevallen de belastingdienst en de traagheid van het proces de tijd bepaald die verstrijkt voor de definitieve aanslag

Antwoord op vraag 2

volgens mij niet

Antwoord op vraag 3

Ja, evenredigheid is ver te zoeken; dan zou het te ontvangen rentepercentage gelijk moeten zijn aan het te betalen rentepercentage, zoals het vroeger was. Marktrente is dan een prima uitgangspunt

Reactie: 40

Antwoord op vraag 1

Dat is niet het geval. Bij belastingheffingen is alleen in uitzonderlijke gevallen sprake van het in strijd zijn met algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Antwoord op vraag 2

Dat is niet het geval. Het eigendomsrecht is in feite een fictie. Op allerlei wijzen wordt dit recht door wet- en regelgeving beperkt. Artikel 14 EVRM heeft niets met de bedoelde belastingrente van doen.

Antwoord op vraag 3

Mijns inziens is dit niet het geval. Ik beperk me tot het ne bis in idem beginsel. Dat zeer veel belastingen zou je kunnen beweren: er is al eerder betaald, in rekening gebracht of verrekend.

Reactie: 41

Antwoord op vraag 1

De hoogte van de belastingrente voor de Vpb bedraagt op dit moment 9%, wat aanzienlijk hoger is dan het marktrendement op staatsleningen.

Evenredigheidsbeginsel: De belastingrente moet in een redelijke verhouding staan tot het doel ervan, namelijk het compenseren van het rentenadeel van de Staat. Een rentepercentage van 9% is in de huidige economische context excessief en niet langer proportioneel. Gelijkheidsbeginsel: Er is sprake van ongelijke behandeling indien belastingplichtigen in vergelijkbare posities ongelijk worden behandeld zonder objectieve rechtvaardiging. Het verschil in rentepercentage tussen belastingrente (tussen particulieren 6,5% en bedrijven 9%) en invorderingsrente (4%) kan moeilijk te rechtvaardigen zijn. De gevallen zijn namelijk hetzelfde: de overheid ontvangt de belasting later dan verschuldigd. Zorgvuldigheidsbeginsel: Het systeem van belastingrente treft ook belastingplichtigen die te goeder trouw zijn en geen nalatigheid hebben getoond. Zeker bij voorlopige aanslagen waarbij een correctie of wijziging in de loop van het jaar plaatsvindt, is het onzorgvuldig om een standaardrente van 9% toe te passen. Motiveringsbeginsel: De wetgever moet de keuze voor een dergelijk hoog percentage voldoende onderbouwen. Nu het percentage is gekoppeld aan de wettelijke rente voor handelstransacties (en dus niet gebaseerd is op het daadwerkelijke nadeel voor de fiscus), is de onderbouwing arbitrair. Noot vanuit de praktijk: Mogelijk kan de Hoge Raad hier niet direct iets mee omdat dit bij de wetgever ligt, maar een praktische handreiking zou worden gewaardeerd. De accountancy en belastingadvies sector kampt met personeelstekorten en het is niet mogelijk om voor iedere cliënt om tijdig aangifte te doen. Hiervoor is uiteraard de (becon-)uitstelregeling in het leven geroepen. Vervolgens wordt de cliënte die op de uitstelregeling staat wel geconfronteerd met (hoge) belastingrente. Om vervolgens dit te voorkomen worden er (te hoge) voorlopige aanslagen aangevraagd. Dat schuurt. Te meer omdat er geen rente wordt vergoed wanneer er een teruggave zou plaatsvinden. Conclusie: De huidige hoogte van de belastingrente is in strijd met het gelijkheidsbeginsel en ook mogelijk met andere algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Antwoord op vraag 2

Nee

Antwoord op vraag 3

Nee

Reactie: 42

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 43

Antwoord op vraag 1

Ja, dat is te hoog

Antwoord op vraag 2

Ja.

Antwoord op vraag 3

Ja.

Reactie: 44

Antwoord op vraag 1

Ja.

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 45

Antwoord op vraag 1

Ja, het heeft het karakter van een boete.

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 46

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 47

Antwoord op vraag 1

Jazeker, het rente percentage is thans een boete, geen rente meer. De rente wordt geheven om gemist inkomen voor de belastingdienst, c.q. de Staat te compenseren, maar 8% had de belastingdienst nimmer bij geen enkele bank of financiële instelling kunnen behalen. Een rente percentage van 8% of daaromtrent is derhalve een boete.

Antwoord op vraag 2

zie graag hierboven

Antwoord op vraag 3

zie graag hierboven

Reactie: 48

Antwoord op vraag 1

Onder de belastingplichtigen wordt deze rente als erg onrechtvaardig gezien, omdat a. rente van andere belastingsoorten lager is (wat is daarvan de rechtvaardiging?), b. de rente op zichzelf erg hoog is en c. er geen vergelijkbare rente wordt vergoed als er sprake is van een belastingteruggaaf. Je zou dit kunnen scharen onder de abbb. De rente wordt hierdoor eerder als boete ervaren dan als rente. Dit heeft invloed op het draagvlak voor belastingen en ook op het belastingmoraal.

Antwoord op vraag 2

De rente wordt als boete ervaren, of als extra belasting. Ik meende dat de grondslag van de hogere rente ook lag in budgettaire overwegingen destijds. Hiermee is het antwoord wellicht ook al gegeven.

Antwoord op vraag 3

Hier heb ik geen kennis van/mening over.

Reactie: 49

Antwoord op vraag 1

Ja, geen enkele andere derde partij zelfs een bank zou deze rente niet in rekening brengen. Dus de belastingdienst gebruikt dit als een middel om de schatkist te vullen. Daarnaast is in de omgekeerde situatie dat de belastingdienst zelf moet betalen geen rente van toepassing. Dat is onrechtmatig.

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 50

Antwoord op vraag 1

Dat weet ik niet want ik heb die beginselen niet als parate kennis opgeslagen. Maar het gevoel zegt dat dit te hoog is, ook al is rente te voorkomen door aangiften tijdig in te dienen. En helemaal omdat het kwartje maar één kant op valt: heb je recht op een teruggaaf, dan krijg je geen rente.

Antwoord op vraag 2

Dat weet ik niet want ik heb die regelingen niet als parate kennis opgeslagen. Maar het gevoel zegt dat dit te hoog is, ook al is rente te voorkomen door aangiften tijdig in te dienen. En helemaal omdat het kwartje maar één kant op valt: heb je recht op een teruggaaf, dan krijg je geen rente.

Antwoord op vraag 3

Dat weet ik niet want ik heb die bepalingen niet als parate kennis opgeslagen. Maar het gevoel zegt dat dit te hoog is, ook al is rente te voorkomen door aangiften tijdig in te dienen. En helemaal omdat het kwartje maar één kant op valt: heb je recht op een teruggaaf, dan krijg je geen rente.

Reactie: 51

Antwoord op vraag 1

In mijn ogen zeer zeker. Het algemene beginsel van behoorlijk bestuur wordt met de voeten betreden.

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Jazeker is dit percentage in strijd met supranationale bepalingen, en in strijd met het Europees recht.

Reactie: 52**Antwoord op vraag 1**

De Hoogte van het percentage belastingrente voor vennootschapsbelasting is in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Er wordt niet voldoende voldaan aan het motiveringsbeginsel, evenredigheidsbeginsel. Er wordt gesteld dat de hoogte aangesloten wordt op de wettelijke rente op handelstransacties. Het vorderen van Vennootschapsbelasting betreft echter geen handelstransactie, maar een wettelijke plicht tussen vennootschap en overheid. Gezien de belastingdienst een preferente schuldeiser is kan niet worden uitgegaan van dezelfde risico's als die bestaan bij handelstransacties. Hiermee is de rente onvoldoende gemotiveerd en onevenredig.

Antwoord op vraag 2**Antwoord op vraag 3**

Reactie: 53

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 54

Antwoord op vraag 1

ja, deze rente staat in geen enkele verhouding

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 55

Antwoord op vraag 1

Jazeker

Antwoord op vraag 2

Jazeker

Antwoord op vraag 3

Jazeker

Reactie: 56

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 57

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 58

Antwoord op vraag 1

Hoewel de wettelijke basis van de belastingrente in formele zin op orde is, meen ik dat de hoogte van het rentepercentage van 8% voor de vennootschapsbelasting op regelniveau in strijd komt met hogere algemene rechtsbeginselen – met name het evenredigheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het bredere uitgangspunt van materiële rechtvaardigheid in het bestuursrecht.

1. Onevenredigheid tussen doel en middel Het oorspronkelijke doel van belastingrente – het compenseren van het rentenadeel van de staat – kan niet meer redelijkerwijs dienen als rechtvaardiging voor een star en uniform percentage van 8%, dat ruim boven het actuele marktniveau ligt. Het middel (een vast tarief van 8%) is buiten proportie ten opzichte van het doel (rentenadeel dekken) en treft alle belastingplichtigen – ook zij die niet hebben vertraagd of tekortgeschoten. Daarmee schendt dit stelsel het evenredigheidsbeginsel, zoals onder meer gecodificeerd in artikel 3:4 lid 2 Awb.

2. Vermenging van compenserend en sanctionerend karakter In de praktijk heeft de belastingrente een bestraffende uitwerking, doordat zij wordt opgelegd: ongeacht verwijtbaarheid; zonder ruimte voor contra-indicaties; zonder individuele beoordeling. Dit leidt tot een vermenging van functies die op gespannen voet staat met het legaliteits- en vertrouwensbeginsel: de burger mag verwachten dat compenserende maatregelen geen punitief karakter aannemen zonder expliciete wettelijke grondslag.

3. Vertrouwen in de overheid en behoorlijk bestuur Ondernemers mogen erop vertrouwen dat de overheid redelijk, transparant en proportioneel handelt, zeker waar het gaat om bijdragen die zij afdwingen zonder directe tegenprestatie. Als de belastingplichtige meewerkt aan afdoening of navordering, maar desondanks een hoog rentebedrag moet betalen over een tijdsverloop waarop hij geen invloed had, ontstaat een verhouding die niet past binnen het beginsel van fair play tussen overheid en burger.

4. Rechtspraak: groeiende kritiek De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs, de Ombudsman, en diverse juridische commentaren hebben meermaals aangegeven dat dit regime moreel en bestuurlijk onhoudbaar wordt. De rechtspraak heeft zich terughoudend opgesteld, maar de maatschappelijke realiteit vraagt om herijking – zeker nu de rente structureel hoger is dan reële markttrentes of overheidsleningen.

Antwoord op vraag 2

Tot op heden is niet vastgesteld dat de 8% belastingrente in strijd is met artikel 1 Eerste Protocol EVRM of artikel 14 EVRM / 26 IVBPR, maar argumenten kunnen worden aangedragen, vooral als de toepassing arbitrair of buitensporig is. Art. 1 EP EVRM beschermt eigendom. Belastingen mogen een inbreuk maken, mits dat “lawful” is en een “fair balance” houdt tussen het algemeen belang en individuele rechten. De 8% is wettelijk vastgelegd en dus “lawful”, maar of de “fair balance” wordt geraakt is twistpunt. Bij bijvoorbeeld langdurige vertragingen zonder toedoen van de belastingplichtige kan

het onredelijk aanvoelen. De belastingrente van 8% bij de vennootschapsbelasting staat onder druk wanneer zij wordt getoetst aan het eigendomsrecht (artikel 1 EP EVRM) en het discriminatieverbod (artikel 14 EVRM / artikel 26 IVBPR). Hoewel formeel juridisch ruimte bestaat voor differentiatie, roept de systematische toepassing van een relatief hoog en star percentage twijfels op over de proportionaliteit, rechtvaardiging en doelmatigheid van dit regime.

1. Eigendomsrecht – Artikel 1 Eerste Protocol EVRM Dit artikel beschermt eigendom tegen ongerechtvaardigde inmenging door de staat. Belastingen vormen een toegestane inmenging, mits: zij wettelijk zijn verankerd (“lawful”); een legitiem algemeen belang dienen; een ‘fair balance’ wordt gewaarborgd tussen algemeen belang en individuele last. De belastingrente van 8% voldoet formeel aan de eerste twee vereisten. Maar de fair balance komt onder druk te staan: wanneer de belastingplichtige geen verwijt treft; wanneer de rente fors oploopt; wanneer er geen effectieve tegenprestatie of herstelrecht bestaat; of wanneer de staat zelf traag handelt. In dat geval kan sprake zijn van excessive burden, hetgeen in strijd is met artikel 1 EP EVRM.

2. Discriminatieverbod – Artikel 14 EVRM / Artikel 26 IVBPR Het onderscheid tussen VPB-plichtigen (8%) en IB-ondernemers (6%) is feitelijk, en dus toetsbaar aan het discriminatieverbod. De wetgever stelt dat vennootschappen doorgaans toegang hebben tot zakelijke financiering en dat 8% dus marktconform is. Dit argument wordt tot op heden aanvaard als objectieve rechtvaardiging. Toch verdient dit onderscheid kritische heroverweging: Niet alle VPB-plichtigen zijn groot of professioneel gefinancierd; ook kleine BV’s worden geraakt. De starheid van het regime verhindert toetsing aan individuele omstandigheden, waardoor het stelsel in de praktijk ongelijk uitwerkt. Er bestaat geen band tussen de daadwerkelijke rentestand of schade en het opgelegde bedrag, wat leidt tot onevenredige lasten. Deze ongenueanceerde benadering ondermijnt het streven naar gelijkheid voor de wet in economische betrekkingen en roept vragen op over de materiële rechtvaardiging van het onderscheid.

Antwoord op vraag 3

Hoewel belastingrente formeel als civielrechtelijke compensatie wordt gepresenteerd, meen ik dat de systematiek en toepassing ervan – in het bijzonder bij de vennootschapsbelasting – feitelijk punitieve trekken vertoont. Daardoor komt het regime op gespannen voet te staan met artikel 6 EVRM en het daaruit voortvloeiende evenredigheidsbeginsel en fair trial-beginsel, evenals met het legaliteitsbeginsel uit artikel 7 EVRM en artikel 49 Handvest EU.

1. De punitieve werking en de aard van belastingrente De rente van 8% wordt ook opgelegd in situaties waarin: geen sprake is van verwijtbaar gedrag; vertraging ontstaat door het handelen van de Belastingdienst of het systeem; de belastingplichtige juist meewerkt aan correcte afwikkeling van de belasting. De afwezigheid van een individuele beoordeling of schuldvaststelling maakt dat het instrument niet langer zuiver compenserend is, maar een vorm van algemene sanctie. De burger (of onderneming) betaalt “voor de tijd”, ongeacht de oorzaak van vertraging. Dit is een wezenlijk kenmerk van punitieve regelgeving.

2. Geen mogelijkheid

tot toetsing of hoor en wederhoor In de praktijk is er geen echte mogelijkheid tot toetsing van de redelijkheid van de belastingrente. Er wordt geen inhoudelijk hoor- en wederhoor toegepast over: de omstandigheden van de vertraging; de proportionaliteit van het opgelegde rentebedrag. Hierdoor is er sprake van een procedureel tekort, dat raakt aan artikel 6 EVRM (recht op een eerlijk proces).

3. Legaliteitsbeginsel en evenredigheid Het legaliteitsbeginsel vereist dat elke sanctie: duidelijk wettelijk verankerd is; voorzienbaar is in toepassing en gevolg; proportioneel is ten opzichte van het doel. Hoewel de rente wettelijk is vastgelegd, valt over de proportionaliteit en voorzienbaarheid te twisten: De 8% rente wijkt significant af van marktrentes en wordt niet jaarlijks geëvalueerd op redelijkheid. Zij treft zowel grote ondernemingen als kleinere BV's, zonder inhoudelijke toets op draagkracht of omstandigheden. Hierdoor ontstaat onevenredige belastingdruk, in strijd met artikel 49, derde lid, Handvest EU.

4. Slotopmerking – functionele equivalent van een boete Omdat: het bedrag fors kan oplopen; het systeem de rente zonder inhoudelijke toets toepast; er geen individuele schuld wordt vastgesteld; en het ontmoedigend werkt; ... meen ik dat deze rente functioneel het karakter van een boete aanneemt. Daarmee is het niet onaannemelijk dat ook artikel 50 Handvest EU en het beginsel ne bis in idem van toepassing kunnen worden – zeker als tegelijkertijd ook fiscale boetes of correcties zijn opgelegd over hetzelfde feitelijke gedrag.

Reactie: 59

Antwoord op vraag 1

De belastingrentes zijn buitensporig hoog. Daarnaast worden correcties op eventuele aanslagen soms na jaren opgelegd en ijlt dit nog een aanzienlijk aantal weken na, na ontvangst (definitieve) aanslag. Een (te) hoge rente over een (te) lange periode berekenen kan leiden tot financiële problemen, zowel bij particulieren als ondernemingen en is derhalve ongewenst! Mijns inziens is er sprake van onbehoorlijk bestuur op beide parameters (rente en looptijd).

Antwoord op vraag 2

Ja! Tevens blijkt dat de periode voor een eventuele rentevergoeding veel korter is dan de periode bij een rentebetaling.

Antwoord op vraag 3

Ja, een te hoog rentepercentage is niet te rechtvaardigen.

Reactie: 60

Antwoord op vraag 1

Ja, is niet in lijn met typische rentes op andere gebieden. Indien veroorzaakt door Belastingdienst zou die 8% ook andersom gerekend moeten worden, maar die is helaas slechts 0%

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Weet ik niet

Reactie: 61

Antwoord op vraag 1

De belastingrente voor de vennootschapsbelasting staat niet in verhouding tot de huidige marktrente. Daarmee voelt het als een verkapte boete in plaats van een eerlijke vergoeding. Dat is niet redelijk richting ondernemers die te goeder trouw handelen en past mijns inziens niet bij behoorlijk bestuur.

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 62

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 63

Antwoord op vraag 1

Ja, de rente is buitensporig hoog

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 64

Antwoord op vraag 1

De hoogte van het percentage belastingrente o.a. voor VPB is onrealistisch hoog. Dit zou markt conform moeten zijn. De belastingdienst meet met twee maten termijnen rentes zijn voor de belastingdienst altijd veel gunsiger dan voor de belastingbetaler. Zeker

Antwoord op vraag 2

Zeker in strijd met het discriminatie verbod.

Antwoord op vraag 3

Zeker ook in strijd met het evenredigheidsbeginsel.

Reactie: 65

Antwoord op vraag 1

Dat lijkt mij wel, het is totaal niet marktconform, bovendien als men teveel vooruitbetaald heeft krijgt men ook geen rentevergoeding

Antwoord op vraag 2

Lijkt mij wel

Antwoord op vraag 3

Er is geen evenredigheid en samenhang tussen deze rente en andere rentes .

Reactie: 66

Antwoord op vraag 1

Het gehanteerde rentepercentage is buiten proportioneel, en dus niet geoorloofd.

Antwoord op vraag 2

Het is volledig in strijd met de supranationale regelingen.

Antwoord op vraag 3

Ja volledig in strijd.

Reactie: 67

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

JA

Reactie: 68

Antwoord op vraag 1

Het gaat om een buitensporige renteduur ververvlogen tijden die hun bestaansrecht allang hebben verloren. Zij knippen de kleine zelfstandigen uit zonder redelijk effect op de samenleving.

Antwoord op vraag 2

Het is vooral in strijd met het discriminatie verbod.

Antwoord op vraag 3

Ik zie geen eveneheid in deze woelrenres Ik verwacht van een staat om als een goed burger de burgers tegemoetvre treden en geen repressie tot op hetcbot

Reactie: 69

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 70

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

Ja, wij proberen de winst zo goed mogelijk in te schatten en op basis daarvan wordt VPB voorbelasting betaald. Het kan voorkomen dat de winst hoger uitvalt door meevallers in de uitvoering of gunstigere inkoop. Wij weten pas in de loop van het nieuwe jaar of wij meer VPB belasting moeten betalen. Om over het verschil belastingrente te betalen is absurd, bij lagere VPB belasting krijgen wij ook geen 8% VPB winstbelasting terug.

Reactie: 71

Antwoord op vraag 1

Ja, waarom moeten belastingbetalers meer rente betalen dan de gebruikelijke rente. Daarnaast is de belastingdienst traag met het verwerken van aangiftes waardoor meer rente betaald moet worden, omdat afwikkeling lang duurt.

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 72

Antwoord op vraag 1

Nee, totaal niet. En tevens geldt dit voor invorderingsrente van omzetbelasting van uitgestelde Coronaschulden. We verhuren winkelruimtes aan derden en hebben zelf winkels. De Corona heeft er zowel bij de verhuur als in onze winkels zelf flink ingehakt. Door onze fiscale eenheid moesten we een uitgebreide rapportage laten maken van onze omzetderving. Gevolg is een fikse rekening van onze accountant en een omzetderving van 19%, terwijl vanaf 20% omzetsdaling enige compensatie gold. We zijn daarom nergens voor gecompenseerd en hebben bovendien een enorme accountantsrekening. Hierdoor hebben we dus juiste nóg meer kosten! We hebben enorme moeite met het terugbetalen van de helaas zeer noodzakelijk uitgestelde afdracht van omzetbelasting (21% riekt ook al naar afroaming van omzet zoals de maffia deed). Tot overmaat van ramp wordt de invordering van de uitgestelde belasting ook nog eens belast met buitenproportionele rentes. Ik vind het méér dan schandalig!

Antwoord op vraag 2

Nee, totaal niet. En tevens geldt dit voor invorderingsrente van omzetbelasting van uitgestelde Coronaschulden. We verhuren winkelruimtes aan derden en hebben zelf winkels. De Corona heeft er zowel bij de verhuur als in onze winkels zelf flink ingehakt. Door onze fiscale eenheid moesten we een uitgebreide rapportage laten maken van onze omzetderving. Gevolg is een fikse rekening van onze accountant en een omzetderving van 19%, terwijl vanaf 20% omzetsdaling enige compensatie gold. We zijn daarom nergens voor gecompenseerd en hebben bovendien een enorme accountantsrekening. Hierdoor hebben we dus juiste nóg meer kosten! We hebben enorme moeite met het terugbetalen van de helaas zeer noodzakelijk uitgestelde afdracht van omzetbelasting (21% riekt ook al naar afroaming van omzet zoals de maffia deed). Tot overmaat van ramp wordt de invordering van de uitgestelde belasting ook nog eens belast met buitenproportionele rentes. Ik vind het méér dan schandalig!

Antwoord op vraag 3

Nee, totaal niet. En tevens geldt dit voor invorderingsrente van omzetbelasting van uitgestelde Coronaschulden. We verhuren winkelruimtes aan derden en hebben zelf winkels. De Corona heeft er zowel bij de verhuur als in onze winkels zelf flink ingehakt. Door onze fiscale eenheid moesten we een uitgebreide rapportage laten maken van onze omzetderving. Gevolg is een fikse rekening van onze accountant en een omzetderving van 19%, terwijl vanaf 20% omzetsdaling enige compensatie gold. We zijn daarom nergens voor gecompenseerd en hebben bovendien een enorme accountantsrekening. Hierdoor hebben we dus juiste nóg meer kosten! We hebben enorme moeite met het terugbetalen van de helaas zeer noodzakelijk uitgestelde afdracht van omzetbelasting (21% riekt ook al naar afroaming van omzet zoals de maffia

deed). Tot overmaat van ramp wordt de invordering van de uitgestelde belasting ook nog eens belast met buitenproportionele rentes. Ik vind het méér dan schandalig!

Reactie: 73

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 74

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 75

Antwoord op vraag 1

het vaste hoge rentepercentage voor de vpb is in bepaalde gevallen mijns inziens in strijd met algemene rechtsbeginselen, met name het evenredigheidsbeginsel.

Antwoord op vraag 2

Het vaste rentepercentage voor de vennootschapsbelasting (art. 30hb AWR jo. het Besluit) kan onder omstandigheden op gespannen voet staan met supranationale bepalingen zoals artikel 1 EP EVRM en artikel 14 EVRM / artikel 26 IVBPR. Met name bij hoge belastingrente over perioden waarop de belastingplichtige geen invloed had, kan de maatregel disproportioneel uitpakken en de vereiste “fair balance” schenden. Ook het onderscheid met lagere rentepercentages voor andere belastingen roept vragen op over gelijke behandeling. Hoewel de regeling formeel nog standhoudt, is er juridisch grond voor twijfel aan de houdbaarheid onder deze hogere normen.

Antwoord op vraag 3

Het belastingrentetarief voor de vennootschapsbelasting, zoals geregeld in artikel 30hb AWR en het bijbehorende Besluit, is op regelniveau niet in strijd met artikel 6 of 7 EVRM, artikel 49 lid 3 of artikel 50 van het EU-Handvest, noch met artikel 4 van het Zevende Protocol EVRM. Deze bepalingen zijn primair gericht op het strafrecht, terwijl belastingrente een civielrechtelijk en compenserend karakter heeft. Wel blijft het algemene evenredigheidsbeginsel, ook buiten het strafrechtelijk kader, een relevante toetsingsnorm in gevallen waar de rente tot buitensporige lasten leidt.

Reactie: 76

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 77

Antwoord op vraag 1

Ja. Het huidige percentage belastingrente voor de vennootschapsbelasting (8%) wijkt op onevenredige wijze af van de marktrente, wat strijdig is met het evenredigheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel. Het rentepercentage heeft een punitief karakter gekregen, terwijl belastingrente oorspronkelijk bedoeld is ter compensatie van gemiste rente-inkomsten. Deze disproportionaliteit leidt tot een vorm van oneigenlijke belastingheffing, wat in strijd is met de redelijkheid en billijkheid die uit het algemene bestuursrecht voortvloeit.

Antwoord op vraag 2

Ja. De belastingrente vormt een inperking van het eigendomsrecht (artikel 1 Eerste Protocol EVRM). Deze inperking is niet proportioneel, omdat de ondernemer, zelfs bij correcte aangifte en minimale vertraging, geconfronteerd kan worden met hoge rentelasten. Daarnaast is er mogelijk sprake van discriminatie (artikel 14 EVRM en artikel 26 IVBPR) omdat ondernemers (VPB-plichtigen) met een hoger percentage worden belast dan natuurlijke personen (IB-plichtigen), zonder objectieve en redelijke rechtvaardiging voor dit verschil.

Antwoord op vraag 3

Ja. De belastingrente lijkt het karakter van een punitieve sanctie aan te nemen, terwijl het formeel geen straf is. Daardoor wordt het recht op een eerlijk proces (artikel 6 EVRM) ondermijnd, omdat de ondernemer geen bescherming heeft tegen deze 'sanctie'. Bovendien is het legaliteitsbeginsel (artikel 7 EVRM) in het geding: de hoogte van de rente is niet duidelijk en voorzienbaar voor ondernemers. Het feit dat belastingrente zowel bij voorlopige als definitieve aanslagen wordt geheven kan ook leiden tot schending van het ne bis in idem-beginsel (artikel 50 Handvest en artikel 4 Zevende Protocol), omdat in de praktijk twee keer een financieel nadeel ontstaat voor hetzelfde belastingjaar.

Reactie: 78

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 79

Antwoord op vraag 1

Ja. Het percentage belastingrente voor de vennootschapsbelasting ligt al jaren ver boven marktrente.

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 80

Antwoord op vraag 1

Ja, naar mijn mening maakt de Belastingdienst hiermee gebruik van een soort monopolie-achtige positie om zodoende meer rente dan redelijk is in rekening te brengen.

Antwoord op vraag 2

Ja, naar mijn mening is het niet reëel om in een markt met rentes die de laatste jaren tot onder de 2 procent zijn geweest een minimum van 4,5 te hanteren.

Antwoord op vraag 3

Ja, een (te) hoge belastingrente kan, naar mijn mening, in dergelijke gevallen de oorzaak zijn van een oneerlijke uitkomst bij gevoerde processen.

Reactie: 81

Antwoord op vraag 1

Ja. Ik ben zelfstandig ondernemer, en ik ben twee volle jaren ziek geweest door corona – drie keer besmet, langdurige klachten, volledig uitgeschakeld. Daarna volgde nog een jaar revalidatie en herstel. In totaal dus drie jaar economische en fysieke schade.

Gedurende die hele periode heb ik geen enkele steun ontvangen van de overheid – geen NOW, geen TOZO, geen vangnet. Desondanks wil de overheid nu van mij 8% belastingrente. Rente over bedragen waar ik vaak niet eens invloed op heb gehad. Dat voelt niet als rechtvaardigheid, maar als institutionele wreedheid vermomd als wetgeving. Deze rente is niet marktconform, en functioneert in de praktijk als een boete zonder schuld. Dat is in strijd met het evenredigheidsbeginsel, het fair play-beginsel, en het vertrouwensbeginsel. De overheid hoort ondernemers niet verder te belasten met rentetarieven die eerder lijken op woekerrentes dan op een eerlijke compensatie voor renteverlies.

Antwoord op vraag 2

Ja. De 8% belastingrente is voor iemand zoals ik – drie jaar lang fysiek, psychisch en financieel gesloopt – een vergaande inbreuk op mijn eigendomsrecht. Ik heb al mijn reserves moeten aanspreken om te overleven. Ik had niets over, geen buffer, geen lucht. En toch rekent de Belastingdienst alsof ik een gezonde BV met miljoenen ben. Het voelt als een regel gemaakt voor gezonde multinationals, maar toegepast op uitgeputte individuen. Daarmee is er sprake van indirecte discriminatie, zoals verboden in artikel 14 EVRM en artikel 26 IVBPR. Gelijke behandeling zonder ruimte voor menselijke verschillen is in wezen onrechtvaardig.

Antwoord op vraag 3

Ja. Er is geen enkele vorm van toetsing of maatwerk toegepast bij het opleggen van deze 8% rente. Geen ruimte voor bezwaar gebaseerd op persoonlijke omstandigheden, ziekte, overmacht of disproportionele gevolgen. Dat is in strijd met het recht op een eerlijk proces (artikel 6 EVRM), en tart de menselijke maat. Het legaliteitsbeginsel wordt eveneens geschonden: een rente die hoger is dan zakelijke leningen, zonder relatie tot werkelijke schade, is onvoorzienbaar en onbegrijpelijk. Ik kan die last simpelweg niet dragen. Daarnaast voelt het als een vorm van dubbele bestraffing. Eerst krijg ik naheffingen of correcties, en daarbovenop komt nog die rente. Terwijl ik niks fout heb gedaan behalve overleven. Dat botst direct met het ne bis in idem-beginsel (artikel 50 Handvest en artikel 4 Zevende Protocol bij het EVRM).

Reactie: 82

Antwoord op vraag 1

Jazeker

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 83

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Nee

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 84

Antwoord op vraag 1

Persoonlijk beschouw ik het als vreemd de belastingrente A) veel hoger ligt dan de marktrente en B) Deze enorm afwijkt van de rente die je ontvangt op te veel of vooruitbetaalde VPB ontvangt. Te weten 8% vs 0%.

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Persoonlijk beschouw ik het als vreemd de belastingrente A) veel hoger ligt dan de marktrente en B) Deze enorm afwijkt van de rente die je ontvangt op te veel of vooruitbetaalde VPB ontvangt. Te weten 8% vs 0%.

Reactie: 85

Antwoord op vraag 1

als een BV vennootschapsbelasting moet betalen en de aanslag word opgelegd over 2023 op 1 januari 2025 dan moet hij 10% rente betalen over een bepaalde looptijd. als je de aanslag eerder op laat leggen en in delen betaald dan is de rente die je dan moet betalen 4%. Dit voelt als diefstal en rechtsongelijkheid

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 86

Antwoord op vraag 1

Ja, aangezien de wettelijk rent ca. 5x hoger is dan de spaarrente op de bank. Tevens indien de belastingdienst teveel geld heeft ontvangen, krijg je geen rente. Ongelijkheidsbeginsel!!

Antwoord op vraag 2

Ja, de rente bedraagt volgens mij nu ca. 8%. Ik heb onlangs een boeterente ontvangen van de belastingdienst en deze was 3% over € 10k, en dus € 300,= boeterente voor 1 maande te laat betalen. Op de bank krijg je ca. 1% over banktegoeden, daar moet het bij aansluiten lijkt mij, nu wordt er misbruik gemaakt van omstandigheden!!

Antwoord op vraag 3

Nee, onredelijk percentage sluit totaal niet aan bij de werkelijk rente lasten. Bankrente is nu ca. 1%. Als je teveel belasting betaalt ontvangt je helemaal geen rente, dit is oneerlijk !

Reactie: 87

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

Reactie: 88

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 89

Antwoord op vraag 1

Behalve de bekende argumenten van 1. De belastingrente voor de Vpb is veel hoger dan marktrente en 2. De belastingrente voor de Vpb is hoger dan voor de IB, 3. Als je geld terugkrijgt, krijg je niet dezelfde rente vergoed, is het volgende argument nog weinig belicht, maar voor wat betreft evenredigheid wel van groot belang. Na afloop van een jaar moet een Vpb-plichtige haar jaarrekening (doen) opmaken. Veel Vpb-plichtigen maken noodzakelijkerwijs gebruik van een externe accountant of boekhouder. Die accountant of boekhouder vraagt op grond van de Beconregeling uitstel aan voor het doen van aangifte, en krijgt dat in principe tot 1 mei van t+2 jaar. Voor kalenderjaar 2024 dus tot 1 mei 2026. Het opstellen van een jaarrekening kost nl. tijd. Alles wat niet via de bank of kas is verlopen, moet nl. nog verwerkt worden. Denk aan afschrijvingen, rentekosten, rente-inkomsten, het beoordelen en afboeken van bestaande vorderingen en schulden (bijv. vanwege oninbaarheid), het overboeken van bedragen naar onderlinge rekening-couranten tussen gelieerde BV's of tussen een BV en een aandeelhouder, het beoordelen van welke bedragen direct als kosten mogen worden genomen, en welke kosten verplicht opgeboekt moeten worden op een activum. Dit kost, voor elke Vpb-plichtige, echt tijd. Denk ook aan de tijd die gegevensuitvraag bij klanten kost om bovenstaande zaken voldoende gedocumenteerd te krijgen in het dossier. Om na het opstellen van een concept-jaarrekening tot een belastbaar bedrag voor de Vpb te komen, moet de belastingconsulent vervolgens, dus na dat de concept-jaarrekening gereed is, beoordelen welke bedragen onder de deelnemingsvrijstelling vallen, of (en zo ja hoeveel) rente-afrekbepelingen er zijn, of er recht bestaat op investeringsaftrek, innovatiebox, of er verrekenbare verliezen zijn, niet- of beperkt aftrekbare kosten, etc. En in geval van een fiscale eenheid, moet eerst een consolidatie worden gemaakt van alle betrokken vennootschappen, om alle onderlinge schulden, vorderingen, kosten en opbrengsten te elimineren, voordat je zicht krijgt op het belastbaar bedrag. De Beconregeling is ervoor bedoeld om belastingconsulenten (fiscalisten, accountants, boekhouders, etc) in de gelegenheid te stellen het werk voor hun klantenbestand gespreid over het jaar te kunnen uitvoeren. Elke klant wil uiteraard het liefst dat zijn/haar jaarrekening en aangifte op 1 mei na het belastingjaar al af en ingediend is. Maar dan zouden belastingconsulenten de andere 8 maanden geen werk hebben. En heb je 3x zoveel belastingconsulenten nodig. Dat is dus niet reëel. De belastingrente wordt echter berekend vanaf 1 juli na afloop van het belastingjaar. Omdat de fiscus 8 weken mag doen over het opleggen van een aanslag, betekent dit in de praktijk dat de belastingconsulent voor 1 mei na afloop van het belastingjaar een voorlopige aanslag moet aanvragen om belastingrente te voorkomen. Dat betekent dat hij voor zijn hele klantenbestand een reële inschatting moet hebben gemaakt van het belastbaar bedrag op uiterlijk 1 mei. Dat is in de praktijk niet reëel. Lang niet alle jaarrekeningen zijn klaar, laat staan dat het belastbaar bedrag al is bepaald. Maar je

moet wel wat indienen (anders krijgt de klant mogelijk te maken met hoge bedragen aan belastingrente en ben jij als adviseur aansprakelijk). In de MKB-praktijk pak je daarom de cijfers van voorgaand jaar (mits bekend, want die aangifte heeft ook uitstel tot 1 mei van t+2 en is mogelijk nog helemaal niet gemaakt), je plust er grote bekende bedragen (verkoop winsten ed) bij en dient dat in als VA. Het komt met grote regelmaat voor dat die VA behoorlijk af blijkt te wijken van de werkelijkheid. Dat is geen onwil of onkunde. Het is gewoon niet reëel om alle bedragen correct uit te rekenen, want daar is veel meer tijd voor nodig dan je hebt. Doordat de belastingrente zo ontzettend hoog is, is er grote druk ontstaan in de periode 1 jan-1 mei om voor alle klanten een VA aan te vragen. Het werk dat voorheen 'gewoon' werd gedaan op het moment dat de echte aangifte moest worden ingediend, wordt nu deels dubbel gedaan. Dat is economisch inefficiënt (je besteedt als adviseur nu 2x tijd aan het berekenen van hetzelfde belastbaar bedrag), en als je het verkeerd inschat, is de klant altijd benadeeld. Ofwel 1. omdat hij die enorm hoge belastingrente moet betalen, ofwel 2. omdat hij uit veiligheidsoverwegingen expres teveel betaalde, en hij dus niet over dat geld heeft kunnen beschikken, maar geen reële rente vergoed krijgt door de fiscus als hij geld terugkrijgt. Het huidige systeem legt m.i. een onevenredige druk op belastingplichtigen om al op 1 mei te weten wat het belastbaar bedrag is. Die druk is minder hoog als de belastingrente overeen zou komen met de spaarrente of net daarboven. Maar het systeem dat er nu ligt, is een loterij zonder nieten voor de Staat. En voor belastingplichtigen voelt het alsof ze gestraft worden, terwijl de meesten hun uiterste best doen om compliant te zijn. Het pay-as-you-earn-principe is - natuurlijk - een prima uitgangspunt, maar je moet wel redelijkerwijs in staat zijn om te bepalen wat je hebt verdiend, en als dat laatste niet het geval is, is een hoge belastingrente nog onredelijker, en dus in strijd met het evenredigheidsbeginsel, dan dat een lagere belastingrente is. Alleen grote belastingplichtigen met alle adviseurs inhouse, en geen afhankelijkheid van het buitenland, lukt dit wellicht vrij goed. De gewone MKB-er die door een externe accountant of boekhouder zijn jaarrekening en aangifte laat verzorgen, en pas in november aan de beurt is met zijn jaarrekening, kan ondanks goede intenties van adviseur en zichzelf, voor heel onaangename verrassingen komen te staan. Beter zou zijn een aanzienlijk lagere belastingrente te nemen, en deze evt vanaf 1 januari of ergens in februari te laten lopen. Immers, uiterlijk op 31 december heeft de belastingplichtige in principe het geld verdiend, en in februari heeft hij het geld (zeker) feitelijk ontvangen of is de vordering van de belastingplichtige op zijn klant rentedragend geworden.

Antwoord op vraag 2

Inbreuk op het eigendomsrecht moet noodzakelijk/proportioneel, etc zijn. Dat is uitermate subjectief, maar als de hoogte ervan indruist tegen het rechtsgevoel van de meerderheid van de rechtssubjecten in Nederland, en het buitenland heeft evenmin een dergelijke hoge belastingrente, dan moet het ervoor worden gehouden dat de

belastingrenteregeling niet voldoet aan de criteria van noodzakelijk/proportioneel/redelijk doel, etc., en daarmee in strijd met EVRM en/of IVBPR.

Antwoord op vraag 3

Behalve de bekende argumenten van 1. De belastingrente voor de Vpb is veel hoger dan marktrente en 2. De belastingrente voor de Vpb is hoger dan voor de IB, 3. Als je geld terugkrijgt, krijg je niet dezelfde rente vergoed, is het volgende argument nog weinig belicht, maar voor wat betreft evenredigheid wel van groot belang. Na afloop van een jaar moet een Vpb-plichtige haar jaarrekening (doen) opmaken. Veel Vpb-plichtigen maken noodzakelijkerwijs gebruik van een externe accountant of boekhouder. Die accountant of boekhouder vraagt op grond van de Beconregeling uitstel aan voor het doen van aangifte, en krijgt dat in principe tot 1 mei van t+2 jaar. Voor kalenderjaar 2024 dus tot 1 mei 2026. Het opstellen van een jaarrekening kost nl. tijd. Alles wat niet via de bank of kas is verlopen, moet nl. nog verwerkt worden. Denk aan afschrijvingen, rentekosten, rente-inkomsten, het beoordelen en afboeken van bestaande vorderingen en schulden (bijv. vanwege oninbaarheid), het overboeken van bedragen naar onderlinge rekening-couranten tussen gelieerde BV's of tussen een BV en een aandeelhouder, het beoordelen van welke bedragen direct als kosten mogen worden genomen, en welke kosten verplicht opgeboekt moeten worden op een activum. Dit kost, voor elke Vpb-plichtige, echt tijd. Denk ook aan de tijd die gegevensuitvraag bij klanten kost om bovenstaande zaken voldoende gedocumenteerd te krijgen in het dossier. Om na het opstellen van een concept-jaarrekening tot een belastbaar bedrag voor de Vpb te komen, moet de belastingconsulent vervolgens, dus na dat de concept-jaarrekening gereed is, beoordelen welke bedragen onder de deelnemingsvrijstelling vallen, of (en zo ja hoeveel) rente-aftrekbepeningen er zijn, of er recht bestaat op investeringsaftrek, innovatiebox, of er verrekenbare verliezen zijn, niet- of beperkt aftrekbare kosten, etc. En in geval van een fiscale eenheid, moet eerst een consolidatie worden gemaakt van alle betrokken vennootschappen, om alle onderlinge schulden, vorderingen, kosten en opbrengsten te elimineren, voordat je zicht krijgt op het belastbaar bedrag. De Beconregeling is ervoor bedoeld om belastingconsulenten (fiscalisten, accountants, boekhouders, etc) in de gelegenheid te stellen het werk voor hun klantenbestand gespreid over het jaar te kunnen uitvoeren. Elke klant wil uiteraard het liefst dat zijn/haar jaarrekening en aangifte op 1 mei na het belastingjaar al af en ingediend is. Maar dan zouden belastingconsulenten de andere 8 maanden geen werk hebben. En heb je 3x zoveel belastingconsulenten nodig. Dat is dus niet reëel. De belastingrente wordt echter berekend vanaf 1 juli na afloop van het belastingjaar. Omdat de fiscus 8 weken mag doen over het opleggen van een aanslag, betekent dit in de praktijk dat de belastingconsulent voor 1 mei na afloop van het belastingjaar een voorlopige aanslag moet aanvragen om belastingrente te voorkomen. Dat betekent dat hij voor zijn hele klantenbestand een reële inschatting moet hebben gemaakt van het belastbaar bedrag op uiterlijk 1 mei. Dat is in de praktijk niet reëel. Lang niet alle

jaarrekeningen zijn klaar, laat staan dat het belastbaar bedrag al is bepaald. Maar je moet wel wat indienen (anders krijgt de klant mogelijk te maken met hoge bedragen aan belastingrente en ben jij als adviseur aansprakelijk). In de MKB-praktijk pak je daarom de cijfers van voorgaand jaar (mits bekend, want die aangifte heeft ook uitstel tot 1 mei van t+2 en is mogelijk nog helemaal niet gemaakt), je plust er grote bekende bedragen (verkoop winsten ed) bij en dient dat in als VA. Het komt met grote regelmaat voor dat die VA behoorlijk af blijkt te wijken van de werkelijkheid. Dat is geen onwil of onkunde. Het is gewoon niet reëel om alle bedragen correct uit te rekenen, want daar is veel meer tijd voor nodig dan je hebt. Doordat de belastingrente zo ontzettend hoog is, is er grote druk ontstaan in de periode 1 jan-1 mei om voor alle klanten een VA aan te vragen. Het werk dat voorheen 'gewoon' werd gedaan op het moment dat de echte aangifte moest worden ingediend, wordt nu deels dubbel gedaan. Dat is economisch inefficiënt (je besteedt als adviseur nu 2x tijd aan het berekenen van hetzelfde belastbaar bedrag), en als je het verkeerd inschat, is de klant altijd benadeeld. Ofwel 1. omdat hij die enorm hoge belastingrente moet betalen, ofwel 2. omdat hij uit veiligheidsoverwegingen expres teveel betaalde, en hij dus niet over dat geld heeft kunnen beschikken, maar geen reële rente vergoed krijgt door de fiscus als hij geld terugkrijgt. Het huidige systeem legt m.i. een onevenredige druk op belastingplichtigen om al op 1 mei te weten wat het belastbaar bedrag is. Die druk is minder hoog als de belastingrente overeen zou komen met de spaarrente of net daarboven. Maar het systeem dat er nu ligt, is een loterij zonder nieten voor de Staat. En voor belastingplichtigen voelt het alsof ze gestraft worden, terwijl de meesten hun uiterste best doen om compliant te zijn. Het pay-as-you-earn-principe is - natuurlijk - een prima uitgangspunt, maar je moet wel redelijkerwijs in staat zijn om te bepalen wat je hebt verdiend, en als dat laatste niet het geval is, is een hoge belastingrente nog onredelijker, en dus in strijd met het evenredigheid beginsel, dan dat een lagere belastingrente is. Alleen grote belastingplichtigen met alle adviseurs inhouse, en geen afhankelijkheid van het buitenland, lukt dit wellicht vrij goed. De gewone MKB-er die door een externe accountant of boekhouder zijn jaarrekening en aangifte laat verzorgen, en pas in november aan de beurt is met zijn jaarrekening, kan ondanks goede intenties van adviseur en zichzelf, voor heel onaangename verrassingen komen te staan. Beter zou zijn een aanzienlijk lagere belastingrente te nemen, en deze evt vanaf 1 januari of ergens in februari te laten lopen. Immers, uiterlijk op 31 december heeft de belastingplichtige in principe het geld verdiend, en in februari heeft hij het geld (zeker) feitelijk ontvangen of is de vordering van de belastingplichtige op zijn klant rentedragend geworden. Ik maak me echt zorgen over de ontwikkeling van de belastingmoraal onder belastingplichtigen in zijn algemeenheid, en de oorzaak daarvan ligt m.i. goeddeels bij de wetgever en de belastingdienst. De aanhoudend hoge inflatie (door Staat en ECB in stand gehouden), de voortdurende belastingverhogingen door grondslagverbredingen, en het optuigen en in stand laten van regelingen die als "oneerlijk" worden ervaren (bijv. box 3), alsmede de bekende schandalen, maakt dat een

steeds grotere groep belastingplichtigen steeds minder bereid is om bij te dragen. De belastingrenteregeling is zeer zeker 1 van de regelingen die daaraan debet is. Het zou daarom goed zijn deze oneigenlijke belastingheffing te beteugelen. Stel, de belastingrente wordt gesteld op 200%, dan zal iedereen zeggen dat dat onredelijk is en in strijd met rechtsbeginselen, verdragen, etc. Maar waar ligt de grens als het een lager percentage betreft? Het blijft subjectief, maar ik denk dat het rechtsgevoel van de gemiddelde belastingplichtige in deze een goede graadmeter is, alhoewel diens mening lastig vast te stellen is. Een percentage dat overeenkomt met wat je elders ook zou betalen of ontvangen wordt als redelijk ervaren. En wederkerigheid zou de regeling ook al een stuk evenrediger c.q. meer in lijn met het rechtsgevoel maken.

Reactie: 90

Antwoord op vraag 1

Dat vind ik wel.

Antwoord op vraag 2

jazeker

Antwoord op vraag 3

Ja. Als je als overheid inhalig bent en je je ambtenaren opleidt alsof ze altijd met criminelen te maken hebben en steeds minder waardeert, dat je in hoge mate afhankelijk bent van ondernemers, vind je het geen punt om alles naar je hand te zetten alsof je al die beschermende regelgeving opzij mag schuiven.

Reactie: 91

Antwoord op vraag 1

Ja, want het kan niet zo zijn dat er voor een ander soort inwoner uit Nederland andere tarieven gelden qua rente op belastingen. Dat is een vorm van discriminatie. Als particuliere persoon zou ik een ander rentepercentage mogen betalen dan in dezelfde persoon maar dan als eigenaar van een bedrijf. Als dit wordt toegestaan kunnen we ook andere rentepercentages berekenen voor personen met hogere inkomens of personen die juist ons land meer geld kosten (denk nu maar eens aan mensen in de schuldhulpverlening) of voor personen die een andere nationaliteit hebben of ga zo maar door.

Antwoord op vraag 2

JA

Antwoord op vraag 3

JA

Reactie: 92

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 93

Antwoord op vraag 1

algemene rechtsbeginselen

Antwoord op vraag 2

discriminatieverbod in artikel 14 EVRM of artikel 26 IVBPR

Antwoord op vraag 3

evenredigheidsbeginsel

Reactie: 94

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 95

Antwoord op vraag 1

Wellicht niet innstrijd met. Maar onevenredig te hoog tov marrktrente

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja vlgs mijn info wel

Reactie: 96

Antwoord op vraag 1

Het evenredigheidsbeginsel, verankerd in o.a. artikel 3:4 lid 2 Awb, houdt in dat de nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot het doel. • Doel: compensatie voor gemist rentevoordeel voor de staat. • Probleem: In de praktijk is het rentepercentage (8%) vaak veel hoger dan de marktrente of wat ondernemingen aan rente zouden kunnen krijgen. • Gevolg: De rente werkt meer als een boete dan als een compenserende maatregel, zeker wanneer de vertraging bij de Belastingdienst ligt. Dit kan onevenredig zijn. B. Gelijkheidsbeginsel • Er is sprake van ongelijke behandeling van gelijke gevallen: belastingplichtigen die allemaal op tijd aangifte doen, worden verschillend behandeld op basis van de snelheid van de Belastingdienst. • Ook is het onderscheid tussen 4% (bij IB) en 8% (bij Vpb) moeilijk verdedigbaar vanuit het perspectief van gelijke behandeling, vooral als er geen objectieve en redelijke rechtvaardiging voor dat onderscheid bestaat. C. Rechtszekerheidsbeginsel / Vertrouwensbeginsel • Ondernemers mogen erop vertrouwen dat ze bij tijdige en correcte nakoming van hun verplichtingen niet geconfronteerd worden met hoge lasten die feitelijk het karakter van een sanctie hebben. • De onvoorspelbaarheid van de aanslagtermijnen ondermijnt de rechtszekerheid. Ja, de hoogte van de belastingrente voor de vennootschapsbelasting zoals geregeld in het Besluit Belasting- en Invorderingsrente kan in strijd zijn met hogere rechtsnormen, met name: • Het evenredigheidsbeginsel, • Het gelijkheidsbeginsel, • En het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel.

Antwoord op vraag 2

Kortom, hoewel er vanuit algemene rechtsbeginselen en de beginselen van behoorlijk bestuur kritische geluiden zijn over de hoogte van het rentepercentage, is het op regelniveau over het algemeen niet aangetoond dat het percentage belastingrente in strijd is met supranationale regelingen zoals het eigendomsrecht of het discriminatieverbod. Uiteraard kunnen specifieke casus of jurisprudentiële ontwikkelingen in de toekomst tot een andere interpretatie leiden, maar de huidige stand van zaken ondersteunt over het algemeen de compatibiliteit van de regeling met deze hogere rechtsnormen.

Antwoord op vraag 3

Conclusie: → Artikel 6 EVRM is niet direct van toepassing op het percentage belastingrente, tenzij kan worden aangetoond dat het karakter van de rente feitelijk punitief is (vergelijkbaar met een boete). Daarvoor ontbreekt meestal de intentie tot bestraffing. Conclusie: → Het is juridisch verdedigbaar, maar niet evident, dat artikel 7 EVRM of artikel 49 Handvest van toepassing is. Alleen als belastingrente feitelijk een verkapt straf is, zou sprake kunnen zijn van schending van het legaliteits- en evenredigheidsbeginsel in strafrechtelijke zin. dat het rentepercentage op zichzelf in

strijd is met: • Artikel 6 EVRM (eerlijk proces) – want geen strafzaak of burgerlijke procedure; • Artikel 7 EVRM en artikel 49 EU-Handvest – tenzij het rentepercentage als feitelijke straf kwalificeert; • Artikel 50 EU-Handvest / artikel 4 Zevende Protocol EVRM – tenzij sprake is van dubbele bestraffing, wat zelden voorkomt. Maar: Bij excessieve belastingrente die niet meer als compensatie maar als punitieve maatregel werkt, kan een beroep op deze bepalingen in uitzonderlijke gevallen succesvol zijn. Dit vereist wel een feitelijke toetsing per geval, niet enkel een abstracte toets op regelniveau.

Reactie: 97

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 98

Antwoord op vraag 1

JA, de hoogte van 8% belastingrente voor de vennootschapsbelasting is in strijd met meerdere hogere rechtsbeginselen. ## 1. Schending van het evenredigheidsbeginsel Het rentepercentage van 8% is evident onevenredig ten opzichte van: - Marktres: Sinds 2015 liggen marktreses structureel tussen 0-3%, waardoor de belastingrente 3-8x hoger ligt - Kapitaalkosten: Voor de meeste ondernemingen liggen financieringskosten ver onder 8% - Het beoogde doel: Belastingrente moet compensatie bieden, niet fungeren als boete ## 2. Schending van redelijkheid en billijkheid De huidige situatie leidt tot: - Disproportionele financiële lasten voor ondernemingen die te goeder trouw bezwaar maken - Afschrikeffect: op rechtmatige rechtsbescherming - Existentiële bedreigingen voor MKB-ondernemingen bij langlopende procedures ## 3. Praktijkvoorbeeld uit de ondernemerspraktijk Als ondernemer ervaar ik dat: - Naheffingen van €100.000 na 3 jaar procedure oplopen tot €124.000+ door rente alleen - Deze rentelast vaak zwaarder weegt dan de oorspronkelijke naheffing - Ondernemingen gedwongen worden tot schikkingen vanwege de rentedruk ## 4. Schending van het gelijkheidsbeginsel - Ongelijke behandeling: De staat hanteert voor eigen financieringen veel lagere rentes ## 5. Strijd met Europese rechtsbeginselen Het huidige systeem staat op gespannen voet met: - EU-rechtsbeginselen van proportionaliteit - Recht op effectieve rechtsbescherming (art. 47 Handvest Grondrechten EU) ## Conclusie Een rentepercentage dat systematisch 3-8x boven marktreses ligt, kan niet meer worden gerechtvaardigd als "compensatie" maar functioneert als verkapte sanctie. Dit ondermijnt fundamentele rechtsbeginselen en de toegang tot rechtsbescherming.

Antwoord op vraag 2

JA, het belastingrente percentage van 8% is in strijd met meerdere supranationale bepalingen. ## 1. Schending artikel 1 Eerste Protocol EVRM (eigendomsrecht) ### Disproportionele inbreuk op eigendom Het EHRM vereist een "fair balance" tussen algemeen belang en individuele rechten: - Geen fair balance: 8% rente (3-8x marktres) creëert onevenredige vermogensschade - Buitensporige last: Ondernemers verliezen meer vermogen door rente dan door oorspronkelijke naheffing - Gebrek aan alternatieven: Geen mogelijkheid tot zekerheid stellen tegen lagere rente ### Praktijkvoorbeeld - Naheffing VPB: €200.000 - Na 4 jaar procedure: €264.000 (€64.000 rente) - Het rentebedrag (€64.000) overstijgt vaak de winst van een heel jaar ## 2. Schending discriminatieverbod (artikel 14 EVRM & artikel 26 IVBPR) ### Ongelijke behandeling zonder objectieve rechtvaardiging Vergelijking met andere schuldenaren: - De staat zelf: Financiert zich tegen 0-3% rente - Civielrechtelijke vorderingen: Wettelijke rente ligt structureel lager (momenteel rond 2-4%) Vergelijking tussen ondernemingen: - Grote ondernemingen Kunnen procedures financieren en uitzitten - MKB-

ondernemingen: Worden gedwongen tot vroegtijdige schikkingen door rentedruk - Multinationals: Kunnen gebruik maken van internationale structuren om renterisico's te beperken ## 3. Gebrek aan procedurele waarborgen Het huidige systeem schent ook procedurele aspecten van artikel 6 EVRM: - Afschrikkeffect: 8% rente ontmoedigt rechtmatige rechtsbescherming - Ongelijke wapens: Ondernemers kunnen zich procedures financieel niet permitteren ## 4. Internationale vergelijking Uit onderzoek blijkt dat Nederland internationaal een uitschieter is: - Duitsland: 6% (en wordt herzien naar lager) - België: Variabel, momenteel rond 4-5% - Frankrijk: Variabel systeem gekoppeld aan ECB-rente - Scandinavische landen: Meeste hanteren variabele systemen onder 6% ## 5. Conclusie supranationale schending Het huidige systeem: - Tastet eigendomsrechten onevenredig aan - Discrimineert tussen verschillende groepen schuldenaren - Ondermijnt effectieve rechtsbescherming - Mist objectieve rechtvaardiging voor het hoge percentage De staat kan het algemeen belang (tijdige betaling belastingen) bereiken met substantieel lagere rentepercentages, zoals internationale vergelijking toont.

Antwoord op vraag 3

JA, het belastingrente percentage van 8% is in strijd met meerdere andere supranationale bepalingen. ## 1. Schending artikel 6 EVRM (recht op eerlijk proces) Het recht op een eerlijk proces vereist effectieve toegang tot rechtsbescherming: Belemmering van toegang tot de rechter: - Ondernemers worden gedwongen procedures voortijdig te beëindigen vanwege oplopende rente - Het financiële risico van 8% rente maakt bezwaar maken onbetaalbaar voor veel ondernemingen - MKB-ondernemingen kunnen zich procedures tegen de Belastingdienst praktisch niet permitteren Ongelijke positie van partijen: - De staat hoeft geen rente te betalen bij eigen vertraging in procedures - Ondernemers wel, wat een ongelijke procespositie creëert - De staat kan procedures rekken wetende dat dit de tegenpartij financieel schaadt Praktijkvoorbeeld: Een MKB-onderneming met een geschil van 150.000 euro ziet na 3 jaar procedure de totale schuld oplopen naar bijna 190.000 euro. Dit dwingt tot schikkingen ook bij gegronde bezwaren. ## 2. Schending legaliteitsbeginsel en evenredigheidsbeginsel (artikel 7 EVRM en artikel 49 lid 3 Handvest EU) Gebrek aan voorzienbaarheid: - Het is voor ondernemers niet redelijkerwijs voorzienbaar dat belastingrente zo extreem boven marktrente zou liggen - De economische consequenties zijn disproportioneel ten opzichte van het doel Schending evenredigheidsbeginsel: - Artikel 49 lid 3 Handvest vereist dat straffen niet onevenredig zijn aan het strafbare feit - 8% rente overstijgt ruimschoots wat nodig is voor compensatie en krijgt punitief karakter - Het middel (hoge rente) is niet geschikt en noodzakelijk voor het doel (compensatie rentederving) ## 3. Ne bis in idem problemen (artikel 50 Handvest EU en artikel 4 Protocol 7 EVRM) Mogelijke dubbele sanctionering: - Wanneer naast belastingrente ook boetes worden opgelegd (bijvoorbeeld bij verzuim of onjuiste aangifte) - De belastingrente van 8% krijgt door de hoogte een

sanctionerende werking naast de compenserende - Dit kan leiden tot dubbele bestraffing voor hetzelfde feit Cumulatie van sancties: - Verzuimboetes plus 8% rente plus mogelijk verhogingen - De totale financiële last wordt punitief, niet meer compensatoir - Ondernemers worden meervoudig 'bestraft' voor dezelfde gedraging ##

4. Schending van het rechtszekerheidsbeginsel Ondermijning van vertrouwen in rechtsstaat: - Ondernemers verliezen vertrouwen in eerlijke geschillenbeslechting - Het systeem prikkelt tot voortijdige schikkingen in plaats van inhoudelijke beoordeling - Rechtsbescherming wordt illusoir door financiële drempel ##

5. Internationaalrechtelijke context Nederlandse positie is uitzonderlijk: - Meeste EU-landen hanteren lagere en/of variabele rentepercentages - Het Nederlandse systeem voldoet niet meer aan Europese standaarden voor toegang tot rechtsbescherming - EHRM-jurisprudentie wijst op noodzaak van proportionele financiële consequenties ##

Conclusie Het huidige rentepercentage ondermijnt fundamentele procesrechten en rechtsbeginselen. De cumulatie van hoge rente met andere sancties, de belemmering van toegang tot rechtsbescherming en het disproportionele karakter maken het systeem onverenigbaar met supranationale waarborgen. Een structurele herziening naar marktrente-gerelateerde percentages is noodzakelijk om aan internationale verplichtingen te voldoen.

Reactie: 99

Antwoord op vraag 1

De belastingrente van 10% op te betalen VPB vormt in haar huidige vorm een onevenredige, slecht voorspelbare en beleidsmatig onvoldoende onderbouwde last, die in strijd is met: • het evenredigheidsbeginsel • het rechtszekerheidsbeginsel • het fair play-beginsel De regeling is daarom in concrete gevallen niet houdbaar en zou op grond van art. 3:4 lid 2 Awb buiten toepassing moeten worden gelaten of gematigd tot een marktrente (bijv. 4%). Voorbeeld evenredigheid: 1. Schending van het evenredigheidsbeginsel (art. 3:4 lid 2 Awb) De nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met dat besluit te dienen doelen. • De overheid ontvangt 10% rente, terwijl zij zelf nauwelijks rente betaalt op staatsleningen (~2–3%) • Ondernemers kunnen doorgaans niet zonder meer belastingrente vermijden, vooral bij vertraagde voorlopige aanslagen of bij complexe fiscale posities • Er is geen schuldtoets: ook wie zorgvuldig handelt, betaalt evenveel

Antwoord op vraag 2

Artikel 1 EP EVRM – Inbreuk op eigendom • Belastingrente is een afdwingbare geldvordering → valt onder “eigendom” (zie o.a. ECtHR Gasus v. Nederland, 1995) • De overheid onttrekt via belastingrente meer vermogen dan nodig is voor rentecompensatie • Dit is geen ‘fair balance’ tussen algemeen belang en individuele last In Burdov v. Rusland (2009) oordeelde het EHRM dat langdurige staatsvertragingen in combinatie met renteheffing in strijd waren met artikel 1 EP

Antwoord op vraag 3

EvrM 6: belastingrente is inhoudelijk en praktisch vergelijkbaar met een boete, door de hoogte (10%), het automatische karakter, en het ontbreken van verweer vooraf • Bij traagheid of stilzitten van de Belastingdienst (bijv. vertraagde voorlopige aanslag) betaalt ondernemer rente voor tijdsverloop buiten zijn macht • Geen onafhankelijke rechterlijke toetsing vooraf op evenredigheid rente Evrm 7: Als belastingrente de facto als straf wordt opgevat (omdat het aanzienlijk hoger is dan marktrente), dan moet de maatregel duidelijk wettelijk vastgelegd zijn én evenredig • De koppeling aan de wettelijke rente voor handelstransacties (10%) is niet logisch onderbouwd • Er wordt geen rekening gehouden met verzachtende omstandigheden (zoals niet-toerekenbare vertraging) In de zaak Åkerberg Fransson (HvJ EU, C-617/10) is bevestigd dat fiscale maatregelen kunnen vallen onder de werkingssfeer van het Handvest, wanneer zij punitieve werking hebben Ne bis in idem (art. 50 Handvest / art. 4 Zevende Protocol EVRM): In beginsel gaat het niet op voor belastingrente, tenzij: • De rente de facto een straf is • En daarnaast een boete of andere sanctie wordt opgelegd voor hetzelfde feit (bijv. vergrijpboete + belastingrente) Argument: • In sommige situaties wordt én belastingrente (10%) én een vergrijpboete (bijv. 50% bij opzet) opgelegd • Als de rente zo hoog is dat die als punitief werkt, dan zou sprake kunnen zijn van dubbele bestraffing Het EHRM

heeft dit beoordeeld in o.a. Zolotukhin v. Rusland (2009): dubbele bestraffing is verboden als het gaat om hetzelfde feit met punitieve sanctie De regeling over belastingrente op VPB-nabetaling vormt een disproportionele last met punitieve werking, zonder individueel toetsmoment of evenredigheidstoets. Hierdoor is zij strijdig met: • het evenredigheidsbeginsel en legaliteitsbeginsel uit art. 7 EVRM / art. 49 Handvest • het recht op een eerlijk proces uit art. 6 EVRM • en mogelijk het ne bis in idem-beginsel uit art. 50 Handvest / art. 4 Zevende Protocol Deze strijdigheid rechtvaardigt matiging of buiten toepassing laten van de regeling in concrete gevallen.

Reactie: 100

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 101

Antwoord op vraag 1

Ja, mede gezien dit vele malen hoger is dan de rente die op spaargeld kan worden gemaakt. Daarbij is ook de financieringsrente op geleend geld veelal aanzienlijk lager. Dus onevenredig duur om geld bij de overheid tegen dergelijk hoog percentage schuldig te zijn.

Antwoord op vraag 2

Ja, zie ook motivatie bij vraag 1

Antwoord op vraag 3

Ja, idem qua motivatie.

Reactie: 102

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 103

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 104

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 105

Antwoord op vraag 1

ik vindt als je over het bij te betalen bedrag aan vpb rente moet betalen je krijgt ook geen korting meer als je de vpb in 1 keer betaald(voorschot)

Antwoord op vraag 2

geen idee

Antwoord op vraag 3

geen idee

Reactie: 106

Antwoord op vraag 1

Het mist het evenredigheidsdoel: het staat niet in verhouding tot de gemiste rente voor de Staat. Hiermee komt het bij correcties ook aan op het rechtszekerheidsbeginsel. Dat wordt zo ondermijnt wanneer bij correcties deze bedragen worden gerekend. Daarnaast mist het gelijkheidsbeginsel, omdat rente voor IB een stuk lager is. Met de huidige hoogte lijkt het meer een boete in plaats van compensatie.

Antwoord op vraag 2

Het hoge belastingrentetarief voor de vennootschapsbelasting kan in strijd zijn met supranationale regels. Het vormt mogelijk een disproportionele inmenging in eigendom (artikel 1 EP EVRM) en mist een redelijke rechtvaardiging voor het verschil met de lagere rente bij de inkomstenbelasting. Daarmee is ook het discriminatieverbod (artikel 14 EVRM en artikel 26 IVBPR) mogelijk geschonden. Dit roept vragen op over de rechtmatigheid en rechtsgelijkheid van de regeling.

Antwoord op vraag 3

Het hoge belastingrentetarief voor de vennootschapsbelasting roept ook vragen op over strijd met supranationale beginselen. Het kan onevenredig zijn (art. 49 lid 3 EU-Handvest), punitief werken zonder duidelijke wettelijke grondslag (strijd met legaliteitsbeginsel, art. 7 EVRM), en bij samenloop met boetes ne bis in idem schenden (art. 50 EU-Handvest). Bij gebrekkige rechtsbescherming rijst ook twijfel over het recht op een eerlijk proces (art. 6 EVRM).

Reactie: 107

Antwoord op vraag 1

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 108

Antwoord op vraag 1

Ja!

Antwoord op vraag 2

Ja.

Antwoord op vraag 3

Ja.

Reactie: 109

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 110

Antwoord op vraag 1

In mijn beleving wel. Redelijker zou zijn de in rekening gebrachte rente te baseren op bijvoorbeeld de gemiddelde rente op staatsleningen met een rentevaste periode van één jaar, maandelijks vast te stellen per de 15e van iedere maand van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de belastingheffing betrekking heeft plus evt. een toeslag van 2%. Ook zou het van fatsoenlijk bestuur getuigen als de belastingdienst rente vergoeden gaat over een terug te geven bedrag, op eenzelfde manier vastgesteld, maar dan eventueel met een afslag van 2% (om "sparen" te voorkomen).

Antwoord op vraag 2

In mijn beleving wel

Antwoord op vraag 3

Lijkt mij wél

Reactie: 111

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 112

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja.

Reactie: 113

Antwoord op vraag 1

Ik vind van wel. De belastingdienst zou de hoogte van de rente moeten vergelijken met de rente die de overheid misloopt als betaling uit blijft, dus de vergoeding op een bankrekening. Als de overheid geld tekort komt, moeten ze de belasting zelve verhogen, niet (redelijk eenzijdig) het betalingsverkeer.

Antwoord op vraag 2

Weet ik niet, maar denk het wel.

Antwoord op vraag 3

Ja, elke vergelijking gaat mank.

Reactie: 114

Antwoord op vraag 1

Wij krijgen zojuist de definitieve aanslag Vpb 2023 binnen en de belastingdienst berekent een rente van € 15.500, zijnde 9,8%. Een belachelijk bedrag, temeer daar wij alle voorlopige aanslagen over het jaar verspreid betaald hebben.

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

in strijd met evenredigheidsbeginsel (artikel 7 EVRM en artikel 49, derde lid, Handvest van grondrechten EU)

Reactie: 115

Antwoord op vraag 1

Overheid zoals Belastingdienst zou zich aan het algemeen gebruikelijke moeten conformeren dus zowel rente innen bij achterstand als rente betalen bij overschot. Tevens dient in beide gevallen eenzelfde rentepercentage te worden geheven en de hoogte van het percentage in hetzelfde gebied te liggen als bijv. de wettelijke rente.

Antwoord op vraag 2

Te juridisch getinte vraagstelling voor mij.

Antwoord op vraag 3

Idem

Reactie: 116

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 117

Antwoord op vraag 1

Abnormaal hoog

Antwoord op vraag 2

Totaal niet in evenwicht

Antwoord op vraag 3

Reactie: 118

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 119

Antwoord op vraag 1

Ja is onevenredig hoog, zeker als er een deal met de fiscus gesloten wordt zoals bv de bijzondere betalings- en uitstelregeling vanwege corona, wordt je extra gestraft om veel hoger dan de gemiddelde marktrente invorderingsrente te betalen.

Antwoord op vraag 2

Ja dat begrijp ik op grond van uw informatie,

Antwoord op vraag 3

Ja.

Reactie: 120

Antwoord op vraag 1

Ja is onevenredig hoog ook in geval van een deal met de fiscus wordt je toch nog extra gestraft met een onevenredig hogere invorderingsrente in vergelijking met de gemiddelde marktrente.

Antwoord op vraag 2

Ja.

Antwoord op vraag 3

Ja.

Reactie: 121

Antwoord op vraag 1

Ja.

Antwoord op vraag 2

Ja.

Antwoord op vraag 3

Ja.

Reactie: 122

Antwoord op vraag 1

ja

Antwoord op vraag 2

ja

Antwoord op vraag 3

ja

Reactie: 123

Antwoord op vraag 1

Ja, niet alleen voor de vennootschapsbelasting. Compleet onredelijk om deze zo hoog vast te stellen. Heeft niets meer met redelijkheid te maken.

Antwoord op vraag 2

Ja, de percentages liggen veel te hoog. Gewoon aansluiten bij de werkelijke rente is veel eerlijker.

Antwoord op vraag 3

Ja, de percentages liggen veel te hoog. Gewoon aansluiten bij de werkelijke rente is veel eerlijker.

Reactie: 124

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 125

Antwoord op vraag 1

Ja, die is in strijd. Deze rente is buitensporig hoog.

Antwoord op vraag 2

Ja, die is in strijd. Deze rente is buitensporig hoog.

Antwoord op vraag 3

Ja, die is in strijd. Deze rente is buitensporig hoog.

Reactie: 126

Antwoord op vraag 1

- Mbt de proportionaliteit, De rente ligt structureel ruim boven marktrente (4 % of lager) en overstijgt het compensatiedoel; Rechtbank Noord-Nederland verklaarde 8 % al „onevenredig”. - Mbt het gelijkheidsbeginsel, - Zelfde schuld → andere rente: Vpb 10 % vs. IB 6 % en teruggaven 0–4 %. - Ondernemers met uitstel of bezwaar betalen méér rente zonder objectieve rechtvaardiging. - Legaliteitsbeginsel & rechtszekerheid; Het percentage staat in een ministerieel besluit; kabinet kan het zonder parlement ophogen. Voor belastende lasten met quasi-strafkarakter vereist het formele-wetniveau. - Mbt Detournement de pouvoir / doelbinding; Motivering is vooral budgettair (“prikkel tot tijdig betalen”), niet compensatoir; AbRvS-jurisprudentie eist passend middel-doel-verband.

Antwoord op vraag 2

Mbt A1P1 (eigendomsrecht) - Geldvorderingen vallen onder “possessions”. Hoge, langdurig doorlopende rente is interference; vereist ‘fair balance’. - Geen fair balance: tarief ver boven marktrente, geen cap, loopt door tijdens bezwaar. Minder vergaande alternatieven (ECB-rente + opslag) bestaan. Mbt Discriminatie (art. 14 EVRM / art. 26 IVBPR) - Verticale ongelijkheid: bedrijven betalen 10 %, natuurlijke personen 6 %. ****Horizontale ongelijkheid:**** zelfde fiscale schuld → hogere rente als de Belastingdienst te laat aanslaat, terwijl rente op teruggave juist lager is. - Objectieve rechtvaardiging ontbreekt: tarief is niet meer nodig voor tijdige aangifte nu ook boetes en verzuimrentetools bestaan.

Antwoord op vraag 3

Mbt de NormArt. 6 EVRM (eerlijk proces) -Rente tikt door tot uitspraak; creëert financiële druk die toegang tot rechter belemmert (“chilling effect”). MBT Art. 7 EVRM & art. 49(3) Handvest (evenredigheid straf) - 8–10 % heeft volgens de Engel-criteria punitief karakter (afschrikking). Punitieve last moet “strikt noodzakelijk” zijn – dat is hier niet onderbouwd. Mbt Ne bis in idem (art. 50 Handvest, Prot. 7 art. 4 EVRM) - Bij vergrijpboete komt de zelfde feitencomplex tot twee financiële sancties (boete + rente) → dubbele bestraffing. A and B v Norway en Åkerberg Fransson tonen dat cumulatie alléén mag als het sanctiestelsel één samenhangend geheel vormt en proportioneel is. Waarom dit relevant is * Rechtsbescherming: Art. 6 schending maakt procedure oneerlijk. * Voorspelbaarheid: Strafactige rente zonder duidelijke wettelijke grond kan met terugwerkende kracht worden verhoogd (art. 7 EVRM). * Dubbele last: Samenloop rente + boete treft vooral ondernemers met complexe aangiftes, zonder extra schuldvaststelling. Aanbevolen oplossing ** Beperk rente tot compensatoir niveau (bijv. ECB-rente + 2 %). ** Formele-wetbasis voor elk punitief element. ** Stop renteopbouw vanaf het moment dat bezwaar is ingediend of procedure redelijke duur overschrijdt.

Reactie: 127

Antwoord op vraag 1

Ja, het tart het evenredigheidsbeginsel, het raakt aan fundamentele rechten zoals vastgelegd in het EVRM en het is niet in balans met de werkelijke rentestanden.

Antwoord op vraag 2

het raakt aan fundamentele rechten zoals vastgelegd in het EVRM.

Antwoord op vraag 3

Ja, het tart zowieso het evenredigheidsbeginsel.

Reactie: 128

Antwoord op vraag 1

Ja de huidige 8% belastingrente is onevenredig zwaar en is niet marktconform

Antwoord op vraag 2

Het percentage is niet objectief en gerechtvaardigd

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 129

Antwoord op vraag 1

Rentepercentage is buitensporig hoog en in strijd met evenredigheidsbeginsel.

Antwoord op vraag 2

Zeker

Antwoord op vraag 3

Zeker

Reactie: 130

Antwoord op vraag 1

Zeker buitensporig hoog en in strijd met het evenredigheidsbeginsel

Antwoord op vraag 2

Zeker

Antwoord op vraag 3

Zeker

Reactie: 131

Antwoord op vraag 1

Ja

Antwoord op vraag 2

Ja

Antwoord op vraag 3

Ja

Reactie: 132

Antwoord op vraag 1

Percentage belastingrente is veel te hoog, niet marktconform, economisch niet gefundeerd, geen sprake van wederkerigheid (bij teruggaaf).

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 133

Antwoord op vraag 1

In alle bezwaarschriften die zijn en worden toegestuurd aan de Belastingdienst zijn de antwoorden op de vragen 1, 2 en 3 al voldoende beantwoord. Het is schandalig dat het zover moet komen en dat de overheid geen deugdelijke wetgeving kan bedenken. De overheid, de belastingdienst en de rechter hebben de plicht en de taak om betrouwbare en eerlijke belastingwetgeving op te stellen, te hanteren en te bewaken. Het is een heel goede stap dat de Hoge Raad het publiek wenst te horen, dat zijn immers degenen waarbij de rekening wordt neergelegd. En gelooft u ons, er heerst een zeer groot onrechtvaardigheidsgevoel bij iedereen. Het hoge rentepercentage (zowel voor de VPB als IB) slaat volledig de plank mis. Krijgen VPB-plichtige lichamen 8% rendement op hun bank-/spaarrekening? Waarom dan wel dat bedrag betalen? In veel gevallen is het niet mogelijk om binnen de termijn een aangifte in te dienen en/of de juiste belastingschuld te bepalen. Goedwillende belastingbetalers worden dan meteen gestraft met een torenhoge rente, die ze zelf bij lange na niet krijgen. Wat voor signaal wil je als overheid daarmee afgeven? Beste Hoge Raad, dit gaat over veel meer dan alleen een percentage. Dit gaat om een betrouwbare overheid, rechtszekerheid, rechtvaardigheid, normen en waarden. En met dit soort wetgeving brokkelt dit allemaal af. Waar willen we in Nederland voor staan? Wat voor toekomst willen we met zijn allen hebben? Daarnaast is niet alleen de hoogte van de belastingrente disproportioneel, ook de regeling zelf is onrechtvaardig. Immers er wordt al heel snel toegekomen aan rente betalen aan de Belastingdienst, maar over een terug te ontvangen bedrag wordt - behoudens bijzondere situaties - in principe geen belastingrente vergoed. Wij kunnen dit niet meer uitleggen aan de belastingbetaler. Het is een ordinaire melkkoe geworden die niets te maken heeft met fatsoenlijke en betrouwbare wetgeving. Het ondermijnt het belastingmoreel en dat is een zeer kwalijke zaak. Wij doen een beroep op u als rechter om de onkunde van de wetgevende macht te herstellen. Hopelijk verschuilt u zich daarbij niet achter de ruime beoordelingsmarge van de wetgever, wees dan creatief. Zorg er alstublieft voor dat de belastingbetaler weer vertrouwen terugkrijgt, omdat we bij een falende wetgevende macht altijd nog de rechter hebben!

Antwoord op vraag 2

Zie antwoord op vraag 1.

Antwoord op vraag 3

Zie antwoord op vraag 1.

Reactie: 134

Antwoord op vraag 1

Een rentepercentage van 8% is inderdaad een te hoog percentage. Het getuigd niet van een juist bestuur vanuit de overheid. Zeker omdat lang niet altijd het juiste bedrag van de heffing tijdig kan worden vastgesteld. Daarnaast is het hoger dan wat er voor gebruikelijk leningen of kortstondige financieringen wordt gerekend.

Antwoord op vraag 2

Op basis van het eigendomsrecht is ook 8% niet te verklaren om te moeten voldoen aan de overheid. De overheid is er voor de burgers en wordt voornamelijk gefinancierd vanuit belastingen in ondernemingen. Dit belemmert het verder ontwikkelen van ondernemingen en ondernemers.

Antwoord op vraag 3

Voor namelijk het evenredigheidsbeginsel is stevig met 8%. Antwoord is aansluitend op voorgaande.

Reactie: 135

Antwoord op vraag 1

Ja, omdat de rente zo hoog is dat het geen vergoeding meer kan zijn voor een te late betaling. Daarmee krijgt het een sanctionerend karakter, immers een andere reden voor een dergelijke (woeker)rente kan niet gevonden worden. Maar wat is dan het strafbare karakter van een te late betaling? En horen daar niet de waarborgen bij die rondom het opleggen van boetes bestaan?

Antwoord op vraag 2

Ja, zie boven

Antwoord op vraag 3

Ja, zie boven

Reactie: 136

Antwoord op vraag 1

Daar de belastingdienst voorrang heeft bij invordering hoeft er slechts een kleine toeslag op het tarief tov staatsleningen te worden toegepast. Lager risico.

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 137

Antwoord op vraag 1

Ja. De hoogte is m.i. in strijd met het evenredigheidsbeginsel en proportionaliteit. De bedoeling van belastingrente is om het rentenadeel dat de Belastingdienst lijdt te compenseren. Dan zou men verwachten dat het percentage marktconform is aan de spaarrentes. Het is de facto een verhoging van de belastingheffing waardoor men ook van strijdigheid met het beginsel van Detournement de Pouvoir zou kunnen spreken.

Antwoord op vraag 2

Ja. De hoogte van de belastingrente is m.i. in strijd met van het discriminatieverbod en het eigendomsrecht. Er wordt meer betaald dan het nadeel dat de Belastingdienst heeft geleden en daardoor treedt feitelijk een onteigening op.

Antwoord op vraag 3

Ja.

Reactie: 138

Antwoord op vraag 1

zie beantwoording vraag 3

Antwoord op vraag 2

zie antwoord op vraag 3

Antwoord op vraag 3

Het is vaste rechtspraak van het Hof van Justitie dat artikel 110 VWEU zich verzet tegen een binnenlands belastingstelsel waarbij het niet uitgesloten is dat belastingen via verschillende betalingsmodaliteiten worden geheven. Het is vaste rechtspraak van het Hof van Justitie, exclusief en bij uitsluiting bevoegd om uitlegging te geven over de draagwijdte en de betekenis van het recht van de Unie, dat op basis van met name artikel 110 VWEU, „fiscale bepalingen” niet alleen alle gebieden van de fiscaliteit, zonder onderscheid tussen de verschillende soorten belastingen of heffingen, maar ook alle aspecten van deze materie dekken, ongeacht of het nu gaat om materiële regels dan wel om procedureregels. Het heeft hieraan toegevoegd dat de wijze van invordering van een belasting niet los kan worden gezien van het heffings- of belastingstelsel waartoe zij behoort (arrest van 29 april 2004, Commissie/Raad, C-338/01, EU:C:2004:253, punt 66). Aldus behoort de heffings- en of betalingsmodaliteit 'belastingrente' tot het belastingstelsel waartoe zij behoort. De heffing van registratiebelasting BPM wordt rechtstreeks en met voorrang beheerst door het recht van de Unie, meer bepaald artikel 110 VWEU (Hof van Justitie, 16 juni 1966, Alphons Lütticke, EU:C:1966:34). Aldus moet de rechtmatigheid van de in rekening gebrachte belastingrente ook worden beoordeeld 'langs de lijn' van artikel 110 VWEU. Nu de registratiebelasting BPM van soortgelijke, gebruikte binnenlandse voertuigen is inbegrepen in de koopprijs, kan nooit of te nimmer belastingrente in rekening worden gebracht. Door dat wel te doen bij importvoertuigen, handelt de heffende autoriteit in kennelijke strijd met het recht van de Unie. Hoe zich dat verhoudt tot andere belastingsoorten moet ter beantwoording worden voorgelegd aan het Hof van Justitie, nu de Hoge Raad kennelijk, buiten elke mogelijke twijfel verheven, onbevoegd is uitlegging te geven over de draagwijdte en de betekenis van het recht van de Unie (Hof van Justitie, 22 februari 2022, RS, EU:C:2022:99, r.o. 52 en 72). Dat de Hoge Raad dat doorgaans wel doet, het geven van uitlegging over de draagwijdte en de betekenis van het recht van de Unie, zegt alles over de (uiterst) gebrekkige onafhankelijkheid en gebrekkige onpartijdigheid van de Hoge Raad, doordat hij daarmee rechtstreeks de meest fundamentele waarden van het recht van de Unie in de kern aantast en weigert toe te komen aan zijn wettelijke op hem rustende verplichtingen die rechtstreeks en met voorrang voortkomen uit het Unierecht zelf. Linksom of rechtsom, de zaak moet naar Luxemburg. Vennootschapsbelasting, BPM, motorrijtuigenbelasting etc. etc.. vallen allemaal onder het bereik van de Unie en dus mag alleen het Hof van Justitie uitlegging geven. De Hoge Raad is simpelweg niets meer dan een

doorgeefluik... Zelfs dat blijkt nog een vrijwel onoverkomelijke horde voor de Hoge Raad, die kennelijk om hem moverende redenen niet wenst toe te komen aan de op hem rustende wettelijke verplichtingen en de lidstaat dus (mogelijk) tal van fundamentele grondrechten schendt. Ik verwijs naar de conclusie van mw. mr. Tamara Capeta in de zaak van 5 juni 2025, EU:C:2025:408. Ik denk dat ook voor lidstaat Nederland geldt dat de fundamentele waarden van artikel 2 VEU met voeten en massaal wordt getreden. Je kunt hier 'op een verdenking' zomaar van de weg getrokken worden, je wordt opgesloten in de isoleercel zonder veroordeling (recht op vrijheid), je bezittingen worden sans gene afgenomen door de overheid zonder dat vast is komen staan in een procedure dat die ontnomen kunnen worden (artikel 48 Handvest), de vrijheid van meningsuiting (artikel 11 Handvest), het recht op enig daadwerkelijk, effectief en eerlijk proces is in lidstaat Nederland a priori uitgesloten nu de Hoge Raad uitlegging geeft over de draagwijdte en de betekenis van het recht van de Unie, met misbruik van recht en misbruik van bevoegdheid, het Hof zijn fundamentele taak onthoudend door de misstanden buiten het zicht van het Hof te houden zoals de voorrang van de nationale bepaling artikel 81, lid 1 RO op artikel 267 VWEU, waarvan het Hof de rechtmatige uitlegging 37 jaar is onthouden, etc. etc. etc.. Het loopt over van de schending van de meest fundamentele beginselen in lidstaat Nederland en in dat licht bezien geldt de conclusie van mw. Capeta in de zaak van Hongarije in mijn beleving zeer zeker ook voor lidstaat Nederland, met de opmerking dat het niet is uitgesloten dat de (daadwerkelijke) schendingen in lidstaat Nederland mogelijk nog (heel) veel erger zijn dan in Hongarije, Roemenië, Bulgarije en Polen bij elkaar, maar ze worden 'angstvallig binnenskamers' gehouden. Remling wordt normaliter weer een volgende component van de ergst denkbare schendingen van de meest fundamentele rechtsstaatbeginselen van de Unie door lidstaat Nederland. Feit in die zaak is dat de hoogste nationale rechter de meest fundamentele rechtsstaatbeginselen grootschalig en zeer langdurig heeft geschonden en dat alleen kon continueren door de meest fundamentele rechtsstaatbeginselen grootschalig en categorisch te schenden tot op het bot, door uitlegging te geven over de draagwijdte en de betekenis van het recht van de Unie.

Reactie: 139

Antwoord op vraag 1

Ja, substantieel te hoog. Miz mag risicoopslag lager zijn dan 2,5%. Ontvanger heeft voldoende effectieve middelen voor incasso.

Antwoord op vraag 2

Onbekend

Antwoord op vraag 3

Onbekend

Reactie: 140

Antwoord op vraag 1

Edelhoogachtbare heer/vrouwe, Een meervoudige kamer van de rechtbank Noord-Nederland heeft eind 2024 geoordeeld dat art. 1 onderdeel b Besluit belasting- en invorderingsrente onverbindend moet worden verklaard (1). De Staatssecretaris van Financiën heeft daarna bezwaren, waarin min of meer een beroep is gedaan op de in deze uitspraak gebruikte argumenten, als massaal bezwaar ex art. 25c AWR aangewezen die specifieke rechtsvragen bevatten (2). De Hoge Raad heeft bij bericht van 23 mei 2025 op de eigen website derden binnen het kader van de amicus curiae-procedure ex art. 8.12b Awb gevraagd desgewenst te reageren op de drie door de staatssecretaris in zijn besluit van 16 april 2025 geformuleerde rechtsvragen. Dit is bij ons weten de eerste fiscale amicus curiae-procedure. Wij menen dat de keuze van de Hoge Raad om de amicus curiae-procedure (voor het eerst) toe te passen in een fiscale zaak waarbij de toepassing van algemene rechtsbeginselen, waaronder het evenredigheidsbeginsel, een centrale rol speelt, nader onderstreept dat ook bij de heffing en invordering van rijksbelastingen (alsmede aanverwante regelingen) de transitie naar een responsieve rechtstaat meer vorm begint te krijgen (3). Wij willen, onder dankzegging aan de Hoge Raad voor de geboden mogelijkheid, graag een bijdrage leveren aan deze amicus curiae-procedure. Wij menen dat de rechtbank in deze zaak, die zonder twijfel ‘een breder levende rechtsvraag’ betreft (4) ter voorkoming van ‘een veelvoud van vergelijkbare procedures’ (5), prejudiciële vragen ex art. 27ga AWR aan de Hoge Raad had moeten stellen (6), alvorens tot een oordeel te komen. Wij zullen hierna niet (zozeer) ingaan op de door de Hoge Raad voorgelegde specifieke vragen. Wel menen wij dat deze zaak voor de Hoge Raad aanleiding kan zijn nadrukkelijker kaders te geven voor de evenredigheidstoetsing in fiscalibus. Andere hoogste algemene bestuursrechters hebben recent meerdere uitspraken hierover gedaan die richting en invulling geven aan deze toetsing (7). Het heeft voor de fiscale praktijk toegevoegde waarde als ook de Hoge Raad zich hierover uitlaat. Hierna zullen wij aangeven hoe wij tegen dit vraagstuk aankijken. De onderhavige (amicus curiae-)procedure lijkt zich te concentreren op het toetsen van het Besluit belasting- en invorderingsrente (Besluit), meer specifiek het toetsen aan algemene rechtsbeginselen van art. 1 onderdeel b van dit Besluit. Op grond van deze bepaling gold per 2022 dat het belastingpercentage voor de vennootschapsbelasting, de solidariteitsbijdrage en de bronbelasting ten minste 8% bedroeg. Voornoemd Besluit is een algemeen verbindend voorschrift, niet zijnde een wet in formele zin (voorschrift). Daar waar art. 120 Gw. toetsing van de wettelijke regel zelf (exceptieve toetsing) verbiedt, alsmede de toetsing van belastingrentebesikking (rechtstreekse toetsing) aan onder andere algemene rechtsbeginselen (waaronder het evenredigheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel) alleen bij door de wetgever bijzondere niet-verdisconteerde omstandigheden mogelijk maakt, geldt deze ‘blokkade’ niet bij dergelijke voorschriften. Het voorgaande wil niet

zeggen dat ook bij voorschriften de werking van de trias politica niet aanwezig is. - Toetsing van een wet in formele zin of een voorschrift Sinds 1 oktober 2020 wordt op grond van art. 30hb AWR het percentage van de belastingrente bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld. Deze wettelijke grondslag biedt ook de mogelijkheid om het percentage van de belastingrente voor verschillende belastingen verschillend vast te stellen. Sinds 1 januari 2025 is aan deze wettelijke grondslag toegevoegd dat ook voor in rekening te brengen en te vergoeden rente een verschillend percentage van belastingrente kan worden vastgesteld. Het belastingrentepercentage voor de vennootschapsbelasting is per 1 oktober 2020 opgenomen in het Besluit. De aanleiding voor de wijziging per 1 oktober 2020 van art. 30hb AWR waren de ontwikkelingen als gevolg van de coronavirus disease 2019-crisis (COVID-19-crisis). Ter verzachting van de financiële gevolgen van deze crisis is toen onder andere het belastingrentepercentage verlaagd. Op enig moment tot op 0,01%. De wettelijke grondslag om het belastingrentepercentage vast te stellen via het Besluit vindt derhalve zijn oorsprong in de wens van de wetgever om ten aanzien van de gevolgen van een crisis noodzakelijke en passende (fiscale) vervolgmataregelen flexibel te kunnen treffen. Het uitgangspunt van de wetgever daarbij was dat de voorheen geldende percentages van de wetgever in formele zin van 4% en 8% zouden worden hersteld, hetgeen ook is gebeurd (8). Voorts worden eventuele toekomstige wijzigingen van het Besluit aan de Kamer voorgelegd (9). Hoewel het op het eerste oog duidelijk is dat het onderwerp van de rechtsstrijd in de onderhavige procedure is opgenomen in een voorschrift, bepleiten wij dat de Hoge Raad expliciet ingaat op de rechtsvraag welke toetsingskaders in deze zaak van toepassing zijn. Het toetsingskader bij algemene rechtsbeginselen dat past bij een voorschrift of bij een wet in formele zin. Wij menen namelijk dat de wettekst van art. 30hb AWR, alsmede de achtergrond voor de wijzigingen van dit wetsartikel per 1 oktober 2020, aanleiding tot deze vraag geven. Wij menen dat de achtergrond van de hiervoor aangehaalde totstandkoming van art. 30hb AWR en het Besluit tot de rechtsvraag leidt of het toetsen van het belastingrentepercentage van 8% voor de vennootschapsbelasting aan het evenredigheidsbeginsel de facto leidt tot het toetsen van door de wetgever in formele zin verdisconteerde omstandigheden. Dit omdat, onzes inziens, het belastingrentepercentage van 8% voor de vennootschapsbelasting een materiële continuering is van een eerder gemaakte keuze van de wetgever in formele zin, inclusief de gemotiveerde belangenafweging die daarbij door de wetgever in formele zin was gemaakt. Voor zover door de Hoge Raad wordt getoetst aan het gelijkheidsbeginsel (van art. 1 Gw.) wijzen wij erop dat niet alleen het Besluit een onderscheid maakt tussen verschillende rijksbelastingen voor wat betreft het van toepassing zijnde belastingrentepercentage, maar (de mogelijkheid tot het maken van dit onderscheid) door de wetgever ook in art. 30hb AWR is neergelegd. De wet maakt dit onderscheid direct. Dit kan met zich brengen dat art. 120 Gw. van invloed is op het toepasselijk toetsingskader (10) - Aansluiting bij nadere kaders inzake het toetsen van

voorschriften aan algemene rechtsbeginselen Grote kamers van de andere bestuursrechters hebben in verschillende uitspraken de kaders voor het zogenoemde exceptief en rechtstreeks toetsen van (besluiten op grond van) voorschriften nader uiteengezet (11). Wij menen dat deze kaders van de andere bestuursrechters reeds nu invloed hebben op het fiscale bestuursrecht. Bij ons weten heeft de Hoge Raad zich nog niet expliciet uitgelaten en/of aangesloten bij deze kaders. Wij menen dat het vanuit rechtseenheid, rechtsgelijkheid en rechtszekerheid van belang is dat de Hoge Raad de gelegenheid aangrijpt om dit nu te doen en hieromtrent een algemeen rechtsoordeel te geven. - Het belastingrentepercentage is een politiek-bestuurlijke afweging Zoals hiervoor aangegeven willen wij niet zozeer ingaan op de zaak zelf. Toch merken wij op dat als wij de uitspraak langs de meetlat van andere hoogste bestuursrechter leggen, de vraag opkomt of het oordeel van de rechtbank passend is. Allereerst valt in de uitspraak op dat over de feiten en omstandigheden waarin belanghebbende zich bevindt louter is opgemerkt dat de voorlopige aanslag en de aangifte vennootschapsbelasting van belanghebbende over het boekjaar 2021 naar een vastgesteld belastbaar bedrag van € 4.034.204 is vastgesteld, resp. gedaan. Uiteraard is het een vraag of het belastbaar bedrag van € 4.034.204, aanleiding geeft tot de conclusie dat € 90.969 aan belastingrente, in plaats van het door de rechtbank vastgestelde bedrag van € 45.485, in de gegeven omstandigheden onredelijk bezwarend is, en daarmee het bestreden besluit onevenwichtig is (12). Maar het zij nogmaals benadrukt dat wij menen dat in beginsel een bredere toetsing van alle feiten en omstandigheden waarin belanghebbende verkeerde aan de orde zou moeten zijn en niet slechts de vraag of het belastingrentepercentage op zichzelf dient te worden getoetst aan het evenredigheidsbeginsel. Wij vragen ons daarnaast af of de overweging van de rechtbank dat art. 1 onderdeel b Besluit belasting- en invorderingsrente onverbindend “moet worden verklaard”, niet ‘in wezen een politiek-bestuurlijk getint oordeel’ is, dat bij voorkeur allereerst aan de wetgever is, c.q. de rechter bij de toetsing daarvan ‘een (zeer) terughoudende benadering’ past (13). Dit nog afgezien van de mogelijkheid voor een belanghebbende om binnen een half jaar na het ontstaan van de belastingschuld aangifte te doen, waardoor, als de aanslag overeenkomstig de aangifte wordt vastgesteld, geen belastingrente wordt berekend (art. 30fe lid 4 AWR, en overigens kan een (tijds) voorlopige aanslag de belastingrente matigen of voorkomen). Gesteld zou kunnen worden dat bij een exceptieve toetsing (op regelniveau) de gehele systematiek van de belastingrenteregeling in ogenschouw dient te worden genomen (omdat niet alleen het belastingrentepercentage van invloed is op het verschuldigde bedrag), hetgeen gezien de totstandkomingsgeschiedenis kan betekenen dat art. 120 Gw. in de wegstaat aan een evenredigheidstoets. mr. J.D. Baron (wetgevingsjurist bij het Ministerie van Financiën (bijdrage op persoonlijke titel), en buitenpromovendus aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG)). Prof. dr. E. Poelmann (werkzaam bij het Ministerie van Financiën (bijdrage op persoonlijke titel), en hoogleraar Algemeen

Belastingrecht/fiscale rechtsbescherming aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG)).
Noten 1) Rb. Noord-Nederland 7 november 2024, nr. 23/5244, ECLI:NL:RBNNE:2024:4361. 2) Besluit van 16 april 2025, nr. 2025-96279, Stcrt. 2025, 15207. 3) J.D. Baron en E. Poelmann, 'De responsieve rechtsstaat geconcretiseerd in procedeergedrag van de overheid', TFB 2025/8. 4) Kamertukken II 20215/16, 34 305, p. 6 en 7. 5) Kamerstukken II 20215/16, 34 305, p. 52. 6) Zie CRvB 18 april 2024, nr. 22/967, ECLI:NL:CRVB:2024:748 en vgl. HR 25 oktober 2024, nr. 23/04840, ECLI:NL:HR:2024:1535. 7) Waaronder ABRvS 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285; ABRvS 1 maart 2023, ECLI:NL:RVS:2023:772; CBb 26 maart 2024, ECLI:NL:CBB:2024:190; en CRvB 15 mei 2025, ECLI:NL:CRVB:2025:700. 8) Kamerstukken II 2019/20, 35 457, nr. 3, p. 7. 9) Kamerstukken II 2019/20, 35 457, nr. 7, p. 15. 10) HR 18 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:917. 11) CBb 26 maart 2024, ECLI:NL:CBB:2024:190; CRvB 18 april 2024, ECLI:NL:CRVB:2024:748; CBb 24 december 2024, ECLI:NL:CBB:2024:927; en CRvB 15 mei 2025, ECLI:NL:CRVB:2025:700. 12) CBb 26 maart 2024, nrs. 22/201 en 22/1594, ECLI:NL:CBB:2024:190. 13) CRvB 18 april 2024, nr. 22/967, ECLI:NL:CRVB:2024:748.

Antwoord op vraag 2

Wij verwijzen naar hetgeen wij hiervoor hebben opgemerkt.

Antwoord op vraag 3

Wij verwijzen naar hetgeen wij hiervoor hebben opgemerkt.

Reactie: 141

Antwoord op vraag 1

Zie uiteenzetting bij vraag 3.

Antwoord op vraag 2

Zie uiteenzetting bij vraag 3.

Antwoord op vraag 3

De wet op de vennootschapsbelasting bestaat voor een deel uit louter Nederlands recht, als wel deels uit een omzetting van het Europees recht in het Nederlands recht. “Hoewel de directe belastingen binnen de bevoegdheid vallen van de individuele lidstaten (vgl. art. 114, lid 2, VWEU), wordt die soevereiniteit begrensd door het Europese recht, meer specifiek het primaire EU-recht (zoals de verkeersvrijheden) en het secundair EU-recht...” (zie Splitsing in de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 Fiscale Monografie 171 Par. 5.3.4.2, mr. dr. G.C. van der Burgt.) De commissie Scheltema concludeert dat het belang van het Europese recht is toegenomen en is van mening dat dit zo uniform mogelijk in het Nederlandse recht moet worden toegepast (Rapport Commissie Scheltema 2016, p. 12.). De kern van de (huidige) belastingrenteregeling is dat de inspecteur belastingrente in rekening brengt als een te betalen bedrag aan belasting door belastingplichtige te lang duurt. Aan de andere kant wordt door de Belastingdienst rente vergoed als de inspecteur er te lang over doet een uit te betalen bedrag vast te stellen en dit bedrag overeenkomt met de door belastingplichtige gedane aangifte of verzoek. De Hoge Raad heeft voor de BPM eerder antwoord gegeven op prejudiciële vragen van de rechtbank. De Hoge Raad heeft in dat arrest overwogen (r.o. 5.11).” In het geval van een teruggaaf van in strijd met het Unierecht geheven bpm voldoet een rentevergoeding op basis van artikel 30ha AWR wat betreft de in artikel 30hb AWR (tekst tot 1 juni 2020) neergelegde rentevoet en de methode van enkelvoudige berekening aan de eisen die uit het doeltreffendheidsbeginsel voortvloeien, mits het daaruit voortvloeiende bedrag aan rentevergoeding ten minste gelijk is aan de rentevergoeding over dat tijdvak die op gelijke wijze (dat wil zeggen enkelvoudig en met inachtneming van artikel 31 van de Uitvoeringsregeling AWR) is berekend op basis van het percentage van de bancaire rente op consumptief krediet en overige leningen aan huishoudens zoals dat gold aan het begin van de maand waarin de belasting in strijd met het Unierecht is betaald (HR 28-01-2022, ECLI:NL:HR:2022:89, zie ook ECLI:NL:HR:2023:132 BNB 2023/53). Voorgaande systematiek zou naar mijn mening ook moeten gelden voor de omzetbelasting – een omzetting van de BTW-richtlijn – en naar mijn mening ook voor zover sprake is van een omzetting van een richtlijn in (een of meer wetsartikelen) de vennootschapsbelasting. Gezien de toenemende invloed van het Europese recht op het Nederlandse recht en het feit dat het onderscheid tussen het Nederlandse recht en het Europese recht soms erg complex is, ben ik er voorstander van dat er één belastingrentepercentage geldt.

Alhoewel de HR antwoord heeft gegeven op wat nu een correcte te vergoeden belastingrente zou zijn, ben ik van mening dat gezien het neutrale karakter van de belastingrenteregeling het uitgangspunt bij de BPM ook bij een te betalen belastingrente voor de vennootschapsbelasting moet worden gebruikt. Wat de uitvoerbaarheid van de renteregeling betreft het volgende. De vennootschapsbelasting (en de omzetbelasting) is een tijdvakbelasting. Het rentepercentage van DNB zal in voorkomende gevallen tijdens dit tijdvak fluctueren. Voor de uitvoerbaarheid van de belastingrenteregeling zou kunnen worden aangesloten bij het rentetarief zoals dat bijvoorbeeld aan het einde van tijdvak gold, dus bijvoorbeeld op 31 december 2024 als het gaat over belastingjaar 2024 voor de vennootschapsbelasting. Voor de omzetbelasting bestaat een naheffing over 2024 vaak uit vier kwartalen; in dat geval kan worden aangesloten bij de laatste dag van het naheffingstijdvak, dus 31 december 2024 indien de inspecteur de naheffing in één naheffingsaanslag formaliseert.

Reactie: 142

Antwoord op vraag 1

Ja, in strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De belastingdienst heeft als voornaamste taak het heffen en innen van belastingen, maar inmiddels lijkt er ook een winstoogmerk met de heffing van belastingrente, want het berekende rentepercentage ligt de afgelopen jaren veel hoger dan de markt(rente): in 2024 schommelde de 10-jaars staatsrente rond 2,7%!

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 143

Antwoord op vraag 1

Het huidige belastingrentepercentage voor de vennootschapsbelasting is naar mijn oordeel in strijd met hogere regelgeving en met meerdere algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Evenredigheidsbeginsel (artikel 3:4 lid 2 Awb) De belastingrente is bedoeld als compenserende vergoeding voor het gemis aan tijdige betaling door de Belastingdienst. Echter, een rente van 8% staat in geen verhouding tot het werkelijk geleden nadeel door de Staat, noch tot de gebruikelijke marktrente of gemiddelde beleggingsrendementen. Recente cijfers van het CBS, DNB en marktanalisten tonen aan dat de feitelijke rendementen op vastgoed, bedrijfsleningen en staatsobligaties over de periode 2020–2024 structureel onder de 8% liggen. De koppeling aan de wettelijke handelsrente ex artikel 6:119a BW is daardoor niet representatief voor de economische werkelijkheid. In de context van eenzijdige vaststelling zonder tegenbewijsrecht is dit percentage disproportioneel zwaar. De wetgever dient realistische economische maatstaven te hanteren. De belastingrente heeft een compenserend karakter, geen bestraffend. Ook dient de belastingrente niet als extra inkomen voor de overheid ingezet te worden en moet dus marktconform zijn. Ook is de koppeling aan de handelsrente niet passend voor publiekrechtelijke verhoudingen. De koppeling van belastingrente aan de handelsrente impliceert een rente gebaseerd op commerciële transacties met betalingsrisico's en onderhandelingsruimte, terwijl de belastingplichtige zich in een machtsongelijke verhouding bevindt t.o.v. de overheid, die zekerheid heeft via invorderingsmaatregelen. Het evenredigheidsbeginsel vereist een fair balance tussen het doel van de regeling (vergoeding voor uitgestelde betaling) en de financiële last voor belastingplichtigen. Deze balans ontbreekt. Een forfaitaire regeling mag niet leiden tot onevenredige gevolgen in individuele gevallen. Bij duidelijke onredelijkheid kunnen de forfaitaire regelingen buiten toepassing worden gelaten. Gelijkheidsbeginsel (artikel 1 Grondwet, artikel 14 EVRM) De rente werkt zonder onderscheid tussen: • Belastingplichtigen die zelf te laat zijn; • Belastingplichtigen bij wie de Belastingdienst vertraagt; • Grote of kleine vennootschappen; • Ondernemers met of zonder winstoogmerk. Ook wordt er geen onderscheid gemaakt tussen goedwillende belastingplichtigen die zorgvuldig aangifte doen, en kwaadwillende belastingplichtigen die bewust geen aangifte indienen of informatie achterhouden. Er vindt dus geen inhoudelijke toetsing plaats op de oorzaak van de te late belastingheffing of teruggaaf. Dat leidt tot schending van het gelijkheidsbeginsel. Fiscale regelingen moeten differentiëren wanneer sprake is van relevante verschillen. De wetgever is gehouden gelijke gevallen gelijk en ongelijke gevallen ongelijk te behandelen. De toepassing van één niet economisch realistisch vast rentepercentage voor alle vennootschappen, ongeacht omstandigheden of gedrag, kan leiden tot ongerechtvaardigde gelijke behandeling van ongelijke gevallen. Zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb) De eenzijdige vaststelling van de belastingrente vindt plaats zonder structurele evaluatie of

periodieke herijking van de economische onderbouwing. Daarmee ontbreekt de beleidsmatige zorgvuldigheid die op grond van artikel 3:2 Awb is vereist bij het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften. De belastingrente wordt automatisch berekend aan de hand van een forfaitair vast percentage, zonder toetsing aan de individuele gevallen. Dit is problematisch wanneer de vertraging niet aan belastingplichtige te wijten is, de rente disproportioneel uitpakt en/of de belastingplichtige geen mogelijkheid heeft tot correctie of bezwaar tegen het percentage zelf. Een regeling of besluit dat zonder individuele afweging wordt toegepast, terwijl de gevolgen ingrijpend zijn, kan in strijd komen met het zorgvuldigheidsbeginsel. De belastingrente is primair bedoeld als prikkel tot tijdige betaling en niet uitsluitend als compensatie (o.a. uit de parlementaire behandeling, Kamerstukken II 2011/12, 33 003, nr. 3). Deze vermenging van doeleinden vraagt juist om zorgvuldige afweging, die thans ontbreekt. Motiveringsbeginsel (artikel 3:46 Awb) De keuze voor een rente van 8% is onvoldoende gemotiveerd in het licht van het huidige economische klimaat. De koppeling aan de handelsrente uit het privaatrecht is in het algemeen bestuursrecht niet zonder meer passend, zeker gezien het ontbreken van onderhandelings- of betalingsrisico's jegens de Belastingdienst. Volgens vaste jurisprudentie dient de motivering van een regeling niet alleen formele consistentie te bezitten, maar ook inhoudelijk rationeel en proportioneel te zijn. In dit geval ontbreekt een actuele economische onderbouwing die het gekozen percentage rechtvaardigt. Conclusie De huidige belastingrente van 8% bij de vennootschapsbelasting is op regelniveau in strijd met meerdere fundamentele rechtsbeginselen: • Het evenredigheidsbeginsel wegens disproportionaliteit, • Het gelijkheidsbeginsel wegens gebrek aan differentiatie, • Het zorgvuldigheidsbeginsel wegens gebrekkige beleidsmatige afweging, • En het motiveringsbeginsel wegens onvoldoende actuele onderbouwing.

Antwoord op vraag 2

Het huidige belastingrentepercentage van 8% voor de vennootschapsbelasting, zoals geregeld in artikel 30hb AWR in combinatie met artikel 2 van het Besluit belasting- en invorderingsrente 2009, levert naar mijn oordeel strijd op met supranationale regelgeving, in het bijzonder met: • het eigendomsrecht ex artikel 1 Eerste Protocol (EP) bij het EVRM; • het discriminatieverbod ex artikel 14 EVRM; en • het gelijkheidsbeginsel ex artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR). Deze strijdigheid uit zich met name in de onevenwichtige en arbitraire lastenverdeling, het ontbreken van een evenredigheidstoets, en het generieke karakter van de regeling zonder tegenbewijsrecht. Strijd met artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM (eigendomsrecht) Artikel 1 EP EVRM beschermt het recht op het ongestoord genot van eigendom, waaronder ook het vermogen en het inkomen van rechtspersonen vallen. Belastingen zijn in beginsel toegestaan, maar moeten "in accordance with the law", een legitiem doel dienen en een "fair balance" bewaren. Aangezien de belastingrente zonder toets op nalatigheid, duur of redelijkheid wordt toegepast, schendt

de regeling de vereiste fair balance. Het forfaitaire rentepercentage van 8% vormt een zware, automatische financiële last die doorwerkt op liquide middelen en investeringsruimte. Dit kan een “individual and excessive burden” opleveren (zie EHRM 21 februari 1986, James e.a./VK, r.o. 50). De forfaitaire toepassing van een rentepercentage van 8%, zonder ruimte voor individuele tegenbewijs of matiging, leidt tot een excessieve last die buitenproportioneel kan zijn, zeker bij langdurige bezwaar- of correctieprocedures waarbij geen schuld of nalatigheid aan de belastingplichtige is toe te rekenen. In EHRM 21 februari 1986, James e.a./VK, werd onderstreept dat een maatregel die eigendom aantast, redelijkerwijs voorzienbaar en proportioneel moet zijn. De belastingrente van 8% voldoet daar niet aan; zij is gebaseerd op de handelsrente uit het civiele recht, zonder realiteitscheck binnen de context van het publiekrecht. Een forfaitair belastingrentepercentage van 8%, dat hoger is dan reële rendementen en geen ruimte biedt voor individuele toetsing of compensatie, is in strijd met het eigendomsrecht onder art. 1 EP EVRM. Strijd met artikel 14 EVRM en artikel 26 IVBPR (non-discriminatie) Artikel 14 EVRM verbiedt discriminatie bij de toepassing van andere verdragsrechten — in dit geval het eigendomsrecht — op gronden als status, vermogen of economische positie. Artikel 26 IVBPR bevat een zelfstandige gelijkheidsnorm en is breder geformuleerd. De regeling maakt geen onderscheid tussen verschillende categorieën belastingplichtigen, zoals: • ondernemers die zorgvuldig en tijdig aangifte doen maar door administratieve complexiteit een navordering ontvangen; • ondernemers die verwijtbaar geen aangifte doen of informatie achterhouden; • bedrijven met langdurige bezwaarfases buiten hun schuld om (bijvoorbeeld wegens interne werkachterstanden bij de Belastingdienst); • én bedrijven met grote buffers en lage financieringskosten. Door gelijke rente op te leggen aan volstrekt verschillende gevallen, ontstaat een vorm van indirecte discriminatie op basis van gedrag, omvang of complexiteit van de onderneming. In EHRM 22 juni 1989, Darby/Zweden werd geoordeeld dat fiscale regelingen relevante verschillen moeten erkennen en daarop redelijkerwijs gedifferentieerd moeten worden. Daarvan is hier geen sprake: de rente wordt mechanisch toegepast, zonder rechtvaardiging of nuancering. Conclusie De belastingrente van 8% vormt naar mijn oordeel een schending van supranationaal recht, met name: • het eigendomsrecht onder artikel 1 EP EVRM, wegens het ontbreken van proportionaliteit en tegenbewijs; • het discriminatieverbod onder artikel 14 EVRM en artikel 26 IVBPR, wegens gelijke behandeling van wezenlijk verschillende gevallen; en • de beginselen van voorzienbaarheid en rechtszekerheid die uit deze bepalingen voortvloeien. De regeling faalt in het waarborgen van een evenwichtige lastenverdeling en dient, in haar huidige vorm, niet zonder toetsing te worden toegepast.

Antwoord op vraag 3

Het systeem van belastingrente zoals dat volgt uit artikel 30hb AWR en het Besluit belasting- en invorderingsrente, waarbij een vast percentage van 8% voor de vennootschapsbelasting geldt, roept ook vragen op over de verenigbaarheid met andere

supranationale waarborgen van fundamentele rechtsbescherming. Hieronder bespreek ik de drie afzonderlijke beginselen: het recht op een eerlijk proces, het legaliteitsbeginsel (in samenhang met evenredigheid), en het ne bis in idem-beginsel. Artikel 6 EVRM – Recht op een eerlijk proces Hoewel artikel 6 EVRM in beginsel niet van toepassing is op belastingheffing als zodanig, kan dit artikel wél relevant worden wanneer sprake is van punitieve elementen in het belastingrecht. De sancties met een bestraffend karakter kunnen onder artikel 6 EVRM vallen, ook indien zij formeel fiscaalrechtelijk van aard zijn. De belastingrente van 8% zou onder omstandigheden een dergelijk punitief karakter kunnen krijgen, met name: • wanneer het rentepercentage substantieel afwijkt van reële financierings- of markttrentes; • wanneer het belastingplichtigen langdurig en zonder eigen schuld wordt opgelegd; • en wanneer geen mogelijkheid bestaat tot individuele rechtvaardiging of matiging. In zulke gevallen kan de belastingrente een “penalty in disguise” zijn, wat inhoudt dat artikel 6 EVRM toch van toepassing is. Dat brengt procedurele waarborgen met zich mee, zoals: • het recht op individuele beoordeling van schuld of verwijtbaarheid; • het recht op toegang tot een onafhankelijke rechter die de evenredigheid en rechtvaardigheid van de rente beoordeelt. De forfaitaire toepassing van 8% zonder correctiemogelijkheden kan deze waarborgen onder druk zetten, en daarmee indirect strijd opleveren met artikel 6 EVRM. Artikel 7 EVRM en artikel 49 Handvest EU – Legaliteitsbeginsel en evenredigheid Beide bepalingen verankeren het nulla poena-beginsel: geen straf zonder voorafgaande wettelijke basis. Artikel 49 lid 3 van het Handvest voegt daar uitdrukkelijk het evenredigheidsbeginsel aan toe: “De zwaarte van de straf mag niet onevenredig zijn in verhouding tot het strafbare feit.” Hoewel belastingrente formeel geen straf is, erkent het Hof van Justitie van de EU dat maatregelen met bestraffende werking wel degelijk onder het bereik van artikel 49 kunnen vallen (zie HvJ EU 5 juni 2012, C-489/10, Lukasz Marcin Bonda). In combinatie met artikel 7 EVRM betekent dit dat de ernst van de maatregel evenredig moet zijn aan de normschending, en voldoende voorspelbaar en transparant moet zijn. De belastingrente van 8% wordt: • niet gedifferentieerd naar verwijtbaarheid of omstandigheden; • niet herzien naar actuele marktomstandigheden; • en niet voorzien van toetsingsruimte voor de rechter. Daardoor ontstaat het risico dat de maatregel effectief de aard en ernst van een sanctie aanneemt, terwijl deze zonder inhoudelijke toetsing wordt toegepast. In dat licht kan dit stelsel botsen met artikel 49 lid 3 Handvest, en daarmee ook met artikel 7 EVRM. Artikel 50 Handvest en artikel 4 Zevende Protocol EVRM – Ne bis in idem-beginsel Het ne bis in idem-beginsel verbiedt dat iemand tweemaal wordt gestraft voor hetzelfde feit. Hoewel belastingrente op zichzelf géén straf is, kunnen cumulaties optreden met: • vergrijpboeten (ex art. 67d AWR); en • de belastingrente op exact dezelfde onderliggende fout of nalatigheid. Cumulatie van fiscale en strafrechtelijke sancties kunnen aan het ne bis in idem-beginsel worden getoetst, mits: • sprake is van een dubbele bestraffing op grond van hetzelfde feitencomplex; en • ten aanzien van dezelfde rechtsnorm. In situaties waarin zowel een

boete als rente van 8% wordt opgelegd voor eenzelfde correctie, zonder toets op verwijtbaarheid of cumulatie, bestaat het risico van dubbele bestraffing die het ne bis in idem-beginsel kan schenden. Daarbij geldt dat in gevallen waarin de belastingrente qua hoogte en toepassing de aard van een sanctie aanneemt, deze maatregel niet meer als zuiver compenserend kan worden beschouwd, waardoor toetsing aan artikel 50 Handvest en artikel 4 Zevende Protocol gerechtvaardigd is. Conclusie Hoewel belastingrente in de kern een compensatoire maatregel is, kan de toepassing van een forfaitair en niet-rechtvaardigbaar percentage van 8% onder omstandigheden een punitief of bestraffend karakter krijgen. Daarmee ontstaat mogelijk strijd met: • het recht op een eerlijk proces (art. 6 EVRM), wegens ontbreken van individueel hoor en wederhoor; • het legaliteits- en evenredigheidsbeginsel (art. 7 EVRM / art. 49 Handvest), wegens disproportionaliteit en gebrek aan toetsingsruimte; • het ne bis in idem-beginsel (art. 50 Handvest / art. 4 Zevende Protocol), bij cumulatie met vergrijpboeten zonder onderscheid. Deze strijdigheid ontstaat met name doordat het systeem geen ruimte biedt voor individuele correctie of rechterlijke matiging, hetgeen bij een als sanctie werkende rente fundamenteel onverenigbaar is met de supranationale mensenrechtenstandaarden. Conclusie geheel De belastingrente van 8% is economisch niet onderbouwd, juridisch niet evenwichtig en maatschappelijk oneerlijk. Zij gaat uit van een fictief rendement dat zelden voorkomt in de reële economie. De regeling mist daarmee zowel een economische als juridische rechtvaardiging, en zou moeten worden aangepast op basis van actuele marktomstandigheden, in lijn met het beginsel van evenredigheid en bescherming van eigendom.

Reactie: 144

Antwoord op vraag 1

het percentage belastingrente voor de vennootschapsbelasting loopt uit de pas in vergelijking met rentes die gebruikelijk zijn. In die zin (vind ik) ze in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. in de praktijk kom ik rente percentages tegen tussen 3 en 6%, en daar werk ik zelf ook mee.

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 145

Antwoord op vraag 1

Ik ben geen jurist, maar ondernemer. Wat ik gek vind is, dat als ik VPB vooraf betaal over het aankomend jaar, ik vroeger een korting kreeg. Die korting is nagenoeg teruggezet naar 0, maar de rente is flink hoger. Dat strookt niet met elkaar? Als ik vooruit betaal, zou ik dan ook meer voordeel verwachten? Mogelijk dat dit mee kan wegen? Als ik terug kijk naar 2016, kreeg ik bij ineens betalen, vooraf (rond februari) een korting van ongeveer 1,68%. Dit jaar en in 2024 en 2023 was er geen voordeel meer (0%), in 2022 was het voordeel nihil, voor zover ik zie het laatste jaar dat dit er was. Wat ik zelf lastig vind is: je krijgt aan het begin van het jaar een aanslag met een inschatting. Die inschatting is bijv. bij mij heel moeilijk, omdat ik een groot deel in aandelen heb. +10% maakt een fors verschil ten opzichte van -10%. Ik heb dus jaren waarin ik moet bijbetalen en jaren waarin ik geld terug krijg. Als ik geld terug krijg, ontvang ik ook geen rente. Maar ik ben mijn geld dan wel een tijd kwijt geweest, terwijl ik ergens anders (bijv. een spaarrekening, ook al is het zakelijk) minimaal 1% had gehad (op dit moment).

Antwoord op vraag 2

--

Antwoord op vraag 3

Antwoord op vraag 1

De Belastingdienst berekent belastingrente over een aanslag met een te betalen bedrag als de aanslag meer dan zes maanden na afloop van het (boek)jaar is gedagtekend. Dit geldt zowel voor voorlopige- als definitieve en navorderingsaanslagen. Dit moet belastingplichtigen stimuleren, naast duidelijk, stellig en zonder voorbehoud, ook tijdig aangifte te doen. Bij de totstandkoming van de belastingrenteregeling is aansluiting gezocht met de regeling verzuimrente van de Awb (MvT Belastingplan 2012). De belastingrenteregeling is een verzuimrenteregeling; een bestuursorgaan brengt rente in rekening als de burger niet op tijd aan zijn betalingsverplichting jegens het bestuursorgaan voldoet. We citeren uit de parlementaire behandeling: “Kort en goed komt de nieuwe regeling erop neer dat de inspecteur belastingrente in rekening brengt als het opleggen van een belastingaanslag met een door de belanghebbende te betalen bedrag door toedoen van die belanghebbende te lang op zich laat wachten.” ‘Verzuim’

De term verzuim heeft een specifieke betekenis vanuit art 6:81BW en beoogt een compensatie te bieden als verplichtingen niet correct worden nagekomen. Het gaat bij belastingrente om te laat betalen doordat belastingplichtige heeft verzuimd tijdig een juist bedrag aan te geven. Derhalve gaat het om de periode voordat de belastingschuld geformaliseerd is in een aanslag. Onbewust en ongewild kunnen belastingplichtigen ook ná het tijdig indienen van de aangifte worden geconfronteerd met belastingrente. Bijvoorbeeld als correcties worden opgelegd na beoordeling van een tijdig ingediende aangifte en/of een boekenonderzoek. Aanleiding daarvoor is zeer divers. We noemen zonder uitputtend te zijn en ter illustratie de volgende: • omissies, • standpunten die ten tijde van indienen van de aangifte pleitbaar waren, • correcties die voortkomen uit tijdelijke verschillen zoals verschil in inzicht over afschrijvingstermijnen of restwaardes, • correcties die om wat voor reden dan ook voortkomen uit een compromis, • et cetera. Kortom, de belastingplichtige heeft tijdig en duidelijk en stellig en zonder voorbehoud een aangifte ingediend, ‘naar eer en geweten’ en toch wordt er wat ‘gevonden’ en geformaliseerd bij een definitieve of navorderingsaanslag. Hierover wordt belastingrente berekend. Belastingplichtigen ervaren de regeling op dit punt als willekeurig en onevenredig; het verschuldigde belastingbedrag laat in dit soort gevallen niet (altijd) door toedoen van de belastingplichtige te lang op zich wachten. We geven daarnaast de volgende praktijkvoorbeelden: • Vanwege de aanslag- en navorderingstermijnen kan een correctie vele jaren na afloop van het indienen van de aangifte worden opgelegd. Het gehele tijdsverloop gelegen tussen indienen van een aangifte, de start van een (boeken)onderzoek en de vaststelling van de belastingaanslagen komt met de huidige belastingrenteregeling voor rekening en risico van de belastingplichtige, terwijl deze geen invloed heeft op de behandel- en doorlooptijd bij de belastingdienst en het aantal jaren dat in het onderzoek wordt betrokken. • Inspecteurs zijn in deze gevallen niet altijd bereid om dergelijke correcties in het meest recente aangiftejaar te verwerken om

belastingrente te voorkomen. De vraag die daarnaast leeft is of een verzuim waar de belastingrenteregeling bij aansluit rechtvaardigt dat de belastingdienst in geval van de vennootschapsbelasting gecompenseerd wordt met een rente van 8% en hoger. Daar waar zij bij andere heffingen genoeg neemt met 4%. Het evenredigheidsbeginsel vraagt dat een bestuursorgaan een redelijke afweging maakt tussen het nagestreefde doel en de nadelige gevolgen voor betrokkenen. Het niet tijdig aangifte doen tot een juist bedrag is één en hetzelfde verzuim en zou op een gelijke wijze gecompenseerd moeten worden. Compensatie renteschade De verzuimrenteregeling in de Awb is gebaseerd op en verwijst naar de regeling over de wettelijke rente in Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek. Daarin is bepaald dat het niet-voldoen van een vordering in geld leidt tot renteschade die gecompenseerd dient te worden. Deze verzuimrenteregelingen, waarbij de fiscale wetgever heeft willen aansluiten, veronderstellen dus het bestaan van een nog niet betaalde hoofdsom en te compenseren renteschade. In relatie tot het element van de te compenseren renteschade merken we het volgende op. De wetgever heeft in de parlementaire behandeling expliciet aangegeven dat – toen nog – heffingsrente een objectief genoten voordeel moet wegnemen. Deze economische benadering betekent dat de hoogte van de rente aan zou moeten sluiten bij de rente die de belastingplichtige in de voor hem of haar relevante markt zou hebben kunnen bedingen.

Belastingplichtigen vinden het onbegrijpelijk dat de belastingdienst compensatie vraagt in de vorm van een hele hoge rente, een veel hogere rente dan die zij zelf zouden kunnen hebben bedingen. In die zin staat ook het rentepercentage van 4 ter discussie. We geven u mee dat een belastingschuld niet vergelijkbaar is met handelstransacties in het commerciële verkeer waarbij een dergelijke hogere rente gebruikelijk is.

Belastingplichtigen maken de vergelijking met rente die ze verschuldigd zouden zijn bij een – kortlopende – lening / betalingsregeling die zij bij een (financiële) instelling kunnen krijgen. Het hanteren van een veel hogere rente dan gangbaar is bij onafhankelijke financieringspartijen leidt tot een gevoel van onrechtvaardigheid bij belastingplichtigen, strookt niet met de economische realiteit en kan het vertrouwen in de overheid ondermijnen. Voor belastingplichtigen is het bovendien onbegrijpelijk dat het tarief van belastingrente allereerst verschilt tussen de belastingmiddelen en daarnaast verschilt van het tarief aan invorderingsrente – waarbij geen onderscheid wordt gemaakt in belastingmiddelen. Het ligt in de rede om de regelingen op elkaar aan te laten sluiten. Uiteraard is er in de praktijk begrip voor het feit dat – plat gezegd – de belastingdienst niet wenst te fungeren als bank. Zou je als belastingplichtige echter een dergelijke kortlopende schuld financieren bij een bank, dan hanteren banken zakelijke tarieven die in de regel lager zijn dan 8% en veelal ook lager zijn dan 4%. Tegelijkertijd krijgen belastingplichtigen nauwelijks nog rente vergoed. Belastingplichtigen ervaren de regeling op dit punt als willekeurig en onevenredig. Boete? De belastingrenteregeling is een verzuimrenteregeling. Zowel de wetgever als uw Raad hebben bepaald dat de belastingrente een vergoeding vormt voor het economisch nadeel dat de staat leidt en

geen sanctie of boete is. Desondanks wordt belastingrente in de praktijk wel als zodanig ervaren. Om meerdere redenen: • Ook in gevallen waarin correcties worden opgelegd naar aanleiding van een tijdig ingediende aangifte en waarbij een (vergrijp)boete achterwege blijft omdat geen sprake is van opzet of grove schuld waardoor in eerste instantie te weinig belasting is aangegeven / geheven, wordt belastingrente berekend. • Afhankelijk van het tijdsverloop kan de effectieve belastingrente ten aanzien van de verschuldigde belastingheffing oplopen, soms wel tot ruim 15%. Zoals hiervoor aangegeven heeft de belastingplichtige het tijdsverloop niet altijd zelf in de hand. • Belastingplichtigen komen nauwelijks voor vergoeding van belastingrente in aanmerking. • Een rente die veel hoger is dan de 'marktrente' waar belastingplichtigen mee bekend zijn wordt als excessief beschouwd en vergeleken met een boete. Overig Het motiveringsbeginsel houdt o.a. in dat een besluit moet kunnen worden gedragen door de daaraan ten grondslag gelegde motivering. Dat de belastingrenteregeling ondertussen een belangrijk budgettair doelt dient blijkt uit de Kamerbrief van de Staatssecretaris van Financiën van 27 juni 2024 2024-0000364987, waarin hij vier beleidsopties uitwerkt. De motivering lijkt daarmee verschoven te zijn van een aansporing om tijdig aangifte te doen naar een budgettair motief.

Antwoord op vraag 2

Volgens vaste jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens moet een maatregel, zoals ook de belastingrentemaatregel, een 'fair balance' waarborgen tussen de eisen van het algemeen belang en de bescherming van de individuele fundamentele rechten, waaronder het in artikel 1 van het EP bij het EVRM gegarandeerde eigendomsrecht. Bij de beoordeling of aan dit vereiste is voldaan komt volgens het Hof de nationale wetgever een ruime beoordelingsmarge toe. Voor ingrijpen van de rechter is in beginsel geen plaats, tenzij een individuele belastingplichtige in strijd met artikel 1 EP wordt geconfronteerd met een individuele en buitensporige last. Wij kunnen dan ook geen algemene inbreng aanleveren op dit punt. We signaleren wel dat de belastingrenteregeling nu geen mogelijkheid geeft om rekening te houden met bijzondere omstandigheden die niet of niet (ten volle) zijn verdisconteerd in de afweging van de wetgever. Inspecteurs achten zich gebonden aan de dwingendrechtelijke voorschriften. Met andere woorden, de regeling biedt geen mogelijkheid om tegemoet te komen aan onevenredige en onredelijke individuele gevolgen van een strikte wetstoepassing, welke gevolgen niet stroken met wat de wetgever kan hebben bedoeld en voorzien vanuit de gedachte van een verzuimrenteregeling. We verwijzen naar gevallen zoals benoemd onder 1 hiervoor. Tevens brengen we op dit onderdeel ook onder de aandacht dat een percentage dat veel hoger ligt dan een rentepercentage dat in het zakelijke verkeer wordt gehanteerd als inbreuk wordt ervaren. Belastingplichtigen vinden het onbegrijpelijk dat de belastingdienst compensatie vraagt in de vorm van een hele hoge rente, een veel hogere rente dan die zij zelf zouden kunnen hebben

bedingen, waarbij zij bovendien in beperkte mate voor rentevergoeding in aanmerking komen.

Antwoord op vraag 3

Geen aanvullende inbreng anders dan hierboven reeds genoemd.

Reactie: 147

Antwoord op vraag 1

Voor de reactie van de NOB op de amicusprocedure inzake belastingrente verwijst de NOB graag naar de discussiebijdrage die op haar website is gepubliceerd:

<https://www.nob.net/publicaties/amicusprocedure-belastingrente/>

Antwoord op vraag 2

Antwoord op vraag 3

Reactie: 148

Antwoord op vraag 1

Ik ben van mening van wel. Het heffen van rente heeft naar mijn tot doel rentederving door de Nederlandse staat te voorkomen. De geheven rente zou dan in verhouding moeten staan tot de rente die staat werkelijk heeft gederfd, dit is niet het geval. Vanuit deze optiek zou het ook wederzijds moeten zijn, dus wanneer iemand te veel heeft betaald heeft deze ook rente gederfd en zou dus ook een vergoeding moeten krijgen. Wat bijna nooit meer het geval is. De huidige rente is niet meer te motiveren. Ik kan het mijn cliënten in elk geval niet uitleggen. Het wordt nu gebruikt om een gat in de begroting te dichten en daar is het niet voor bedoeld.

Antwoord op vraag 2

Ja, wanneer je later betaald staat de belasting niet in verhouding tot de rentederving of wat je eventueel zelf aan voordeel zou hebben kunnen behalen door laat te betalen. Het is nu gewoon een extra belastingheffing.

Antwoord op vraag 3

Er wordt dus eigenlijk wel twee keer belasting gerekend over het inkomen, door de wettelijke belastingheffing en de verkapte heffing door de hoogte van de rente. Hoewel niet specifiek gevraagd voeg ik graag toe dat dit voor mij als belastingconsulent heel veel problemen met zich meebrengt. Het heeft veel extra werk omdat we dus veel strakker moeten sturen op de hoogte van de voorlopige aanslag. En levert de belastingplichtige dus extra kosten op. Dit terwijl we al personeelstekorten hebben. Cliënten willen allemaal vroeg hun aangifte gedaan hebben, dit terwijl ook dat organisatorisch niet mogelijk is. Er is niet voor niets een uitstelregeling. Cliënten ervaren het als een boete, zij zeggen dan ook. Ze proberen de "schuld" van de hoge rente bij ons te leggen en deze te verhalen. Verder geeft het heel veel discussies en heeft het me al cliënten en geld gekost. Dit laatste omdat een medewerker niet goed had genoteerd dat iemand had aangeleverd. De aangifte werd dus laat opgepakt en de cliënt moest veel rente betalen. Die heb ik dus voor een groot deel vergoed omdat het bij ons kantoor mis was gegaan. Dit soort dingen, evenals box 3 en de villa tax ontnemt het plezier in het werk. Allemaal het gevolg van slechte wetgeving. Over het algemeen kan ik belastingheffing uitleggen en sta ik er meestal achter. We wonen in een mooi land, waar zaken goed geregeld zijn. Dat kan alleen als we allemaal belasting betalen. Maar dit soort dingen zijn niet meer uit te leggen. En ik sta er ook niet achter.

Reactie: 149

Antwoord op vraag 1

Hierbij maak ik gebruik van uw uitnodiging om mijn mening te geven over de uitspraak van de rechtbank.

Het door de Belastingdienst bij het vaststellen van een aanslag in rekening brengen van (belasting)rente tegen een (veel) hoger percentage dan dat voor de invorderingsrente geldt, acht ik in strijd met het evenredigheidsbeginsel.

Om de belastingplichtige te stimuleren tijdig aangifte te doen van de materieel verschuldigde belasting, dan wel om tijdig een (aanvulling van de) voorlopige aanslag te verzoeken, wordt, in geval dit niet gebeurt, na 6 maanden na afloop van het boekjaar rente berekend. Voorzover de rente qua percentage meer bedraagt dan de invorderingsrente, bestaat hiervoor geen rechtvaardiging te bedenken. Voor het tegendeel, invorderingsrente is hoger dan belastingrente, zou de rechtvaardiging er in kunnen bestaan dat, indien en voorzover de liquide middelen ontbreken om tijdig de belastingaanslag te voldoen, er sprake kan zijn van verhoogd risico van oninbaarheid bij c.q. insolventie van de belastingschuldige. Dit aspect zou een risico-opslag kunnen rechtvaardigen bij het berekenen van invorderingsrente. .

Voor het zulks (de risico-opslag) al op voorhand aannemen bij het berekenen van belastingrente bij elke belastingplichtige voor wie na verloop van 6 maanden na afloop van het boekjaar de belastingschuld wordt geformaliseerd, is echter geen rechtvaardiging aanwezig. Het verschil, de opslag ten opzichte van de invorderingsrente, lijkt veel meer het karakter van een boete te hebben, een boete voor te laat aangeven c.q. te traag verzoeken om een (aanvullende) voorlopige aanslag VPB. Maar daarvoor is het instrument van belastingrente niet bedoeld.